

## ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:GENEL KURUL  
KARAR

## AKIN ATALAY BAŞVURUSU

Başvuru Numarası : 2016/50970

Karar Tarihi : 2/5/2019

**Başkan** : Zühtü ARSLAN  
**Başkanvekili** : Engin YILDIRIM  
**Başkanvekili** : Hasan Tahsin GÖKCAN  
**Üyeler** : Serdar ÖZGÜLDÜR  
Recep KÖMÜRCÜ  
Burhan ÜSTÜN  
Hicabi DURSUN  
Celal Mümtaz AKINCI  
Muammer TOPAL  
M. Emin KUZ  
Kadir ÖZKAYA  
Rıdvan GÜLEÇ  
Recai AKYEL  
Yusuf Şevki HAKYEMEZ  
Yıldız SEFERİNOĞLU  
**Raportör** : Fatih HATİPOĞLU  
**Başvurucu** : Akin ATALAY  
**Vekili** : Av. Abbas YALÇIN

## I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, tutuklama tedbirinin hukuki olmaması ve soruşturma dosyasına erişimin kısıtlanması nedenleriyle kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının; tutuklamaya konu suçlamaların ifade özgürlüğü ve basın hürriyeti kapsamındaki eylemlere ilişkin olması nedeniyle ifade ve basın özgürlüklerinin ihlal edildiği iddialarına ilişkindir.

## II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 26/12/2016 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir. Bakanlık, görüşünü bildirmiştir. Başvurucu, Bakanlığın görüşüne karşı beyanda bulunmuştur.

7. Birinci Bölüm tarafından 4/7/2018 tarihinde yapılan toplantıda, niteliği itibarıyla Genel Kurul tarafından karara bağlanması gerekli görüldüğünden başvurunun Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 28. maddesinin (3) numaralı fıkrası uyarınca Genel Kurula sevkine karar verilmiştir.

### III. OLAY VE OLGULAR

8. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ve Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi (UYAP) aracılığıyla erişilen bilgi ve belgeler çerçevesinde olaylar özetle şöyledir.

9. İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığınca (Başsavcılık), Cumhuriyet Vakfı (Vakıf) Yönetim Kurulundaki değişikliklerle eş zamanlı olarak Cumhuriyet gazetesinin (gazete) yayın politikasının -özellikle 15 Temmuz darbe teşebbüsüne uzanan süreçte- Vakfın kuruluş felsefesine aykırı şekilde değiştiği ve gazetede devlet aleyhine manipülasyon yapıldığı iddiasıyla başvurunun da aralarında olduğu çok sayıda kişi hakkında soruşturma başlatılmıştır. Bu kapsamda özellikle gazetenin okur kitlesinin dünya görüşüyle bağdaşmayacak şekilde gündemi etkilemeye çalıştığı, yıkıcı ve bölücü manipülasyonlara yönelik haberler yaptığı, terör örgütü lider ve yöneticilerinin şiddet çağrısı yapan açıklamalarına yer verdiği, terör örgütlerini meşru gösterdiği, Türkiye Cumhuriyeti devletini terör örgütleri ile irtibatlı göstermeye yönelik yayınlar yaptığı ileri sürülmüştür.

10. Başsavcılık 25/7/2016 tarihli ve 668 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınması Gereken Tedbirler ile Bazı Kurum ve Kuruluşlara Dair Düzenleme Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin (KHK) 3. maddesinin (I) numaralı bendi uyarınca 18/8/2016 tarihinde, başvuru hakkındaki soruşturma dosyasına ilişkin olarak müdafinin dosya içeriğini inceleme veya belgelerden örnek alma yetkisinin kısıtlanmasına karar vermiştir.

11. Başsavcılığın talebi üzerine İstanbul 5. Sulh Ceza Hâkimliğinin 30/10/2016 tarihli kararıyla başvurunun konutu, işyeri ve aracı ile Vakfın faaliyet merkezinde arama yapılmasına, ele geçirilecek suç unsurlarına el konulmasına karar verilmiştir.

12. Anılan karar uyarınca 31/10/2016 tarihinde başvurunun konutunda ve işyerinde arama yapılmış; başvurunun cep telefonu, tablet ve bilgisayarına el konulmuştur.

13. Başvurucu, yurt dışında olması nedeniyle çıkarılan yakalama kararı üzerine yurt dışından dönüşte 11/11/2016 tarihinde yakalanarak gözaltına alınmıştır.

14. Başvurunun ifadesi 12/11/2016 tarihinde Cumhuriyet savcısı tarafından alınmıştır. İfade alma işlemi sırasında başvurunun üç müdafii hazır bulunmuştur. İfade tutanağında belirtildiğine göre ifade alma işlemi öncesinde başvurucuya isnat edilen suçlar açıklanmıştır.



15. Başvurucu, ifadesinde soruşturmanın amacının Cumhuriyet gazetesini ele geçirmek olduğunu ve bu plan dâhilinde yürütüldüğünü belirterek suçlamaları kabul etmemiştir. Başvurucu, Savcılıkta ayrıntılı savunma yapmamıştır.

16. Başvurucu aynı tarihte silahlı terör örgütüne üye olmamakla beraber örgüt adına faaliyette bulunma suçundan tutuklanması istemiyle İstanbul 9. Sulh Ceza Hâkimliğine sevk edilmiştir. Talep yazısının ilgili kısımları şöyledir:

" ...

*Cumhuriyet Vakfı Yönetim Kurulunun Vakıf Senedi hükümlerine göre oluşturulması ve vakfın fiil ehliyetini kazanabilmesi için, 18.02.2014 tarihinden önceki Yönetim Kurulu Üyelerinin (02.04.2013 tarih ve 2013/4 nolu toplantısında karar yeter sayısı olmadan seçilen üye hariç) iki yıl süreyle görev yapacak yönetim kurulu üyelerinin seçimi gündemiyle acilen toplantıya çağrılıp, Vakıf Senedi hükümlerine göre seçim yapılarak, iki yıl süreyle görev yapacak yönetim kurulunun seçilmesi,*

*Şayet, Vakıf Senedinde şart koşulan 7 kişilik toplantı yeter sayısı ve vakıf senedi 10/b maddesinde belirlenen usule göre yönetim kuruluna seçilmeye aranan karar yeter sayısı gerçekleşmez ise, 4721 Sayılı TMK. 112.. Maddesi, 5737 Sayılı VK. 8.Maddesi ve Vakıflar Yönetmeliğinin 13. Maddesi hükmü doğrultusunda, Vakıf Yönetim organının oluşturulması gerektiği"nin belirtildiği bilirkişinin Raporundan da anlaşılabacağı üzere Cumhuriyet Vakfı Yönetim Kurulunun yasalara aykırı şekilde ele geçirildiği, şüpheli Akın Atalay'ın da bu ele geçirilme sırasında alınan tanık beyanları uyarınca aktif olarak görev aldığı anlaşılmıştır.*

*Şüpheli Akın Atalay'ın Cumhuriyet Vakfı Yönetim Kurulu Başkan vekili, İcra Kurulu Başkanı, Yeniğin Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık A.Ş.yönetim kurulu başkan vekili olarak görev yaptığı tespit edilmiştir.*

*Yukarıda anlatılan bilgiler ve tüm dosya kapsamında;*

*Şüpheli Akın Atalay'ın, Atatürkçü ve sosyal demokrat bir çizgide yayın yapan Cumhuriyet Gazetesinin yasalara uygun olmayan vakıf değişikliği ile 90 yıllık yayın politikasına yüzde yüz ters ve aykırı şekilde büyük bir değişikliğe giderek gazeteyi FETÖ/PDY ve PKK/KCK silahlı terör örgütlerine destek olacak şekilde yönlendirdiği, bu çerçevede Cumhuriyet gazetesinde FETÖ/PDY yayın organı iddiası ile hakkında soruşturma bulunan Zaman gazetesi ile hayatın olağan akışına aykırı şekilde aynı gün iki defa tesağüfe yer bırakmayacak şekilde aynı manşetlerin atıldığı, şüphelinin FETÖ/PDY çerçevesinde hakkında soruşturma yürütölen Koza - İpek Grubuna destek için yoğun twitler attığı, kamuoyunda MİT Turları davası diye nitelendirölen ve casusluk nedeniyle açölan dava nedeniyle gazetesinin günlerce ve ısırarla yargının kısıtlama kararlarına rağmen devleti hedef alacak şekilde terör örgütü FETÖ/PDY silahlı terör örgütünün amaçlarına hizmet edecek şekilde yayın yaptırdığı, hakkında FETÖ/PDY silahlı terör örgütünden dolayı soruşturma açölan ve firari olup yurt dışına kaçan eski Cumhuriyet Savcısı C.K.nin gazetesinin genel yayın yönetmeni C.D. marifetiyle gazetede günlerce, ısırarla ve algı yaratacak şekilde manşete çıkarıldığı, bu manşetlerde Türkiye Cumhuriyet Devleti ve Hükümetinin hedef tahtasına oturtulduğu, Cumhuriyet gazetesinde silahlı terör örgütü PKK/KCK mensuplarının işledikleri binlerce cinayet görölmeksizin söz konusu canı terör örgütü PKK/KCK mensuplarının ne kadar insani değörlere sahip oldukları izlenimi uyandıracak ve PKK/KCK terör örgütüne sempati duyulmasını sağlamaya yönelik haberlerin yapıldığı, alınan tanık beyanları uyarınca Cumhuriyet gazetesinin kuruluşundan beri Cumhuriyet logosunun üzerine hiçbir habere yer verilmediği ancak 23 ve 24 Mayıs 2015 tarihli*

Cumhuriyet gazetesi nüshalarında Cumhuriyet logosunun üzerine terörist başı Fethullah Gülen'in fotoğrafı ile birlikte 'Fakirhaneme bunlar Malikane diyor' şeklinde başlık atılarak haberler yapıldığı, aynı şekilde gazetenin 22/10/2016 tarihli nüshasında 'Ak Silahlanma Provokasyonu' başlıklı haberin manşetten yayımlandığı, bu haberin dayanak olarak JeansBiri adlı twitter kullanıcısına dayanıldığı, daha sonra bu kullanıcı hakkında soruşturma yapıp FETÖ/PDY silahlı terör örgütüne üyelik nedeniyle JeansBiri twitter kullanıcısının TUTUKLANDIĞI, söz konusu twitter kullanıcısının ikametinde yapılan aramada FETÖ/PDY terör örgütünün 15 Temmuz 2016 darbesinin alametlerinden olan 1 dolarlarla örgüte ait birtakım suç unsurlarının ele geçirildiğinin anlaşıldığı, bu haberin gazetede yer alma şekli dayanak olan JeansBiri adlı twitter kullanıcısının FETÖ/PDY silahlı terör örgütünden dolayı tutuklanması gazetesinin son yayın politikasıyla silahlı terör örgütü FETÖ/PDY'nin ortak amaç etrafında hareket ettiğinin açık ve net belirtisinin olduğu,

Böylelikle şüphelinin Cumhuriyet Vakfı Yönetim Kurulu Başkan vekili, İcra Kurulu Başkanı, Yenigün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık A.Ş.yönetim kurulu başkan vekili olarak Cumhuriyet gazetesinin yayın politikasının kırmızı çizgilerine aykırı şekilde yayın yaptırarak, FETÖ/PDY ve PKK/KCK silahlı terör örgütlerinin amaçlarına uygun hareket ederek iç kargaşa çıkarmaya, ülkeyi yönetilemez hale getirmeye yönelik yayın politikasıyla terör örgütlerine üye olmadan terör örgütleri adına suç işlediği, başka bir anlatımla şüphelinin bilirkişi raporları, MASAK raporları, tanık beyanları, açık kaynak araştırmaları ve tüm dosya kapsamı uyarınca her ne kadar PKK/KCK ve FETÖ/PDY silahlı terör örgütlerinin hiyerarşik yapılanmalarına dahil olmasa dahi özellikle son üç yıllık süreçte Türkiye Cumhuriyet Devletinin Anayasal Düzeninin cebir Şiddet Tehdit ve diğer illegal yöntemlerle değiştirmeye amaç edinen ve bu kapsamda bir çok eylem ve işlemde bulunduğu gibi ve son olarak 15/7/2016 tarihinde darbe teşebbüsünde bulunan FETÖ/PDY silahlı terör örgütü ile yine ülkemiz topraklarının bir bölümünü ayırarak etnik kökene dayalı devlet kurmak amaçlayan PKK/KCK silahlı terör örgütlerinin amaçları doğrultusunda halk üzerinde basın ilkelerini yok sayarak algı oluşturmaya yönelik yayınlar yapmak suretiyle örgüt hiyerarşisine dâhil olmaksızın silahlı terör örgütlerine yardım ettiği ve bu örgütlerin propagandasını yaptığı, şüphelinin atılı suçu işlediğine dair kuvvetli suç şüphesinin varlığını gösteren olgular ve somut deliller ile tutuklama nedenlerinin bulunduğu anlaşılmakta;

Şüphelinin üzerine atılı suçun vasıf ve mahiyeti mevcut delil durumu suça dair yasa da yazılı cezanın üst haddi dikkate alınarak 5271 sayılı CMK 100. ve devamı maddeleri uyarınca tutuklanmasına; karar verilmesi ...[talep edilmiştir.] "

#### 17. Başvurucu, Hâkimlikteki savunmasında;

i. Vakıf ve Şirket Yönetim Kurulu üyesi ve başkan vekili aynı zamanda Şirket İcra Kurulu başkanı olduğunu belirterek kendisine yöneltilen suçlamaların gazetede ki haber, yazı ve manşetler, yönetim kurulu üyesi seçildiği kurulda toplantı ve karar yeter sayısının bulunup bulunmadığı, FETÖ ile bağlantılı olduğu belirtilen bir kısım şirketin ajans aracılığıyla gazete ye verdiği reklamlar ve gazetesinin yayın politikasının değişip değişmediğine ilişkin suçlamalar olmak üzere dört grupta toplanabileceğini ifade etmiştir.

ii. Yayın politikasının gazetesinin ilk nüshasında başyazı olarak yayımlandığını ve hiç değişmediğini, kaldı ki bu hususun bir soruşturma konusu yapılamayacağını ve okur kitlesinin meselesi olduğunu belirtmiş; ayrıca Anayasa'da suçların kişiselliğine vurgu yapıldığını ve 9/6/2004 tarihli ve 5187 sayılı Basın Kanunu'nun

11. maddesinde de sorumluluğun kimlere ait olacağını açıkça belirtildiğini, editöryal bağımsızlığın gereği olarak idari kadronun kesinlikle yayın işlerine karışmadığını, bu bağlamda hiçbir şekilde müdahalesinin bulunmadığı haber, yazı ve manşetler nedeniyle sorumlu tutulmasının doğru olmadığını ileri sürmüştür.

iii. Vakıf Genel Kurulunun usulsüz seçim yapılması suretiyle ele geçirilmesi iddiasına ilişkin olarak ise tüzel kişilerin genel kurullarının yapılması ve toplantı yeter sayısının bulunup bulunmadığı hususlarının savcılığın ilgi alanında olmaması gerektiğini, Vakfın kendi tüzüğü gereği yaptığı toplantılardaki usulsüzlük ya da kanuna aykırılık iddialarının hukuk mahkemelerinde çözülecek bir mesele olduğunu, kaldı ki söz konusu seçimde toplantı ve karar yeter sayısının bulunduğunu, dolayısıyla seçimde herhangi bir usulsüzlük olmadığını, yine yapılan bir seçim sonunda seçilemeyen kişilerin tasfiye edildiği iddiasının doğru bir yaklaşım olmadığını, ayrıca seçilememeleri nedeniyle şikâyetçi olanlara (A.C. ve M.P.) oy vermeyen kişilerden sadece üçü hakkında suçlamada bulunulduğunu, diğer iki kişi hakkında herhangi bir işlem yapılmadığını, bunun da bir izahının olmadığını ileri sürmüştür.

iv. Tüm gazetelerin ajanslar aracılığıyla hizmet aldıklarını, kendi gazetelerinin de yurt içinden ve yurt dışından birçok ajansla çalıştığını, bunun karşılığında da bir ücret ödediklerini, 15 Temmuz darbe teşebbüsünden sonra FETÖ/PDY ile bağlantılı olduğu belirlenen şirket ve ajanslardan belki de en az hizmet alan gazetenin Cumhuriyet gazetesi olduğunu, diğer gazetelerin tiraj oranlarının da üstünde reklam aldıklarını, kaldı ki reklam veren ve alan arasındaki ilişkinin reklamın yayımlanmasından ibaret olduğunu ileri sürmüştür.

v. 2011 yılında 2.500 TL havale yaptığı H.A. isimli kişinin o tarihten beş yıl sonra FETÖ/PDY ile iltisaklı olduğunu ileri sürdüğünü, gönderilen havalenin evine yaptırdığı parke ücreti olduğunu, yine meslektaşı olan ve İstanbul Barosunun futbol takımında yer alan K.Y.A. isimli bir kişiye 2007 ile 2008 yıllarında beş seferde gönderdiği 14.720 TL'nin Uluslararası Barolar Turnuvası nedeniyle yapılan seyahat ve konaklama ücretinin ödenmesinden ibaret olduğunu, daha sonra bu kişinin vekili olduğu şirketin FETÖ ile bağlantısının olduğu ortaya konularak dolaylı bir çıkarım yapıldığını savunmuştur.

18. Başvurucu müdafileri ise özetle;

i. Suçlamalara konu haber ve yazıların demokratik toplumlarda ifade özgürlüğü ve haber alma özgürlüğü kapsamında görülmesi gerektiğini, ayrıca 5187 sayılı Kanun'a göre dört ay içinde soruşturma başlatılarak kamu davası açılması gerektiğini ancak hukukun evrensel kurallarına aykırı olarak bütün yazı ve haberler toplanarak yeni bir suçlama oluşturulmaya çalışıldığını ve daha önce işlem yapılmayan veya yapıp da takipsizlik kararı verilen konuların yeniden suçlama konusu yapıldığını belirtmişlerdir.

ii. Başvurucuya yöneltilen örgüte üye olmamakla birlikte örgüte yardım etme suçunun unsurlarının -Yargıtay Ceza Genel Kurulunun 2008 yılında verdiği karara göre- somut olayda gerçekleşmediğini ileri sürmüşlerdir.

iii. Gazetenin Kaynak Holdingin (15 Temmuz darbe teşebbüsünden sonra FETÖ/PDY ile bağlantılı olması nedeniyle kayyum atanan şirketlerdendir.) toplam reklamlarının yüzde üçünü aldığını diğer gazetelerin ise yüzde doksan yedisini aldığını, başvurunun bu yüzde üç nedeniyle yargıldığını ifade etmişlerdir.

iv. Koza Altın A.Ş.den (15 Temmuz darbe teşebbüsünden sonra FETÖ/PDY ile bağlantılı olması nedeniyle kayyum atanan şirketlerdendir.) reklam alındığı tarihte ise bu şirketin kayyuma devredilmiş olduğunu, dolayısıyla devletin elindeki bir şirketin reklamının suç sayılmasının hukuka uygun bir yorum olmadığını belirtmişlerdir.

v. İpek Üniversitesinden (15 Temmuz darbe teşebbüsünden sonra FETÖ/PDY ile bağlantılı olması nedeniyle kapatılan kurum ve kuruluşlardandır.) reklam alındığı iddiasının ise yanlış ya da yanıltıcı bilgi olabileceğini, böyle bir reklam alınmadığını ileri sürmüşlerdir.

vi. Son yıllarda gazetenin tirajının düştüğü yönündeki iddiaların ise gerçeği yansıtmadığını, kaldı ki böyle bir şeyin soruşturma konusu yapılmasının hukukten mümkün olmaması gerektiğini ifade etmişlerdir.

vii. Başvurucunun Twitter mesajlarıyla ilgili olarak aylarca hiçbir işlem yapılmadığı hâlde sonradan ortaya konulduğunu, kaldı ki bunların içeriğinin suç teşkil etmediğini ileri sürmüşlerdir.

viii. Gazetenin suçlamaya konu haber, yazı ve manşetlerinin gazetecilik faaliyeti olduğunu, bazı haber, yazı ve manşetlerin bağlamından koparılıp birbiri ardına sıralanarak suçlama konusu yapılmasının hukukten doğru olmadığını, tüm bu nedenlerle başvurunun üzerine atılı suçlamaları kabul etmediklerini, başvurunun hakkında yakalama kararı olmasına rağmen yurt dışından gelerek teslim olduğunu, dolayısıyla kaçma şüphesinin olmadığını, bu nedenle serbest bırakılması gerektiğini ifade etmişlerdir.

19. Hâkimlik 12/11/2016 tarihinde başvurunun anılan suçtan tutuklanmasına karar vermiştir. Kararın ilgili kısımları şöyledir:

"...

1- İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'nın yürüttüğü soruşturma kapsamında, şüpheli hakkında Silahlı terör örgütüne üye olmamakla beraber örgüt adına faaliyette bulunmak suçundan soruşturma yürütüldüğü ve atılı suçların CMK'nın 100/3. madde ve fıkrasında sayılan tutuklama nedeni varsayılabilir suçlardan olduğu anlaşılmaktadır.

2- Soruşturma dosyası kapsamında toplanan deliller, şüphelinin ifade ve savunmaları, müşteki ve tanık beyanları, bilirkişi raporu, Cumhuriyet gazetesi haberleri ile tüm soruşturma dosyası kapsamının hep birlikte değerlendirilmesi neticesinde;

Şüpheli Akın Atalay'ın Cumhuriyet Vakfı yönetim kurulu üyesi ve başkan vekili, Yenigün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık A.Ş. başkan vekili ve aynı şirketin icra kurulu başkanı olduğu, Yenigün Haber Ajansının Cumhuriyet Gazetesini Çıkaran ticari firmanın adı olduğu, Cumhuriyet Vakfının bunlar üzerinde üst bir kurum olduğu, yani Cumhuriyet Gazetesinin isim ve yayın hakkını elinde bulunduran bir kurum olduğu, Cumhuriyet

*Vakfının, Cumhuriyet Gazetesinin isim hakkını Yenigün Yayıncılığa ücret karşılığında kiraladığı bu hali ile Cumhuriyet Gazetesinde yayınlanan yazı ve haberleri Cumhuriyet Vakfı ve Yenigün Haber Ajansının Yönetim Kurulu üyelerinin de sorumluluğunu doğuracak nitelikte olduğu anlaşılmaktadır.*

*Dosya kapsamı incelendiğinde Cumhuriyet Gazetesinde yayınlanan bir çok haber, manşet ve haber detaylarında fetö silahlı terör örgütü ile pkk silahlı terör örgütünün propagandası sayılabilecek ve bu örgütler lehine algı oluşturabilecek haberlere yer verildiği, örneğin 15 Temmuz 2016 fetö silahlı terör örgütü darbe girişimi sonrası 17 Temmuz 2016 tarihinde gazete manşetinin 'sokaktaki tehlike' olarak çıktığı, demokrasisine sahip çıkan darbe tehditini püskürtmek için sokaklara inip geleceğine sahip çıkan millet üzerinden toplumu kalıplaştırmaya neden olabilecek haberde Cumhurbaşkanı'nın tanka asılan posterlerinin manşet yapılarak sokağa çıkıp demokrasisine sahip çıkılma hadisesinin tehlike olarak görüldüğü tespit edilmiştir.*

*Bir başka haber manşetinin 'eksik demokrasi' adı altında verilerek Yenikapı'da düzenlenen ve darbeye karşı gerçekleştirilip beş milyondan fazla kişinin katıldığı mitingi hedef olarak göstererek HDP'nin mitingde olmamasını eksik demokrasi olarak nitelendirdiği görülmüştür.*

*Bir başka haberinde 'işte Erdoğan'ın yok dediği silahlar' başlığı altında fetö kumpası olduğu mahkemelerce tespit edilen MİT'e ait yardım turlarının durdurulmasına ilişkin gizli kalması gereken bilgi ve fotoğrafların manşetten yayınlandığı anlaşılmıştır.*

*22/11/2015 tarihinde Sözcü gazetesinde yayınlanan bir yazıda daha önce taraf gazetesini kendi sızıntılarının taşeronu olarak kullanan bu gizli yapı (FETÖ) MİT turları haberinde olduğu gibi belgeleri servis etmek için artık Cumhuriyeti seçti Cumhuriyet sadece cemaatin belgeleri ile değil tweetlerine de bel bağladığı, yine Cumhuriyet gazetesi eski yazarlarından M.B.nin atmış olduğu tweetlerde 'Cumhuriyette fetöcülükten kürtcülüğe kadar herşey serbest, Chp millet vekili olarak yazı yazmak yasak' şeklindeki tweete önceden Cumhuriyet gazetesinde çalışan bir yazarın söz konusu gazetenin terör örgütleri tarafından kullanıldıklarının bir delili olduğu anlaşılmaktadır.*

*Dosya kapsamında mevcut bilirkişi raporunda manipülasyon bir dayatma yöntemidir, insanları etkileme, yönlendirme ve zihinlerini karıştırma metodudur, bu manipülasyon ile devletleri zayıflatmak terör ile mücadeleyi yıpratmak, meşru siyaseti tartışılır hale getirmek amaçlanır, burada araç ise medyadır, Cumhuriyet Gazetesinde manipülasyon ile gerçeği perdeleyip terör örgütlerinin amacına uygun hareket ederek iç kargaşa çıkartmaya ve ülkeyi yönetilemez hale getirmeye yönelik haberlere imza attığı, 17-25 Aralık darbe girişimi sürecinde Ergenekon savcılarının Cumhuriyet gazetesinde yer alması, genel yayın yönetmeni C.D. ile görüşmeleri, Cumhuriyetin devletçi, geleneksel, laik ve ulusalcı çizgisini ansızın değiştirip devleti hedef alması, devleti hedef alan fetö kaynaklı haberleri manşete taşıması, bu yayınların İ.S. ve M.B. sonrasına denk geldiğinin belirtildiği anlaşılmaktadır.*

*Cumhuriyet gazetesinde A.E. isimli yazarın yurttan sulh konseyi adı altında darbe teşebbüsü yapılan 15 Temmuz 2016 tarihinden iki gün önce 'Cihanda Sulh peki Yurtta ne' başlığı ile kaleme almasının dikkate değer olduğu, söz konusu gazetenin bir takım yazarlarının fetönün organize ettiği Abant toplantılarına katıldıkları, söz konusu gazete ile fetö silahlı terör örgütünün yayın organı olan Zaman gazetesinin dönem dönem ortak manşetler attıkları, örneğin 16 Şubat 2016 günü her iki gazetenin manşetinin de 'Devletin Kalbine Bomba' şeklinde olduğu, yine şüpheli G.T.Ö.nün ifadesinin 10.sayfasında Cumhuriyet gazetesini dönem dönem haberlerine ilişkin atılan manşetler incelendiğinde bir manşette 'Bodruma Baskın, onlarca ölü' şeklinde olduğu, Cizre'de gerçekleşen olayda PKK*

terör örgütü mensuplarının Cizre'nin sokak ve mahallelerine hendek ve çukur kazarak masum vatandaşların evlerini gasp ederek içerlerine bomba doldurdıkları, PKK'lı teröristlerin ilçeye inerek ve vatandaşların evlerini kullanarak Türk Silahlı Kuvvetleri mensupları ve Polis Kuvvetlerine ateş açtıkları, yüzlerce asker ve polisimizin şehit edildiği olaylarda Devletimizin bekasına silah çeken söz konusu PKK'lı teröristlerin masum olarak gösterilmeye çalışıldığı, ambulansların yaralıları almadıkları yönünde haberler yapıldığı, oysa o tarihte PKK'lı teröristlerce ambulanslara dahi ateş açıldığı görsel basından izlenebildiği, aynı şekilde PKK terör örgütlerince Nusaybin ilçe merkezine hedef alınarak bombalı hendekler kazıldığı, PKK'lı teröristlerce masum vatandaşlarımız ve asker ve polislerimizin şehit edildiği olaylara ilişkin Cumhuriyet Gazetesinin o tarihte manşet olarak 'Nusaybin yerle bir' şeklinde haber yapıldığı, yine söz konusu gazetede A.K.G.nin 12 Temmuz 2016 tarihinde 'Erdoğan babamız olmak istiyor' adlı haberde 'madem Erdoğan zorla babamız olmak istiyor, o halde Türkiye'nin bütün ihtiyacı Tunc'daki diktatörün devrilmesine yol açan kıvılcımı çakan Muhammed Buazizi gibi asi bir evlattır, yanlış anlaşılmasın, Buazizi gibi kendisini yaksın demiyorum, bir sigara yaksın ve yeterli söndermesin, sigara sağlığa zararlı bir alışkanlıktır, kötü bir baba ise sigaradan daha zararlıdır.' şeklindeki yazıda sübliminal içerikli mesaj verilerek seçimle gelen Cumhurbaşkanına karşı ayaklanma ve buna benzer gayri meşru bir yöntem önerildiği, yine Cumhuriyet Vakfının yönetim kurulu üyeliği seçimlerine ilişkin fetö terör örgütü ile bağlantısı olan ya da bu örgüt ile iş birliği içerisine girmek isteyen kişilerin yönetimde yer almaları için yapılan seçimlere ilişkin yasalara aykırı hareket edildiği ve bu hususun halen yargı konusu olduğu, 2/11/2016 tarihinde Ulusalkanal.com.tr adresinde R.Z.nin yazısında söz konusu gazetenin PKK sempatisanları ile ve kripto fetöcülerle doldurulduğunun yazıldığı, aynı internet sitesinde 1/11/2015 tarihinde H.Ç.nin yazısında M.B.nin ne şekilde tasfiye edildiğine dair yazı yazıldığı, yine A.C. isimli şahsın 1/11/2016 tarihindeki beyanında 23 Mayıs ve 24 Mayıs 2015 tarihli Cumhuriyet gazetesi baskılarının çok önemli olduğu, bu gazetenin bir temel ilkesi olduğu, gazetenin baş sayfasında Cumhuriyet logosunun üzerinde asla haber konmadığını, dinci ve tarikatçıların haberlerinin de asla ilk sayfadan verilmemesi bir kural iken 23 Mayıs 2015'te gazetenin ilk sayfasında fetö terör örgütü lideri Fetullah Gülen'in resmi ile birlikte 'fakirhaneme bunlar malikane diyor' sözlerinin servis edildiği, bir sonraki günkü haberin de aynı şekilde olduğu, söz konusu durumun gazete tarihinde gerçekleşmemiş bir olay olduğu, yine şüpheli müdafinin dosyaya sunmuş olduğu Cumhuriyet gazetesinin fetö ile ilgili yazı dizisinin ilk sayfadaki yazıları incelendiğinde söz konusu terör örgütü denilmediği daha çok gülen hareketi ya da cemaat şeklinde belirtildiği anlaşılmaktadır.

Dosya kapsamında mevcut müşteki Ö.G.nin alınan ifadesinde, Türk Silahlı Kuvvetlerinde subay olarak görev yaptığını, Cumhuriyet gazetesi okuyucusu olduğunu, Cumhuriyet gazetesinin yayın politikasının fetö silahlı terör örgütünün ve PKK terör örgütü lehine değiştiği, Cumhuriyetin Atatürkçü ve laik çizgisine geri dönmesini beklediğini beyan ettiği anlaşılmıştır.

Bu şekilde şüphelinin Cumhuriyet gazetesinin süreklilik arzeden bu terör örgütlerinin reklam ve propagandasını yapma faaliyetlerinden sorumlu olduğu ve üzerine atılı suçu işlediğine dair kuvvetli suç şüphe altında bulunduğu kanaatine varılmıştır.

3-Yukarıdaki bentlerde belirtilen nedenlerle şüpheli hakkında tutuklama yerine CMK'nın 109.maddesinde yazılı adli kontrol tedbirlerinin uygulanmasının ve bu suretle şüphelinin serbest kalmalarının, suçun hiçbir karanlık nokta kalmadan tüm unsurlarıyla ortaya konulması suretiyle aydınlatılması, böylece soruşturmanın ve şüpheli hakkında atılı suçtan açılması muhtemel kamu davasının kovuşturmasının selamete sonuçlandırılması bakımından sakıncalı olacağı, maddede sayılan adli kontrol tedbirlerinin hiçbirinin bu sakıncaları giderme ve ortaya çıkabilecek olumsuz sonuçları bertaraf edebilme niteliğine haiz olmadığı kanaatine varılmıştır.

4- Yukarıda açıklanan nedenler de dikkate alındığında şüpheli hakkında uygulanacak tutuklama tedbirinin, soruşturma konusu suçun ağırlığı ve önemi, şüphelinin suçunun sabit görülmesi halinde verilmesi muhtemel ceza veya güvenlik tedbirleri ile ölçülü olduğu kanaatine varılmıştır.

Bu nedenlerle şüphelinin CMK.nun 100. maddesinin 3. fıkrasının a bendi, 2.fıkrasının a bendi gereğince tutuklanmasına karar verilmesi gerekmiş[tir.]..."

20. Başvurucu 14/11/2016 tarihinde tutuklama kararına itiraz etmiş, İstanbul 10. Sulh Ceza Hâkimliği 18/11/2016 tarihinde tutuklama kararındakilere benzer gerekçelerle itirazı reddetmiştir.

21. Başvurucu 2/12/2016 tarihinde tahliye talebinde bulunmuş, İstanbul 7. Sulh Ceza Hâkimliği aynı tarihte talebin reddine karar vermiştir. Başvurucunun anılan karara yönelik itirazı da aynı tarihte İstanbul 8. Sulh Ceza Hâkimliğince reddedilmiştir.

22. Başvurucu 26/12/2016 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

23. Başsavcılığın 3/4/2017 tarihli iddianamesiyle başvurucu ve on altı şüpheli hakkında tutuklamaya esas alınan eylemler nedeniyle örgüt hiyerarşisine dâhil olmamakla birlikte örgüte yardım etme, bir kişi hakkında silahlı terör örgütüne üye olma, bir kişi hakkında ise silahlı terör örgütü yöneticisi olma suçlarından cezalandırılmaları istemiyle İstanbul 27. Ağır Ceza Mahkemesinde dava açılmıştır. Ayrıca tutuklamaya esas alınmayan eylemler nedeniyle başvurunun da aralarında bulunduğu bir kısım şüpheliye isnat edilen hizmet nedeniyle güveni kötüye kullanma suçu da iddianameye konu edilmiştir.

24. İddianamede öncelikle FETÖ/PDY, PKK ve DHKP/C terör örgütleriyle ilgili genel bilgilere değinilmiştir. Daha sonra gazete, Vakıf ve Şirket hakkında bilgilere yer verilmiş; bunlar arasındaki ilişki açıklanmış ve Vakıf işlemlerindeki bazı hukuka aykırılık iddiaları dile getirilmiştir. Son olarak başvurunun da aralarında olduğu şüphelilere yönelik suçlamalara konu olgulara yer verilmiştir.

25. İddianamede 2013 yılı ve sonrasında yapılan üyelik seçimlerinde usulsüzlükler yapıldığı, başvurunun da aralarında bulunduğu bir kısım şüpheli tarafından Vakıf Yönetim Kurulunun ele geçirildiği, bu bağlamda yayın ilkelerinin aksine gazetede yer alan bazı haber, yazı ve manşetler ile devlet aleyhine manipülasyon yapmak suretiyle terör örgütlerine destek verildiği, başvurunun hem gazete hem de Şirketteki yöneticilik sıfatı ve gazetede etkin konumu nedeniyle bundan sorumlu olduğu ileri sürülmüştür. Ayrıca gazetenin aralarında başvurunun da bulunduğu bazı yazar ve yöneticilerinin sosyal medyada yaptıkları paylaşımlarla FETÖ/PDY'ye yapılan operasyonlara açık şekilde tepki göstererek örgütün yayın organlarını korumaya çalıştıkları ileri sürülmüştür. Bu bağlamda iddianamede örgüt bağlantısını gösteren şu haber, yazı ve manşetlere yer verilmiştir:

#### **A. C.D.nin Genel Yayın Yönetmeni Olmasından Sonra Gazetede Yayımlanan Haber ve Yazıları**

- Gazetede 24/5/2015 tarihinde yayımlanan "İşte Erdoğan'ın Yok Dediği Silahlar" başlıklı haberde -ayrıca soruşturmaya da konu olan- Millî İstihbarat Teşkilatına (MİT) ait tırlarla silah taşındığından yani kamuoyunda bilinen adıyla

MİT tırları olayından (anılan olaylara ilişkin ayrıntılı bilgiler için bkz. *Süleyman Bağrıyanık ve diğerleri*, B. No: 2015/9756, 16/11/2016) bahsedilmektedir (Söz konusu habere ilişkin ayrıntılar için bkz. *Erdem Gül ve Can Dündar* [GK], B. No: 2015/18567, 25/2/2016, §§ 11-16).

- Gazetenin Ankara temsilcisi E.G. tarafından 12/6/2015 tarihinde kendi imzasıyla *"Jandarma Var Dedi"* başlıklı haber ise bir önceki haberin devamı niteliğindedir (söz konusu habere ilişkin ayrıntılar için bkz. *Erdem Gül ve Can Dündar*, §§ 11-16).

- 23/2/2014 tarihinde yayımlanan *"Mit'e İhbarımdır:Verileri Bahçeye Gömdük"* başlıklı yazıda kamu görevlilerinin çeşitli suçlara karıştığından ve MİT'e ait tırlarla terör örgütlerine silah taşındığından bahsedilmektedir.

- 21/9/2014 tarihinde yayımlanan *"Muammalar Serisi"* başlıklı yazıda devletin terör örgütlerine (DEAŞ) petrol karşılığında silah sattığından ve bu terör örgütü mensuplarının Türkiye'ye getirilerek tedavi ettirildiğinden bahsedilmektedir.

- 13/1/2015 tarihinde yayımlanan *"Faşisizm Damgası Geliyor"* başlıklı yazıda karikatürüslere yapılan saldırı nedeniyle Paris'te yapılan yürüyüşe katılan Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı'nın -bir gazetenin haberine atfen- DEAŞ terör örgütü ile ortaklığı nedeniyle dışlandığından bahsedilmektedir.

- 28/5/2015 tarihinde yayımlanan *"Neden Yayımlıyoruz"* başlıklı yazıda Türkiye'de de eylemler yaptığını belirttiği bir terör örgütüne MİT tırları ile silah taşındığından, bu olayı soruşturan hâkim ve savcılarının görevden alındığından bahsedilmiş; ayrıca kamuoyunun bunları bilmesi gerektiği için haberlerin yapıldığı ifade edilmiştir.

- 1/6/2015 tarihinde yayımlanan *"Devlet Memuru Değil Gazeteciyiz"* başlıklı yazıda MİT tırları olayı ve bununla ilgili gazetede yapılan habere atfen *devletin pisliklerini* ortaya döktüğünden, bunun da gazetecilik görevi olduğundan bahsedilmektedir.

- 2/6/2015 tarihinde yayımlanan *"Tehdidi Bırak, Bu 20 Soruya Yanıt Ver!"* başlıklı yazıda MİT tırları olayı ile ilgili olarak cevaplanması gerektiği belirtilen yirmi sorunun sıralandığı, bu soruların cevaplanmasının istendiği ve genel olarak devlet görevlilerinin MİT eliyle terör örgütlerine silah temin ettiğinden bahsedilmektedir.

- 9/6/2015 tarihinde yayımlanan *"Alınımızın Akıyla"* başlıklı yazıda MİT tırları ile silah taşındığının belgelendiğine değindikten sonra kendisi (C.D.) hakkında yürütülen soruşturmadan bahsedilmektedir.

- 15/6/2015 tarihinde yayımlanan *"Al Sana Yeni Türkiye"* başlıklı yazıda gazetenin yazarlarından E.G.nin iki haberiyle MİT tırları ile terör örgütlerine silah taşındığının ispatlandığından ve olaya ilişkin jandarma raporu olduğundan bahsedilmektedir.

- 19/5/2015 tarihinde yayımlanan *"Yasaklar Zaafların Örtüsüdür"* başlıklı yazıda MİT tırları olayı, Suriye toplantısının ses kayıtları, Uludere ( *Mehmet Encu ve*



*diğerleri*, B. No: 2014/11864, 24/2/2016), R yhanlı (Hatay ili Reyhanlı) ilçesinde 11/5/2013 tarihinde iki ayrı bombalı terör saldırısı düzenlenmiş; saldırılarda elliden fazla kişi hayatını kaybetmiş ve yüz elliye yakın kişi ise yaralanmıştır. Ayrıca bkz. *Utku Kalı* (2), B. No: 2014/1358, 12/1 /2017, ř 8) ve Suru ta 20/7/2015 tarihinde (şanlıurfa'nın Suruç ilçesinde) DEAş tarafından gerçekleştirilen bombalı terör saldırısında otuz dört kişi hayatını kaybederken yetmiş üç kişi de yaralanmıştır. Ayrıca bkz. *Aydın Yavuz ve diğ rleri* ([GK] B. No: 2016/22169, 20/6/2017, ř 41) yaşanan olayların a ıġa çıkmasını engellemek maksadıyla yayın yasakları getirildiğinden ve devletin terör örgütlerini (DEAş) koruduğundan bahsedilmektedir.

- 2/12/2015 tarihinde yayımlanan "*Acemi Casus*" başlıklı yazıda C.D.nin tutuklu olarak bulunduğu sırada "*Midas'ın kulakları. Pardon M T tırları silah taşıyor.*" şeklindeki içsel düşüncesini aktardığı anlaşılmaktadır.

- 23/12/2015 tarihinde yayımlanan "*Para Mektubu Unutturdu*" başlıklı yazıda 29/11/2015 tarihinde yapılan Avrupa Birliğı (AB) zirvesinden ve AB'nin mülteciler konusu nedeniyle kendilerinin yazdığı mektubu gündeme getirmediğinden bahsedilmektedir.

- 3/12/2013 tarihinde yayımlanan "*Siyasette Nasıl Geldiyse  yle Gidersin*" başlıklı yazıda bir kısım siyasi gelişmelerden bahsedilmiştir. İddianamede bu yazı içeriğı C.D.nin 17-25 *Aralık soruştırmalarından*  nceden haberdar olduğu şeklinde değerlendirilmiştir.

- 24/12/2013 tarihinde yayımlanan "*Piyonlar Devrildi, Sıra şahlarda*" başlıklı yazıda 17-25 *Aralık soruştırmalarına* atfen kamu görevlilerinin suça karıştığından ve Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı kastederek devrilme sırasının geldiğinden bahsedilmektedir.

- 24/1/2015 ile 25/1/2015 tarihlerinde yayımlanan "*Yüce Divan'a G tse Hayatı Bitmiş Olurdu*" ve "*  Numara Erdoğandı*" başlığıyla verilen yazılarda eski Cumhuriyet Savcısı C.K. ile yaptığı röportaja yer verilmiştir.

#### **B. A.ř.nin Gazetede Yayımlanan Haber ve Yazıları**

- 14/3/2015 tarihinde yayımlanan "*Ya Apo Kandil'e ya Biz  mralı'ya*" başlıklı yazıda PKK silahlı terör  rg t  lideri Cemil Bayık ile yapılan röportaj yayımlanmıştır. İddianamede A.ř.nin röportajda birçok kez teröristlerden *gerilla* diye bahsettiğı, ayrıca haber içeriğı ve haberin veriliş şekli dikkate alındığında bilgi aktarma amacını aşarak PKK'nın gündeme ilişkin söylemlerinin kamuoyuna taşınmasını sağladığı, böylece örgütünün propagandasının yapıldığı ileri sürülmüştür.

- 8/7/2015 tarihinde yayımlanan "*Bizimki Gazetecilik Sizin ki İhanet*" başlıklı yazıda M T tırları soruştırmasında tutuklu bulunan eski Savcı  .ř.nin "*M T Reyhanlı katlimanı biliyordu ama polis ile paylaşmadı.*" şeklindeki açıklamasını içeren ve ceza infaz kurumundan gönderilen mektubu haberleştirilmiştir. İddianamede söz konusu haber ile M T'in terör örgütleriyle iş birliğı yapan bir kurum olarak gösterilmeye çalışıldığı ileri sürülmüştür.

- 13/2/2015 tarihinde yayımlanan "Tır'daki Sır Aydınlandı" başlıklı yazıda MİT tırları ile Ansar El İslam örgütüne silah gittiği iddia edilerek Türkiye Cumhuriyeti'nin terör örgütlerini desteklediği yönünde açıklamalara yer verilmiştir.

- A.Ş.nin İstanbul Adliye Sarayında 31/3/2015 tarihinde görevi başında Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim Kiraz'ı şehit eden DHKP-C terör örgütü mensupları olan B.D. ve Ş.Y. ile telefon irtibatı kurduğu ve bu irtibatı röportaj hâline getirerek saat 19.48'de gazetenin [www.cumhuriyet.com.tr](http://www.cumhuriyet.com.tr) isimli internet sitesinde "Öldürülmeden Yarım Saat Önce Eylemcilerden Ahmet Şık'a Çarpıcı Açıklamalar" başlığıyla yayımlandığı, aynı haberin gazetenin 1/4/2015 tarihli nüshasında "Bu Eylem Mecbur Bırakıldığımız Bir Yöntem" başlığıyla verilen haberde, gerçekleşen görüşme içeriği ile birlikte A.Ş. ye ait bir takdim yazısının bulunduğu, bu yazı içeriğinde "Geride gerçeği anlatacak tek bir tanık bile kalmayan rehine krizini sonlandıran kanlı operasyondan kısa bir süre önce telefonun ucundaydı, yanıt verebileceğinden emin olmadan çevirdiğim numara ikinci çalışmada karşımda genç bir ses 'alo' dedi. Hangisiydi bilmiyorum. Kendimi tanıtıp sorularımı sıralamaya başladığımda, geriden duyulan ses pazarlık halindeydi. Çabuk olmasını istemesine rağmen tüm sorularıma yanıt verdi. Kararlı olduğunu gösteren cümleler kursa da ısrarla aynı şeyin altını çiziyordu: 'Polislerin kimliği açıklansın, eylem bitebilir'. Olmadı. Bu basit, bugüne dek zaten yargının yerine getirmesi gereken talep reddedildi. Savcı Mehmet Selim Kiraz ile onu öldürmeye geldiklerini söyleyen Ş.Y. ve B.D.nin cansız bedenlerini geride bırakan ve 'başarılı' denilen operasyon gerçekleşti. Bu son söyleşi de buraya not olarak düşüldü." şeklinde ifadelerle yer verildiği, aynı gün eylemi gerçekleştiren -arkasında silahlı terör örgütü DHKP/C bayrağı olan ve yüzünü örgütün flaması ile kapatan- teröristlerden birinin elindeki silahı Cumhuriyet savcısının başına dayadığı fotoğrafının gazetenin ilk sayfasının tamamını kaplayacak büyüklükte basıldığı aynı fotoğrafa gazetenin altıncı sayfasında "Berkin Baskını" başlığı altında tekrar yer verilmiştir. İddianamede söz konusu haberin ve fotoğrafın veriliş şekli ile içeriğinde geçen "eylemci, genç ve kararlı" ibareleri birlikte nazara alındığında gazetenin -terör eylemini kınamak yerine- teröristlere ait mesajı aktarım gücünü görsellerle güçlendirmek suretiyle aktardığı, böylece terör örgütünün propagandasının yapıldığı ileri sürülmüştür.

#### C. İ.T.nin Gazetede Yayımlanan Yazıları

- *fuatavni* isimli Twitter hesabının ilk kullanıcısı olduğu belirtilen S.S.nin genel yayın yönetmeni olduğu belirtilen [www.haberdar.com](http://www.haberdar.com) isimli internet sitesinin Washington temsilciliğini yürüten ve başvuru ile aynı dosyada terör örgütü yöneticisi olmaktan yargılanan İ.T.nin gazetenin ABD muhabiri yapıldığı ve sonrasında gazetede yazmaya başladığı, bu kişinin *WashingtonPoint* isimli sosyal medya hesabından attığı mesajlar ile FETÖ/PDY'ye ait haberleri duyurmaya ve örgütü sosyal medya üzerinden savunmaya çalıştığı belirtilmiştir.

- İ.T.nin 6/3/2015 tarihli "Erdoğan'la olmaz", aynı tarihli "Türkiye-ABD ilişkilerinde tarihi dönüş", 10/3/2015 tarihli "Kiralık sensin göndermesi", 28/3/2015 tarihli "Türkiye 90'lı yıllara döndü", aynı tarihli "ABD'den uyarı: Türkiye PKK operasyonlarında 'Makul' olmalı", 12/8/2015 tarihli "ABD'de net tavır: YPG'ye saldırı kabul edilemez", 12/8/2015 tarihli "ABD: Türkiye'nin IŞİD'e karşı desteği yetersiz", 10/3/2016 tarihli "Pentagon: Erdoğan'la IŞİD'i yenemeyiz", aynı tarihli "Erdoğan Washington'da uyarılacak... İşte 'o' soğuk mektup" başlıklı yazılarıyla

özellikle Cumhurbaşkanı'nın şahsını hedef alarak Türkiye Cumhuriyeti devletinin terörle mücadele etmediği hatta bazı terör örgütlerine göz yumduğu izlenimi vermeye çalışıldığı ileri sürülmüştür.

#### **D. fuatavni ve jeansbiri İsimli Sosyal Medya Hesaplarından Yapılan Paylaşımların Gazetede Haberleştirilmesi**

- FETÖ/PDY'nin propagandasının yapıldığı *fuatavni* ve *jeansbiri* isimli Twitter hesaplarından yapılan asılsız bilgilerin yer aldığı paylaşımların gazetede haberleştirilip bunların daha geniş kitlelere aktarılması sağlanarak terör örgütlerinin amacına hizmet edildiği ileri sürülmüştür.

- Gazetenin 12/10/2015 tarihinde "*Fuat Avni'den Bomba İddia: Erdoğan'ın Türkiye'yi Savaşa Sokma Planı*" başlığı ile verdiği haberde *fuatavni* isimli Twitter kullanıcısının hesabına erişmeye olanak sağlayan linklerin verildiği belirtilmiştir. Paylaşımında devlet görevlilerinin terör örgütleriyle ilişkili olduğundan ve örgüt içinde bulunan elemanlarını kullanarak seçimlerin ertelenmesini sağlamak veya seçim sonuçlarını etkilemek amacıyla kaosa neden olacak eylemler planladıklarından ve bunları terör örgütleri eliyle gerçekleştireceklerinden bahsedilmektedir.

- Fuat Avni'ye ait hesaptan C.D. ve E.G.nin tutuklanmalarından sonra 27/11/2015 günü "*C.D. ve E.G. ye çok geçmiş olsun. Korkusuz insanlar, korkak iktidarların kâbusudurlar*" şeklinde paylaşımın yapıldığı, gazetenin 9/12/2015 tarihinde bu paylaşım ile ilgili yaptığı haberde "...*Fuat Avni'den bir daha ses çıkmadı. Oysa tam da bugünlerde, konuşması lazım. Çünkü 'Rus uçağı düşürülecek' sözleri WikiLeaks belgelerine geçti, başka ülkelerde yazılıp duruyor. Ama o sustu. Yoksa susturuldu mu? Bakalım bu suskunluk nasıl bir sonuç verecek.*" şeklinde ifadelerle yer verilerek paylaşımların devam etmesinin istendiği ileri sürülmüştür.

- Gazetede 24/2/2016 tarihinde yayımlanan "*Fuat Avni'den Fidan, Ala ve Erdoğan İddiaları*" başlıklı haberde, anılan hesaptan yapılan paylaşımın aynen aktararak haberleştirildiği belirtilmiştir. Paylaşımın içeriğinde devlet görevlilerinin terör örgütleriyle ilişkisi olduğundan ve bir kısım terör olaylarının -özellikle Ankara'da tren garı önünde 10/10/2015 tarihinde gerçekleştirilen ve yüz üç kişinin hayatını kaybettiği, birçok kişinin de yaralandığı terör saldırısının- *devlet görevlileri tarafından terör örgütleri eliyle yapıldığından* bahsedilmektedir.

- Başvurucu ile aynı dosyada yargılanan A.K.A. tarafından kullanıldığı belirtilen *@jeansBiri* isimli Twitter hesabından 20/10/2016 tarihinde "*Değerli dostlar bugünkü tag çalışmamız #Aksilahlanma lütfen katılalım*" şeklinde yapılan paylaşımın 21/10/2016 tarihinde gazetenin web sitesinden "*Ak Silahlanma Provokasyonu*" başlığı ile haber olarak yayımlandığı, aynı haberin gazetenin 22/10/2016 tarihli nüshasında "*Sosyal medyadan yapılan çağrılara yargı da hükümet de sessiz 'Ak Silahlanma Provokasyonu'*" başlığıyla manşet haber olarak verildiği, şüpheli A.E.nin de aynı konuda 23/9/2016 tarihinde "*AKSK (Ak Silahlı Kuvvetler)*" başlıklı yazıyı yazdığı belirtilmiştir. Haberde bir siyasi partiye mensup kişilerin 15 Temmuz darbe teşebbüsü öncesinde ve sonrasında kamu görevlilerinin kolaylık sağlamasıyla silahlandıklarından bahsedilmekte, A.E.nin yazısında da Twitter paylaşımına atfen yapılan habere ilaveten silahlı bu kişilerin barışçıl eylemlere müdahale edebileceğinden bahsedilmektedir.

#### E. İddianamede Örgüt Bağlantısına Delil Olarak Kabul edilen Diğer Haber ve Yazılar

- 23/5/2015 tarihinde gazetenin ilk sayfasında Cumhuriyet logosu yanında FETÖ/PDY liderinin açıklamalarının "*Damat Efendi Fakirhaneme Malikhane dedi*" başlığı ile verildiği belirtilmiştir.

- 2/6/2015 tarihinde A.Y.nin KCK Eş Başkanı Cemil Bayık ile yaptığı röportajın "*Demirtaş Ölümü Bile Göze Aldı*" başlığı ile verildiği yazıda güncel siyasi gelişmelerden, seçimlerden, koalisyonlardan ve Kandil'de bulunan PKK silahlı terör örgütü üyelerinin yaşam tarzından bahsedilmektedir. İddianamede, yazıda PKK silahlı terör örgütünün gençler ve sivil toplum kuruluşlarının hassas olduğu *çevre duyarlılığı* ve *kadın-erkek eşitliği* gibi konular üzerinden övüldüğü belirtilmiştir.

- 25/7/2015 tarihinde "*YURTTA SAVAŞ, DÜNYADA SAVAŞ*" manşetiyle verilen haberde devletin terörle mücadele kapsamında yaptığı mücadelenin "savaş" olarak yansıtıldığı ileri sürülmüştür.

- 16/2/2016 tarihinde Zaman ve Cumhuriyet gazetelerinin "*Azez Düğümü*" ortak manşetle haber yaptıkları, ayrıca Cumhuriyet gazetesinin İstanbul baskısında dikkat çekmemek için "*Azez'de Savaş*" başlığını kullandığı belirtilmiştir.

- PKK'nın alt yapılanması olan (TAK) tarafından üstlenilen ve kamuoyunda *Merasim Sokak saldırısı* olarak bilinen, 17/2/2016 tarihinde askerî servis araçlarına yönelik gerçekleştirilen bombalı terör saldırısıyla (Saldırı sonucu asker ve sivil yirmi dokuz kişi hayatını kaybetmiş, seksen yedi kişi de yaralanmıştır.) ilgili olarak 18/2/2016 tarihinde Zaman ve Cumhuriyet gazetelerinin "*Devletin Kalbine Bomba*" şeklinde ortak manşetle haber yaptıkları belirtilmiştir.

- 29/5/2016 ile 27/8/2016 tarihleri arasında H.K. isimli kişinin gözetiminde bulunduğu sırada kayb olduğu iddiasıyla bir dizi haber ve röportaj yayımlandığı, bu bağlamda iddianamede 29/5/2016 tarihinde "*Şırnak Valiliği'nden Hurşit Kültür Açıklaması*", 30/5/2016 tarihinde "*Temaslar Sonuçsuz... Hurşit Kültür'den Haber Yok*", 5/6/2016 tarihinde "*Flaş iddia: 'Hurşit Kültür Tümen Komutanlığı'nda Tutuluyor*", 12/6/2016 tarihinde "*17 Gündür Açıklama Yapılmıyor... Hurşit Kültür Nerede?*", 20/6/2016 tarihinde "*Gözetiminde Kayıplar Ülkesi*", 27/6/2016 tarihinde "*Ağabey Kamil Kültür: Uçan Kuştan Haberimiz Var Diyorlar Kardeşim Nerede?*", 5/7/2016 tarihinde "*Bize Bayram Sevincini Yaşatmadılar*" ve 27/8/2016 tarihinde "*Hurşit Kültür'den 93 Gündür Haber Alınamıyor*" başlıklı haberlerle devlet aleyhine manipülasyon yapıldığı ve eş zamanlı olarak Taraf gazetesinde de aynı yönde haberlerin yapıldığı, PKK'ya yakın çevrelerin bu olayı uzun süre propaganda aracı olarak kullandığı, sonradan H.K.nın Irak'ın Kerkük ilçesinde ve firari durumda olduğunun anlaşıldığı belirtilmiştir.

- Gazetenin 8/2/2015-6/7/2016 tarihleri arasında yazı işleri müdürlüğünü yapan A.E.nin 15 Temmuz darbe teşebbüsünden iki gün önce 13/7/2016 tarihinde "*Cihanda Sulh, Peki Yurtta Ne?*" başlığıyla yayımlanan yazıda siyasi iktidara yönelik olarak özellikle terörle mücadele ve dış siyaset konularında bir kısım eleştiriye yer verilmiştir. İddianamede; yazının başlığının 15 Temmuz darbe teşebbüsünde bulunanların kullandığı *Yurtta Sulh Konseyi* ile benzerliğinin tesadüf

olmadığı, ayrıca yazı tarihinin itirafçıların beyanlarına göre darbenin tabana duyurulduğu tarih olduğu belirtilmiştir. İddianamede, söz konusu yazı ile bir mesaj verildiği belirtilmiştir.

- 15 Temmuz darbe teşebbüsünden üç gün önce 12/7/2016 tarihinde gazetenin ilk sayfasında *"YAŞ'ta Gündem Paralel Olacak"* ve *"YAŞ'ta Paralel Tasfiye Beklentisi"* başlıklarıyla verilen haberde yapılacak olan Yüksek Askerî Şûra (YAŞ) toplantısında FETÖ/PDY bağlantılı askerlere, özellikle albay rütbesinde bulunanlara yönelik tasfiye yapılabileceğinden bahsedilmektedir.

- A.K.G.nin 15 Temmuz darbe teşebbüsünden üç gün önce 12/7/2016 tarihinde yayımlanan *"Erdoğan Babamız Olmak İstiyor"* başlıklı yazıda Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı'nın sigara konusundaki hassasiyeti ve sigarayı bıraktırmaya yönelik davranışları üzerinden *diktatörlüğe* doğru bir gidişat olduğu yönünde yorum ve anlatım yapıldığı, bu bağlamda Tunus'ta bir kişinin kendisini yakarak diktatör olarak nitelendirdiği kişinin devrilmesine yol açan olayları başlattığı ifade edilerek o olaya atfen Türkiye'nin ihtiyacının da benzer bir olay olduğundan bahsedilmektedir. İddianamede, söz konusu yazı ile Türkiye'de darbe yapılması veya iç karışıklık çıkarılması konusunda bir mesaj verildiği iddia edilmiştir.

- Gazetenin internet sitesinde darbeye teşebbüsün gerçekleştiği 15/7/2016 tarihinde saat 19.36'da yayımlanan *"1 Haftadır Yoktu... Erdoğan'ın Nerede Olduğu Ortaya Çıktı"* başlıklı haberde Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı'nın o tarihte nerede olduğuna dair ayrıntılı bilgi verildiği anlaşılmaktadır.

- Gazetenin 18/7/2016 tarihinde *"Sokaktaki Tehlike"* manşetiyle verilen haber içeriğinde 15 Temmuz darbe teşebbüsüne yönelik protesto eylemlerinin toplumun bazı kesimlerine yönelik saldırılara dönüştüğü belirtilerek bazı örneklemeler yapılmış; özellikle darbecilerin emrinde olan erlerin linç edilerek öldürüldüğünden, Alevi vatandaşlara ve Suriye'den gelen sığınmacılara yönelik saldırılar yapıldığından bahsedilmektedir. İddianamede, söz konusu haber ile darbe teşebbüsüne karşı çıkan toplumun kamplaştırılmaya çalışıldığı değerlendirilmiştir.

- Gazetede 19/7/2016 tarihinde *"Cadı Avı Başladı"* manşetiyle verilen haberde darbe teşebbüsüne yönelik protesto eylemlerinin Alevi vatandaşlara ve Suriye'den gelen sığınmacılara yönelik saldırılara dönüştüğünden, bu konuda bir siyasi partinin genel başkanının açıklamalarından bahsedilmiştir. İddianamede; söz konusu haber ile gazetenin darbecilere yönelik mücadeleyi tartışmaya açmaya çalıştığı, ayrıca aynı haberde *"Meydanlarda Demokrasiden Söz Eden Yok"* ara başlığıyla darbe teşebbüsüne alanlarda tepkisini gösteren vatandaşların hedef gösterildiği iddia edilmiştir.

- Gazetede 8/8/2016 tarihinde *"Eksik Demokrasi"* manşetiyle verilen haber içeriğinde Yenikapı'da yapılan mitingden ve konuşmalardan bahsedilmiştir. İddianamede, söz konusu haber ile mitingde ortaya çıkan birlik ve beraberlik ruhunun hedef alındığı iddia edilmiştir.

- Gazetenin internet sitesinde 21/12/2015 tarihinde yayımlanan terör örgütü lideri Murat Karayılan'a ait röportajın *"Murat Karayılan: Özerkliği Kabul Etmezlerse Biz de Ayrılmayı Düşünürüz"* başlığıyla verildiği, söz konusu haberle

ilgili olarak başlatılan soruşturma sonunda ilgililer hakkında kamu davası açıldığı, haber içeriğinde kamuoyunda *hendek olayları* olarak bilinen olaylardan bahsedildiği, röportajı veren terör örgütü lideri Murat Karayılan'ın yaşanan terörist eylemlerini direniş olarak nitelendirdiği, devlet tarafından teröre karşı yapılan mücadeleyi iç savaş olarak değerlendirdiği, devletin bu mücadeleyi kazanamayacağını ifade ederek bölünmenin gerçekleşeceğini söylediği görülmektedir.

#### F. Başvurucu Tarafından Yapılan Paylaşımlar

- Başvurucunun @av\_akinatalay isimli sosyal medya hesabından:

14/12/2014 tarihinde;

*"Şimdi susarsak, sonra konuşmaya hakkımız ve fırsatımız olmaz. Zaman ve Samanyolu yayın grubuna yönelik baskın ve gözaltıyı kınıyoruz."*

*"Bazıları, cemaatin yayın organlarının sicilini gündeme getirip, 'şimdi ne hakla dayanışma istiyorsunuz' diyorlar."*

*"Kişilerin, grupların siciline, geçmişine ya da bugününe bakarak hak ve özgürlüklere layık olup olmadığı değerlendirmesini yapanlardan değiliz."*

*"Kimsenin değil, basın özgürlüğünün yanındayız. Şu kişiye ya da bu gruba değil özgürlüğe sahip çıkıyoruz. Evet yine bir imtihan günündeyiz"*

*"Sizin gibi düşünenlerin, size yakın olanların değil tersine sizden farklı düşünenlerin, hatta size yapılan haksızlığa bulaşmış ya da destek"*

*"vermiş olanların başına geldiğinde de duraksamadan sahip çıktığınızda özgürlükçüyüm, demokratım deme hakkınız olur."*

*"Bugünün mağdurlarının dün destek verdikleri hukuksuzluklar nedeniyle özeleştirii yapmayacaklarını bilseydik de tavrımız değişmezdi..."*

*"Hrant öldürüldüğünde 'Ermeniydik', dün 'Ergenekoncu', bugün 'Cemaatçi', yarın gerekirse 'AKP yalakası' da oluruz. Aslında sadece demokratız..."*

26/10/2015 tarihinde;

*"Geçmiş olsun değil, Allah rahmet etsin; Koza İpek grubu diye bir şirketler topluluğu artık yok, grubun medyası da artık resmi gazete olacaktır"*

*"Koza İpek grubuna yapılan kayyum tayininin hukuksal olarak anlamı şudur: "Önce idam edelim, daha sonra yargılarız." Cemaatçilik yaftasından"*

*"Korkarak bu ağır hukuksuzluğa sessiz kalmak ayıptır. Ne yani, aman ha bize cemaatçi derler diye susalım ya da hukuksuzluğu mu destekleyelim?"*

*"Bu kadarını rüyada görsen inanması zordu, ama bu süreçte bir dönemin zaliminin hukukunu savunmak da varmış:-) Ey hukuk, sen nelere kadırsın!"*

27/10/2015 tarihinde;

"1-Hodri meydan!.. 2014 ve 2015 yıllarında Kaynak Holding ve Koza - İpek grubundan @cumhuriyetgzt gelen toplam reklam gelirini açıklıyorum:'

'2- Koza - İpek grubundan 2014 yılında 15 adet İstikbal Mobilya, 9 adet Bellona mobilya reklamı karşılığında KDV dahil 88 bin TL ve'

'3-2015 yılında 12 adet İstikbal mobilya, 12 adet Bellona mobilya reklamı karşılığında KDV dahil 65 bin TL reklam geliri tahakkuk etmiştir.'

'4- nt kaynak medyadan 2014 yılında reklam geliri olmamış, 2015 yılında KDV dahil 4956 TL reklam geliri tahakkuk etmiştir.'

'5-Koza-İpek grubu ve Kaynak Holding'ten gelen yıllık reklam gelirinin, @cumhuriyetgzt nin reklam gelirleri içindeki oranı %1 bile değildir.'

'6- Şimdi de biz @Sabah a ve resmi dedektifi @unluferhat a soralım: a) İstikbal ve Bellona mobilyalarının ve anılan grubun sizin gazetenize'

'7- aynı yıllarda verdiği reklam tutarı nedir? b) Ziraat, Halk ve Vakıfbank'tan, TOKİ'den aynı yıllarda ne kadarlık reklam aldınız'

'8- Efendim?... Duyamıyoruz, lütfen kısık sesle konuşmayın; besleme medya neymiş herkes bilsin, görsün!'

'Bir düzeltme: İstikbal ve Bellona'yı Koza İpek grubunun iştiraki olarak değerlendirmiştim, Boydak grubuna aitmiş; düzeltir ve özür dilerim.'

'1- Bize soruyor ya da eleştiriyorlar: 'bu cemaatçiler en büyük kötülüğü, haksızlığı, size yaptı. Neden şimdi onları savunuyorsunuz?'

'2- Evet, bu gazeteye çok büyük haksızlık yapıldı, çok ağır mağduriyet yaşatıldı. Bugünkü iktidarla elele verilerek yapılan bu hukuksuzlukta'

'3- cemaate yakın medya organları da rol üstlendi. Bu olgunun, bizim bugün hakkın, hukukun, özgürlüklerin yanında saf tutmamızı daha değerli'

'4- ve anlamlı kıldığını düşünüyoruz. Bunu yaparken, kimseden bir hakşinaslık beklentisi içinde değiliz. Zira biz bugün hukuksuzluğa uğrayanın,'

'5- mağdurun kimliğinden, sicilinden yola çıkarak bir tavır belirlemiyoruz. Kaldı ki, insan hakları, hukuk, haklar ve özgürlükler yalnızca'

'6- masumlar, belli bir görüşte olanlar için değil herkes içindir. Mecdelli Meryem'in 'ilk taşı masum olan atsın' sözünü anımsamanın zamanı.'

'@fuatavni\_f @cumhuriyetgzt nin sindirimi zordur; ateş, titreme, başağrısı, en fenası da düşme gibi yan etkileri olur. Bizden hatırlatması!'

28/10/2015 tarihinde;

"Tarihe not düşelim: Bugün tv yayını, bugün saat 16:33 itibariyle polis tarafından kapatılmıştır.'

'Arada kaynamasın: polis, Kanaltürk ve Bugün tv'nin yayını, savcılık ya da mahkeme kararıyla değil, kayyumun talimatıyla kapattı.'

'Şirketin işlerini yönetmek üzere atanan kişinin işe, işin yürütülüşüne dair talimatını polis değil şirket çalışanları yerine getirir.'

'Madem ki polis, şirket yöneticilerinin iş hukukuna dair iç işlerinde de görev yapıyor, emirlerini uyguluyor, bu yöntem nereye gider?'

'@cumhuriyetgzt deki arkadaşlar, sizi uyarıyoruz:-), yönetim olarak talimatımızı yerine getirmeszeniz, derhal emrimizdeki polisi çağıracağız!'

'1- İpek Medya grubuna atanan kayyumların, yaptıkları ilk iş, iki televizyon kanalının yayınına son vermek ve iki gazetenin yayınına durdurmak'

'2- olmuş. CMK 133'e göre atanan kayyumların yetki ve sorumluluklarını düzenleyen bir yasal düzenleme yok mu? keyfekeder yönetebilir mi?'

'3- CMK 133, ceza yargılamasında kayyum atanmasını düzenlemiştir. Kayyumun yetki ve sorumluluklarının ne olduğu, görevini nasıl yapacağı ise'

'4- ayrıntılı olarak Türk Medeni Kanununda düzenlenmiştir. Bu maddeleri alt alta sıralayıp okursanız, yoruma gerek olmadan durumu anlarsınız.'

'5-Medeni Kanun md 403: "Kayyum, belirli işleri görmek veya malvarlığını yönetmek için atanır. Bu kanunun vasi hakkındaki hükümleri aksi'

'6-belirtilmiş olmadıkça kayyum hakkında da uygulanır." 458.md: "Bir kimseye kayyum atanması onun fiil ehliyetini engellemez.'

'7- 460. md: "Kayyum bir malvarlığının yönetimi ve gözetimi ile görevlendirilmiş ise, yalnız o malvarlığının yönetim ve korunması için'

'8- gerekli olan işleri yapabilir. Kayyumun, bunun dışındaki işleri yapabilmesi, temsil olunanın vereceği özel yetkiye bağlıdır.'

'9- 467. md: "Kayyum, görevini yerine getirirken kusurlu davranışıyla temsil ettiği kişiye verdiği zarardan sorumludur.'

'@medetdersim ya biz anlatamadık ya da siz anlamamakta ısrar ediyorsunuz; biz cemaati değil, basın özgürlüğünü, hukuku, kendimizi savunuyoruz.'

30/10/2015 tarihinde;

"Sayın vali, bizim @cumhuriyetgzt de de 'yaptığımız gazete namusumuzdur' diyen çok gazeteci (doğrusu hepsi) var, acaba vereceğimiz emirleri'

'sorgulamadan, anında şak diye yerine getirecek 20-30 polis de bize gönderir misiniz? Bizim başımız kel değil ya:-))"

21/2/2016 tarihinde;

"...maçını yöneten hakeme gösterdiğimiz tepkinin onda birini, ülkeyi yönetenlerin rezil politika ve uygulamalarına da gösterebilsek..."



5/3/2016 tarihinde;

*"Zaman Gazetesinin yönetiminin kayyım devredilmesi hukuksuzdur. Amasız, fakatsız, kesinkes karşıyız..."*

*'Siyaseten tam karşı kampta olduğumuz, hatta siyasi görüşleri doğrultusunda hukuku araçsallaştırarak birçok muhalifine ağır haksızlık yapmış'*

*'bir dini cemaatin, grubun gazetesine siyasi iktidar hukuksuz olarak el koyuyor, tasfiye edecek Bize ne diyorsunuz diye soruyorlar.'*

*'Eğer 'ohh olsun', 'eden bulur', 'yesinler birbirlerini' vb bir söylem, tutum bekleyen varsa bizi tanımamış demektir. Kendi hak ve hukukumuz'*

*'için rakiplerimizin, muarızlarımızın ve hatta düşmanlarımızın hak ve hukukuna da sahip çıkmak gerektiğini biliyoruz. Nokta.'*

*'Velev ki, yarın eski güçlü konumlarına ulaştıklarında onların yine hukuksuzluk yapacaklarına dair kuvvetli şüphe duyuyoruz; bugün sessiz'*

*'kalınmasını mazur göstermez. Hukuksuzluğa suskun kalmanın mazereti olmaz. Mağdurun geçmişi, sicili, özeleştirisi yapıp yapmaması vs ikincildir."*

6/3/2016 tarihinde;

*"Anlaşılan o ki gözlerini tamamen karartmışlar; demokrasi, hukuk, meşruiyet, yasallık vs gerekmez, amaç için her araç mübah diyorlar.'*

*'Yeni hedefleri @cumhuriyetgzt ne mi çökmek? Ama bunu cemaat medyasına yaptıkları gibi yapmazlar, Hüseyin Gülerce misali işbirlikçi ararlar.'*

*'AYM, bir yazıdan dolayı verilen tutuklama veya mahkumiyet (yargı) kararının basın özgürlüğünü ihlal edip etmediğini tespit edemeyecekse'*

*'bireysel başvuru niye var ki? Zaten, ifade özgürlüğü konusunda yerel mahkemelerin berbat sicili nedeniyle bireysel başvuru yolu açılmadı mı?'*

14/3/2016 tarihinde;

*"@cumhuriyetgzt ne kayyım atama suretiyle el koyma hayali yaşayan ve yaşatanlara yararlı olması dileğiyle bir bilanço ve bilgilendirme notu.'*

*'Bizim el konulacak binamız da matbaamız da kağıdımız da paramız da stoğumuz da yok Bir aylık gelirimizle kapatılacak kadar az miktarda'*

*'bir borcumuz var isteyen olursa el koymaya gerek olmadan devrederiz Bunun dışında bizim için vazgeçilemez ve devredilemez nitelikte olan'*

*'geçmişimiz, şerefimiz, haysiyetimiz, gazetecilik etik kurallarına ve gerçeğe sadakat esasına dayalı habercilik ilkemiz ve anlayışımız var'*

*'Bu değerlerimizi göğsümüzde büyük bir onur ve gururla taşıyoruz: hiç bir kudret bunlara ne kayyım atayabilir ne de el koyabilir!" şeklinde paylaşımlar yaptığı,*

- Başvurucunun 28/10/2015 tarihinde "Yarının Cumhuriyet'inden@cumhuriyetgzt" ile "KANALTÜRK ve Bugün televizyonlarının 'kayyum tayini' bahanesiyle polis tarafından basılması, basın ve ifade özgürlüğüne pervasız bir saldırdır. Bu saldırı, bir yayın grubuna yapılmış gibi görünse de hepimize bir gözdağıdır. Bunun bilincindeyiz. Söz söyleme özgürlüğümüze direnerek sahip çıkma kararlılığındayız. Gün; geçmiş tartışmaları, hesaplaşmaları, ayrılıkları konuşma günü değil, bunları özgürce konuşabileceğimiz demokratik zemini yok etmeye çalışan zorbaya ve zorbalığa karşı birlikte olma günüdür. **Bu saldırının hesabı, elbette sorulacaktır.** Cumhuriyet gazetesi olarak zorbaya ve zorbalığa karşı mücadelede taraf olduğumuzu ve en ön safta yer alacağımızı okurlarımıza, kamuoyuna duyuruyoruz." şeklindeki -Cumhuriyet gazetesinin "Bu Saldırı Hepinize" başlığıyla aktardığı- yazıyı paylaştığı tespitleri yapılmıştır.

#### G. Ulusal Basında Yer Alan Bazı Haber ve Yazılar

- Başvurucunun 26/12/2015 tarihinde bir internet haber sitesi muhabiri olan A.G.C. ye verdiği ve "Biz Onların Canını Onlar da Bizim Can'ımızı Yaktı" başlığıyla aktarılan röportajda "kamuoyunda özellikle 'cemaat' ile gazete arasında bir yakınlaşma olduğu yönündeki soruların cevaplandırıldığı, başvurunun bağlantı olduğunu reddettiği ancak ortak mağduriyetler olduğunu" ifade ettiği görülmektedir.

-30/1/2016 tarihinde "odtv" isimli internet sitesinde yayımlanan "Fethullah Gülen CHP, HDP ve Cumhuriyet'i Buluşturdu" başlıklı haberde FETÖ/PDY tarafından organize edilen *Abant toplantısına* gazetenin yazarlarından A.E. ve A.İ.nin de katıldığından bahsedilmektedir.

#### H. Mali Suçları Araştırma Kurulu Raporu ve HTS Kayıtları

- Başvurucunun iletişim kayıtlarıyla ilgili olarak düzenlenen analiz raporlarında FETÖ/PDY ile bağlantılı suçlardan haklarında soruşturma yürütülen altı kişi ve Bylock kullanıcısı beş kişiyle iletişim kurduğu belirtilmiştir.

- Mali Suçları Araştırma Kurulu (MASAK) raporuna dayanılarak başvurunun 28/3/2011 tarihinde 2.500 TL havale gönderdiği H.A. isimli kişinin oğlu A.K.nın havale yaptığı ve ATM'lerden para gönderdiği Ş.A. isimli kişiye ait bir uluslararası şirket ile bağlantısının olduğu ileri sürülmüştür.

- MASAK raporuna dayanılarak FETÖ/PDY ile bağlantılı kişi ve şirketler ile başvurunun yönetim kurulu başkan vekili olduğu gazete ve Şirket arasında mali ilişkiler olduğu ileri sürülmüştür. Buna göre 2014-2016 yılları arasında Şirket tarafından gerçekleştirilen üç işlemle toplam 51.193 TL gönderilen Cihan Haber Ajansı ve Reklamcılık A.Ş. (CHA) unvanlı firmanın, şirketin hesabına 2014-2016 yılları arasında sekiz işlemle toplam 41.490 TL gönderen Kaynak Medya A.Ş. unvanlı firmanın, 5/4/2016 tarihinde gerçekleştirdiği işlemle 4.130 TL gönderen Koza Altın İşletmeleri A.Ş. unvanlı firmanın ve 30/9/2011 ve 20/3/2015 tarihlerinde gerçekleştirdiği işlemlerle 29.500 TL gönderen Feza Gazetecilik A.Ş. unvanlı firmanın FETÖ/PDY ile bağlantılı olmaları nedeniyle kayyum atanan şirketlerden olduğu, 13/3/2015 tarihinde gerçekleştirdiği işlemle Şirket hesabına 1.000 TL

gönderen İpek Üniversitesinin ise 15 Temmuz darbe teşebbüsünden sonra FETÖ/PDY ile irtibatı bulunduğu gerekçesi ile kapatılan kurum ve kuruluşlar arasında yer aldığı belirtilmiştir. Şirket hesabına 2015 ve 2016 yıllarında gerçekleştirdiği iki işlemle toplam 2.758 TL gönderen A.U. isimli kişinin TUSKON'a (Türkiye İşadamları ve Sanayiciler Konfederasyonu 15 Temmuz darbe teşebbüsünden sonra başkan ve bazı yöneticileri hakkında FETÖ/PDY ile bağlantılı suçlar nedeniyle soruşturma başlatılmış ve Olağanüstü Hal Kanun Hükmünde Kararname ile kapatılmıştır.) bağlı yedi federasyon ve yüz seksen derneğin kurucusu ve yönetim kurulu üyesi listesinde yer aldığı, 2014 ve 2015 yıllarında gerçekleştirdiği dört işlemle toplam 3.418 TL gönderen Y.T. isimli kişinin FETÖ/PDY ile irtibatlı olan kişiler listesinde yer aldığı, 2014 yılı içinde gerçekleştirdiği dört işlemle toplam 40.590 TL gönderen M.H. isimli kişinin FETÖ/PDY'nin finansmanı suçunu işleyip işlemediğine ilişkin haklarında rapor tanzim edilmesi talep edilen kişiler arasında yer aldığı belirtilmiştir. Ayrıca Şirketin maaş ödemesi niteliğinde havaaleler gönderdiği ve Şirkette çalışma kaydı bulunan M.O. isimli kişinin 17/6/2006-20/4/2008 tarihleri arasında yönetim kurulu üyeliğini yaptığı bir dernek tarafından özellikle PKK silahlı terör örgütüne eleman sağlamak amacıyla örgüt mensuplarının ailelerine gıda yardımı yapılması olayı ile ilgili olarak düzenlenen raporda PKK'ya yardım suçundan suç duyurusunda bulunulan kişiler arasında yer aldığı belirtilmiştir.

## İ. Tanık Beyanları

- Tanık A.K. (Cumhuriyet gazetesi haber koordinatörü) beyanında; 1994 yılından beri Cumhuriyet gazetesinde çalıştığını, hâlen haber koordinatörlüğü yaptığını, Yönetim Kurulu tarafından Vakıf senedinde yer almayan *icra kurulu* adında bir organ oluşturularak başvurusunun bu kurulun başına getirildiğini, yapılan haberlerden öncelikle genel yayın yönetmeni ve yazı işleri müdürünün sorumlu olduğunu, genel yayın yönetmenini Vakıf Yönetim Kurulunun, yazı işleri müdürünü de genel yayın yönetmenini belirlediğini, bir yazarın yazısına gazetede müdahale edebilecek tek kişinin genel yayın yönetmeni olduğunu, muhabirlerin hazırladıkları haberlere genel yayın yönetmenleri tarafından başlık atıldığından muhabirlerin sorumluluğu olmadığını, nitekim "*Eksik Demokrasi*" başlığının da o dönemki genel yayın yönetmeni tarafından belirlendiğini, PKK silahlı terör örgütü liderlerine ait açıklamaların yayımlanma şeklinin genel yayın yönetmeni ve yazı işleri müdürlerinin tercihini yansıttığını, kişisel olarak bu şekilde aktarılmasını tercih etmeyeceğini ifade etmiştir. Ayrıca İ.T.nin gazete ile uyumlu bir muhabir olmadığını, bu kişinin gazetenin ABD muhabiri olması sürecinde kişisel olarak buna karşı çıktığını ve bu hususun yazı işlerinde tartışma konusu olduğunu, MİT tırları ve eski Savcı C.K.nın röportajlarının C.D. imzasıyla çıktığında *cemaatin* kendi yayın organlarının ya kapatılmış ya da etkisini kaybetmiş olduğunu, dolayısıyla *cemaatin* bu haberleri yaptırarak mecra olarak o dönemde en uygun C.D.yi ve Cumhuriyet gazetesini görmüş olabileceğini belirtmiştir.

- Tanık A.A. (Cumhuriyet gazetesi muhabiri) beyanında; gazetede 2006 yılında çalışmaya başladığını ve yaklaşık on yıldır da gazetenin toplumsal olaylar ve siyaset muhabirliğini yaptığını, haber metni muhabir tarafından hazırlansa da *başlık ve flash* denilen haber takdiminin yazı işleri tarafından yapıldığını, kendisinin hazırladığı ve gazetede "*Eksik Demokrasi*" başlığı ile aktarılan haberin 15 Temmuz darbe teşebbüsü sonrasında Cumhurbaşkanı, Başbakan, Genelkurmay Başkanı,

Cumhuriyet Halk Partisi ve Milliyetçi Hareket Partisi genel başkanları ile çeşitli sivil toplum kuruluşlarının katılımıyla Yenikapı'da yapılan demokrasi mitingine ilişkin olduğunu, hazırladığı metinde söz konusu mitingde demokrasi ve darbeye karşı birlik çağrısı yapıldığını anlatmaya çalıştığını ancak ertesi gün gazeteyi incelediğinde HDP'nin (Halkların Demokratik Partisi) mitingde olmamasından hareketle "*Eksik Demokrasi*" başlığı atıldığını gördüğünü, o dönemde haber koordinatörünün M.S. olduğunu ama başlıkların genel olarak yazı işleri tarafından kararlaştırıldığını, bu başlık nedeniyle rahatsız olduğunu ve yasal sorumluluk doğabileceğini de düşünerek haber şefi A.K.ya durumu anlattığını, bu olaydan sonra da kendince sıkıntılı olacağını düşündüğü bazı haberlerden imzasını çektiğini belirtmiştir. Tanık ayrıca zaman zaman okurlardan bazı eleştiriler aldıklarını, örneğin gazetede HDP ile ilgili haberlerin artmasının okurları rahatsız ettiğini, bir Atatürkçü olarak kendisinin de PKK ve özellikle Kandil haberlerinden rahatsızlık duyduğunu, Kandil'de röportaj yapan A.Y.nin yazısında yer alan "*Kandil'de Yere İzmarit Bile Atılmıyor*" şeklindeki başlığın ya kendisi ya da yazı işleri tarafından atılmış olabileceğini belirtmiştir. Tanık A.A. yayın politikasının Vakıf Yönetim Kurulu ile Yayın Kurulu tarafından belirlendiğini, Vakıf Yönetim Kurulunun gazetenin genel olarak muhalif bir yayın çizgisine sahip olmasında söz sahibi olduğunu, Vakıf Yönetim Kurulunun oluşmasında ortak bir hareket ve bir tasfiye süreci olup olmadığını bilmediğini ancak son dönemde icra kurulu diye bir kurulun oluşturulduğunu, gazeteye gelen İ.T.nin 13/7/2016 tarihinden itibaren yazılarının sona ermesinin de aynı ekipten olduğunu gösterdiğini, *fuatavni* isimli sosyal medya hesabından yapılan paylaşımların haberleştirilmesinin de yazı işlerinin verdiği karar doğrultusunda olduğunu beyan etmiştir.

- Tanık M.İ. (Cumhuriyet gazetesi muhabiri) beyanında; gazetede 1993 yılından beri muhabir olarak çalıştığını, Vakıfta eskiden icra kurulu diye bir kurul olmadığını, bu kurulun sonradan oluşturulduğunu fakat hangi ihtiyaca istinaden kurulduğunu bilmediğini, başvurunun icra kurulu başkanı sıfatıyla muhabirlerle doğrudan muhatap olmadığını, genel yayın yönetmeni ile irtibat kurmuş olabileceğini, keza başvurunun genel yayın yönetmeninin belirlenmesinde söz sahibi olduğunu, İ.T.nin yazdığı sitelerden *cemaate* yakın olduğunu anladığını, şahsen İ.T. ile çalışmayı tercih etmeyeceğini ama o dönemki genel yayın yönetmeninin tercihinin bu yönde olduğunu ifade etmiştir.

- Tanık M.İ. kovuşturma aşamasında, muhabirlerin yaptığı haberin yazı işlerinde tartışıldıktan sonra yayımlandığını, MİT tırları ve eski Savcı C.K. ile ilgili haberlerin o dönemde FETÖ/PDY'nin kendi gazetelerinin itibarı kalmadığından ancak Cumhuriyet gazetesinde yayımlanacak haberler olduğunu söylemiştir.

- Tanık R.Z. (gazeteci-yazar) beyanında; İ.S.nin 2010 yılında vefat etmesinden sonra gazetenin imtiyaz sahibi olan Vakıf Yönetim Kurulu üzerinden gazetenin ele geçirildiğini, bu hususta özellikle A.A.nın başrolü üstlendiğini, bu süreçte M.A.B., M.F., B.B. ve A.C. gibi *Atatürkçü* ve *milliyetçi* kişilerin tasfiye edildiğini, yerine *Fetullahçı* ve *ABD çizgisine uygun* yazarların getirildiğini beyan etmiştir.

- Tanık M.F. (gazeteci-yazar) beyanında; gazetenin yayın politikasının değişimine ilişkin kırılma noktasının 2010 yılında İ.S.nin ölümü olduğunu, o tarihlerde başvurunun gazetede sadece bir avukat olarak çalıştığını fakat İ.S.nin ölümü ile beraber gazetede yaşanacak dönüşüm için gerekli adımların atılmaya

başlandığını, başvuruçunun bu süreçte H.Ç. ve O.E.nin de desteğini aldığını, son zamanlarda Fetullah Gülen ve Kandil'le ilgili haberlerin veriliş tarzının ve söylemlerin manidar olduğunu ifade etmiştir.

- Tanık İ.Y. (Cumhuriyet gazetesi eski yazı işleri müdürü ve eski genel yayın yönetmeni) beyanında; 1992 yılından 2000 yılına kadar gazetenin yazı işleri müdürlüğünü yaptığını, 2014 yılına kadar da gazetenin genel yayın yönetmenliğini yaptığını, C.D.nin genel yayın yönetmeni olmasından sonra çıkan haberlerin Vakıf senedindeki yayın ilkelerine uymadığını, C.D.yi genel yayın yönetmeni olarak Vakıf yönetimine öneren kişinin başvuruçunu tahmin ettiğini ifade etmiştir.

- Tanık İ.Y. kovuşturma aşamasında, gazetede çalışacak olan yazarlarla ilgili olarak Vakıf tarafından tartışıldıktan sonra karar verildiğini söylemiştir.

- Tanık A.C. (eski Vakıf yönetim kurulu üyesi) beyanında; 23/5/2015 ile 24/5/2015 tarihlerinde gazetenin temel bir ilkesi ihlal edilerek baş sayfasında, Cumhuriyet logosunun üzerinde FETÖ lideri Fetullah Gülen'in fotoğrafı ile birlikte "*Fakirhaneme Bunlar Malikane Diyor*" sözlerinin servis edildiğini ifade etmiştir.

- Tanık T.A. (gazeteci-yazar) beyanında; FETÖ/PDY ile bağlantılı gazetelerin attığı manşetlerle Cumhuriyet gazetesinin attığı manşetler kıyaslandığında başlıkların ve manşetlerin ortak bir havuz tarafından koordine edildiği kanaatine ulaştığını ifade etmiştir.

- Tanık L.E. (gazeteci-yazar) beyanında; H.Ç.nin Zaman gazetesine verdiği röportajda kullandığı "*Gülen cemaatine terör örgütü diyemem*" şeklindeki sözlerin Cumhuriyet gazetesinin ele geçirildiğinin en somut delillerinden olduğunu, Zaman ve Cumhuriyet gazetelerinin bir gün arayla "*Azez Düğümü*" ve "*Devletin Kalbine Bomba*" başlıklarıyla çıkmış olmasının bütünüyle Fetullah Gülen'in yönlendirmesiyle gerçekleşmiş olduğunu, *Abant Platformuna* Fetullah Gülen'in uygun görmediği kişilerin katılamayacağını, *Yurtta Sulh Konseyi* isminin de doğrudan Fetullah Gülen tarafından belirlendiğini ve Cumhuriyet gazetesine servis edildiğini beyan etmiştir.

26. Başsavcılığın başvuruçuya isnat edilen suçlamalara ilişkin hukuki değerlendirmesi ise şöyledir:

"...TCK'nun 220. maddesinin 6. fıkrasında örgütün hiyerarşik yapısı içinde olmamakla birlikte örgüt adına suç işleyen kimselerin de örgüt üyesi olarak kabul edileceği belirtilmiştir. Bir kişinin eylem yöntemi, zamanlaması, örgütün çeşitli kademelerinden kişilerle kurduğu irtibatlar örgütle birlikte hareket etme iradesini dışa yansıtan somut delillerdir. Örgütün hiyerarşik yapısına dahil olmamakla beraber, örgütün amacına bilerek ve isteyerek hizmet eden kişilerin durumu da böyle değerlendirilmelidir. Faaliyetin esasen meşru bir zemine sahip olması da bu durumu değiştirmemektedir ... Normal şartlar altında kamuoyunun bilgi edinme hakkı, basın mensuplarının da mesleki faaliyetlerini icra etme hakkı kapsamında hukuka uygun olan faaliyetler tüm ulusal ve uluslararası sistemlerde ulusal güvenlik, kamu düzeni, kamu barışı gibi kriterlerden hareketle sınırlandırılmaktadır. Basın-yayın faaliyeti kapsamında bir terör örgütünün yaptığı algı manipülasyonuna dahil olma, örgüt lideri ve mensuplarını sevimli gösterme çabasına girme, örgüt yöneticilerinin şiddete çağrı ve tehdit içeren açıklamalarını yayımlama, devleti uluslararası terörle ilişkili göstermeye çalışarak terör örgütlerinin faaliyetlerine saha açmanın hukuka uygun kabul edilemeyeceği açıktır.

*Tüm bu hususlar birlikte değerlendirildiğinde şüphelilerden C.D., Akın Atalay, B.U., G.T.Ö. Ö.Ç., A.K.D., T.G., H.M.K., B.Y., G.Ö., H.K., M.K.G., M.M.S., A.E., H.A.Ç., A.Ş. ve M.O.E.nin fiillerinin silahlı terör örgütüne üye olmamakla birlikte örgüte yardım etme suçunun, İ.T.nin fiilinin silahlı terör örgütüne üye olma suçunun, A.K.A.nın fiilinin terör örgütü yöneticisi olma suçunun unsurlarına uyduğu anlaşılmıştır.*

*Her ne kadar şüphelilere birden fazla terör örgütüne yardım ettikleri isnadında bulunulması ilk bakışta çelişkili gibi görünse de; terör örgütlerinin farklı ideolojik yaklaşımlara ve tabanlara sahip olmasının, ortak bir düşman algısından hareket ettiklerinde, eylemsel düzlemde fikir ve irade birliği içinde hareket etmelerine engel olmadığı bilinmektedir. Silahlı terör örgütlerinin 15 Temmuz darbe girişimi öncesi ve sonrasında geliştirdiği ittifak ve koordineli hareket tarzı, bir üste bağlı olduklarını göstermekte, ortak hedeflerinin Türkiye Cumhuriyeti Devleti ve Hükümetini yıpratmak ve yıkmak olduğunu ortaya koymaktadır."*

27. İddianame, İstanbul 27. Ağır Ceza Mahkemesince 19/4/2017 tarihinde kabul edilmiş ve E.2017/148 sayılı dosya üzerinden kovuşturma aşaması başlamıştır.

28. Mahkemece 24/7/2017 tarihinde yapılan duruşmanın birinci oturumunda başvurusunun savunması alınmıştır. Başvurucu savunmasında;

i. Genel olarak soruşturmanın siyasi saiklerle yapıldığını belirterek gazetenin terör örgütleriyle irtibatının olmadığını, tek faaliyetlerinin meşru ve yasal zeminde yürüttükleri gazetecilik faaliyeti olduğunu ifade etmiştir.

ii. Gazetenin ele geçirilmesi iddiasına ilişkin olarak Vakıf seçimlerinin özel hukuku ilgilendiren ve hukuk mahkemelerinin görev alanında bulunan bir uyuşmazlık olduğunu, bunun ağır ceza mahkemesi önüne taşınarak suçlama konusu yapılmasının doğru olmadığını, hukuk mahkemesinde davaya konu olan 2/4/2013 tarihli seçim sürecinde herhangi bir usulsüzlük olmadığını, oylamanın Vakıf senedine uygun şekilde gerçekleştiğini ayrıca Vakıf üyeliğine seçilen Ö.Ç.nin diğer adaya göre gazeteye çok daha fazla emek veren ve Cumhuriyetçi özelliği çok daha önde olan bir kişi olduğunu, aynı karşılaştırmanın oy veren kişiler arasında da yapılabileceğini, Ö.Ç. ye oy verenlerin uzun yıllar Vakfa ve gazeteye emek veren ve kamuoyunda bu yönleriyle herkes tarafından bilinen kişiler olduğunu ifade etmiştir. Sonraki seçimlerin de usulüne uygun olarak gerçekleştirildiğini, buna rağmen denetimler sonucu yenilenmesi gerektiği söylenen seçimlerin de Vakfın mevzuatına uygun şekilde yenilendiğini, dolayısıyla sadece diğer aday değil de neden bu seçildi diye suçlanarak gazeteyi ele geçirdiklerinin iddia edilmesinin doğru olmadığını savunmuştur.

iii. Gazetenin yayın politikasının değiştirilmesi iddiasına ilişkin olarak kesinlikle yayın politikasının değişmediğini, gazetenin hâlen Vakıf senedinin başlangıç bölümünde yer alan ilkeler çerçevesinde yayını sürdürdüğünü ifade etmiştir. Gazetelerin hangi yayın politikasını izleyeceği ve bu politikayı daha sonra değiştirip değiştirmeyeceğinin ceza hukuku ile ilgili bir konu olmadığını, dolayısıyla yayın politikasının değiştirildiği iddiasında bulunularak kanunun bunu suç olarak düzenlediğini söylemenin hukuka uygun olmadığını ileri sürmüştür.

iv. Gazetede silahlı terör örgütleri FETÖ/PDY, PKK/KCK ve DHKP-C'nin amacına hizmet eden haber ve yazılar yayımlayarak terör örgütlerine yardım

suçunun işlendiği iddiasına ilişkin olarak başvuru, iddianamede sadece 5187 sayılı Kanun'da ve 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda sorumlu olduğu belirtilen yazı sahiplerinin ya da yayın sorumlularının değil onlarla birlikte gazeteyi yayımlayan Şirketin tüm Yönetim Kurulu üyelerinin, ikinci derece imza yetkililerinin hatta Vakfın yöneticilerinin de cezai sorumluluğu olduğunun iddia edildiğini, 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nun 6., 7. ve 8. maddelerinde geçen "*sahipleri*" ibaresinin Anayasa Mahkemesince iptal edildiğini, iddianamede bu hususun gözetilmediğini beyan ederek gazetede editöryal bağımsızlığın bulunduğunu, idari, mali, hukuki yöneticilerin ve gazetenin sahibi olan Şirketin yayın işlerine karışmadığını, kendisinin de bu ilkelere bağlı olarak görev yaptığını ileri sürmüştür.

v. MASAK raporuna dayanılarak yapılan suçlamalara ilişkin olarak başvuru; 18/10/2016 tarihli raporda Vakıf ile ilgili hiçbir şüpheli işlem tespit edilmediğini, Şirket ile ilgili ise 2011-2016 tarihleri arasında gerçekleşen 230 milyon TL tutarındaki işlemlerden sadece 174.000 TL tutarındaki dokuz işlemin şüpheli görüldüğünü, bunlara da cevap vereceğini belirtmiştir.

- Şirket tarafından FETÖ/PDY ile irtibatlı olduğu belirtilen CHA'ya 2014-2016 yılları arasında üç işlemde toplam 51.000 TL ödenmesiyle ilgili olarak başvuru; 2015 yılında 7/6/2015 ve 1/11/2015 tarihlerinde olmak üzere iki kez milletvekili genel seçimleri yapıldığını, seçimlerin sandık bazında sonuçlarını takip edip bu konudaki verileri abonelerine ya da müşterilerine aktarabilecek kapasite ve olanağa sahip yalnızca iki haber ajansı olduğunu, bunlardan birinin Anadolu Ajansı (AA) diğerinin ise CHA olduğunu, ulusal yayın yapan tüm televizyon ve gazeteler gibi Cumhuriyet gazetesinin de tek bir haber kaynağına bağlı kalmanın riskini taşımamak ve her iki ajanstan gelen verileri karşılaştırmalı olarak okurlarına sunmak için bedelini ödeyerek bu hizmeti satın aldığını ileri sürmüştür.

- FETÖ/PDY ile irtibatlı olduğu belirtilen Kaynak Medya A.Ş.den 2014-2016 yılları arasında sekiz işlemde toplam 41.000 TL reklam geliri elde edildiğine ilişkin olarak başvuru bunun 37.000 TL'lik kısmının doğru olduğunu, Kaynak Medya A.Ş.'nin içinde Bank Asyanın da bulunduğu birçok şirketin reklam hizmetlerini yürüttüğünü, 2014-2015 yıllarında yedi ayrı yayınevinin üniversiteye hazırlık yayımlarından on iki adet reklamın bedeli olarak 22.000 TL ve üç adet Bank Asya reklam bedeli olarak 14.000 TL tahsil ettiklerini ve bunların faturalarının mevcut olduğunu, 2008-2017 tarihleri arasında Cumhuriyet gazetesinin sadece beş kez Bank Asya reklamı yayımladığını ancak aynı dönemde diğer ulusal gazetelerin yüzlerce kez Bank Asya reklamı alarak yayımladıklarını (Başvuru, Mahkemeye bu bilgiye ilişkin olarak tablo sunmuştur.), dolayısıyla reklam alınması nedeniyle FETÖ ile irtibatlı oldukları sonucuna varılmasının doğru olmadığını ileri sürmüştür.

- 13/3/2015 tarihinde İpek Üniversitesinden EFT ile gönderilen 1.000 TL ile ilgili olarak başvuru; İpek Üniversitesinden alınan bir reklam olmadığını ancak aynı dönemde Işık Üniversitesinden reklam alındığını, dolayısıyla bu paranın reklam bedeli olduğunu belirtmiştir.

- Koza Altın İşletmeleri A.Ş.den 5/4/2016 tarihinde EFT yoluyla 4.130 TL gönderilmesine ilişkin olarak başvuru; anılan tarihte Koza Altın A.Ş.'nin kayyum tarafından yönetildiğini, alınan ücretin de Koza A.Ş.'ye ait lüks araçların satışına

ilişkin ihale ilanı karşılığında alınan bir ücret olduğunu, bunun ise bir suç olmadığını ileri sürmüştür.

- Feza Gazetecilik A.Ş.den 20/9/2011 ve 20/3/2015 tarihinde iki işlemle Cumhuriyet gazetesine 29.500 TL EFT yapıldığı iddiasına ilişkin olarak başvuru, anılan tarihte Zaman gazetesi genel yayın yönetmeni ve Samanyolu televizyonu yayın grubu başkanının da aralarında olduğu birçok gazeteci ve medya çalışanının 14/12/2014 tarihinde gözetlmesine alınmasından üç gün sonra gözetli kararını protesto eden "*Özgür Basın Susturulamaz*" başlıklı bir metnin kamuoyunca tanınan yaklaşık altmış kişinin imzası ile bazı gazetelerde ilan olarak yayımlandığını, bu ilanın 17/12/2014 tarihinde Cumhuriyet gazetesinde de yayımlandığını ve bedelinin fatura karşılığı olarak Feza Gazetecilik A.Ş. tarafından ödendiğini, bedel ödenmeseydi belki sorun olarak görülebileceğini ancak bedeli alınan bir işin söz konusu olduğunu ifade etmiştir.

- 2015-2016 yıllarında A.U. tarafından iki işlemle EFT yoluyla 2.750 TL gönderilmesine ilişkin olarak başvuru; ilan verip karşılığında 2.750 TL ödeyen A.U.nun Ankara'da faaliyet gösteren bir reklam ajansı çalışanı olduğunu, aynı reklam ajansının diğer gazetelere daha çok reklam verdiğini ve daha yüksek bedeller ödediğini, dolayısıyla yapılan işlemde yasal olmayan bir durumun söz konusu olmadığını belirtmiştir.

- Y.T. isimli kişinin 2014-2015 yıllarında toplam dört işlemle Cumhuriyet gazetesine EFT yoluyla 3.400 TL gönderdiği iddiasına ilişkin olarak başvuru; FETÖ/PDY şüphelisi olduğu belirtilen Y.T.nin İzmir'de bir reklam ajansının sahibi olduğunu ve söz konusu paranın reklam ücreti olduğunu, ayrıca bu Şirketten alınan üç reklam bulunduğunu, aynı dönemde birçok gazetenin daha çok reklam aldığını, yapılan işlemin yasal bir işlem olduğunu belirtmiştir.

- M.H. tarafından 2014 yılı Mart ayında toplam dört işlem ile 40.000 TL havale gönderilmesine ilişkin olarak başvuru, belediye başkanlığı için aday olması nedeniyle verdiği reklamın ücreti olduğunu ifade etmiştir.

- M.O. ile ilgili olarak başvuru; M.O.nun Cumhuriyet gazetesinde uzun zamandır Güneydoğu Anadolu Bölgesi muhabiri olarak çalıştığını ve kendisine maaş ödemesi yapıldığını, bu kişinin 2006-2008 yıllarında yoksullara yardım yapan bir dernekte yönetim kurulu üyeliği yaptığını, bu dernekle ilgili olarak 2017 yılında düzenlenen değerlendirme raporu üzerine derneğin yöneticileri hakkında PKK silahlı terör örgütüne yardım suçundan suç duyurusunda bulunulduğunu, M.O.nun da bu kişiler arasında olması nedeniyle suçlanmalarının hukukun genel ilkeleriyle bağdaşmadığını ileri sürmüştür.

- 28/3/2011 tarihinde başvuru tarafından H.A.ya EFT yoluyla gönderilen 2.500 TL ile ilgili olarak başvuru; bu paranın evine parke döşetmesi karşılığında ödediği bir ücret olduğunu, H.A. dışındaki kişileri tanımadığını, bu kişinin oğlunun irtibatlı olduğu kişi hakkında MASAK raporu var diye bu için nedeniyle suçlandığını ifade etmiştir.

vi. Bylock kullanıcılarıyla ve FETÖ/PDY şüphelileri ile yaptığı görüşmelerle ilgili olarak başvuru; 1/1/2013 tarihinden itibaren incelenen iletişim kayıtlarında



toplam beş Bylock kullanıcısı ile konuşmasının tespit edildiğini, bu kişilerin tamamının gazeteci olduğunu, bunlardan dördü ile birer kez, bir tanesi ile birden çok kez görüşmesinin tespit edildiğini, ayrıca aynı dönemde altı FETÖ şüphelisi ile de görüşmesinin tespit edildiğini, bu kişilerden birinin Habertürk televizyonu Ankara haber müdürü, birisinin aynı televizyon ve gazetenin adliye muhabiri, birisinin Radikal gazetesi muhabiri, bir diğerinin T24 haber sitesi muhabiri, birisinin de Zaman gazetesi muhabiri olduğunu öğrendiğini, Habertürk televizyonu adliye muhabiri olan gazeteci dışında kalan diğer dört gazeteci ile birer kez iletişim kaydı olduğunu ve hepsinde de kendisinin arandığını ifade etmiştir. Başvurucu -aramaları kiminle ve hangi olaylar üzerine yaptığını açıklayarak- tüm aramaların o tarihteki güncel dava ve olaylarla ilgili görüş sorma, bilgi alma veya kendi yayın organlarına davet etme amaçlı görüşmeler olduğunu, özellikle sekiz görüşme yaptığı tespit edilen adliye muhabiriyle yaptığı beş görüşmenin M.B.A.'nın tahliye olduğu 9/12/2013 tarihinde gerçekleştiğini, diğer üç görüşmenin ise C.D. ve E.D.'nin tutuklandığı 27/11/2015 tarihinde gerçekleştiğini, kendisinin bu kişilerin mesai arkadaşı ve müdafii olması nedeniyle bilgi almak için arandığını savunmuştur. Başvurucu; FETÖ şüphelileriyle yaptığı görüşmelerle ilgili olarak ise bunlardan birisinin Avukat F.I. olduğunu ve bu kişinin Türkiye Büyük Millet Meclisinde (TBMM) Darbe Komisyonunun vekilliğini yaptığını ve darbe davalarında müdahil olduğunu, dolayısıyla bu kişinin kendisini aramasının nasıl suç delili olarak değerlendirildiğini anlamadığını, bir diğerinin Vatan Caddesi'ndeki Emniyet Müdürlüğünde bir polis memuru olduğunu ve bu kişi tarafından vekili olduğu M.A.B.'nin dijital belgelerinin teslim alınması için arandığını, diğerlerinin de benzer aramalar olduğunu, hiçbirinin suç unsuru taşımadığını, suçlamaları kabul etmediğini ileri sürmüştür.

vii. Sosyal medya paylaşımlarıyla ilgili olarak başvuru; iddianamede bahsedilen ve Zaman gazetesi ile Samanyolu televizyonuna yönelik soruşturmadan sonra attığı on altı tweetten terör örgütlerine destek verdiği anlamının çıkarılamayacağını, iddianameye konu edilen mesajlar dışında da mesajlarının bulunduğunu ancak bunlardan bahsedilmediğini belirterek bu bağlamda *17/25 Aralık soruşturmasından sonra paylaştığı mesajlarda FETÖ ile mücadele edilmesi gerektiğini açıkça ifade ettiğini, yine 25/12/2013 tarihinde paylaştığı mesajda yargıdaki FETÖ odaklı çeteleşmeden açıkça bahsettiğini, bunlara rağmen FETÖ'ye yardım etmekle suçlanmasının doğru olmadığını savunmuştur. Yine 22/9/2015 ve 17/12/2015 tarihlerinde paylaştığı mesajlar ile 15 Temmuz gecesi henüz olaylar netleşmeden saat 01.03 sıralarında paylaştığı "...ileride hepimiz sözümüz kadar suskunluğumuz ile de değerlendirileceğiz. Darbeler, cuntalar çözüm değildir, çözüm demokrasidir."* içeriğindeki mesajla demokrasiye sahip çıkılması yönünde tavır koyduğunu, bu mesajların suçlamanın temelsiz olduğunu ortaya koyduğunu ileri sürmüş ve savunmuştur.

viii. Suçlamaya konu yazı ve manşetlere ilişkin olarak *"Cadı Avı Başladı"* manşetinin atıldığı gün yine birinci sayfada *"Halka Ateş Açın Diye Başladılar, Kaçalım Diye Bitirdiler", "Darbecilerin İhanet Konuşmaları", "Cuntacılar Adliye'de"* manşetlerinin yer aldığını, soruşturma makamlarınca bunların ortaya konulmadığını, yine sosyal medya ortamında yazılan ve doğruluğu tam olarak teyit edilemeyen mesajlarla suçlanmalarının doğru olmadığını ifade etmiştir. Başvurucu bu bağlamda H.Ç., O.Y., R.Z. ve C.M. tarafından yazılan yazılara cevap vermeye gerek görmediğini ancak adının geçtiği diğer yazılara cevap vereceğini belirtmiştir.

- 26/12/2015 tarihinde Media Radar isimli internet sitesinde yayımlanan röportajına ilişkin olarak başvuru, aslında bu röportajın iddianameye konulmasının şaşırtıcı olduğunu, şöyle ki içerik itibarıyla daha çok lehine olan bir durumun söz konusu olduğunu ileri sürmüştür.

- Sözcü gazetesi yazarı O.E. tarafından yazılan 22/12/2015 tarihli yazıya ilişkin olarak başvuru; bu yazının bir eleştiri yazısı olduğunu, buna rağmen yanlış anlaşılmalara önlemek amacıyla aynı gün açıklama yaptığını ve haberin 23/12/2015 tarihinde Oda TV'de yayımlandığını, *cemaate sempatisinin değil antipatisinin* olduğunu açıkça ifade ettiğini savunmuştur. Başvuru, O.E.'nin Cumhuriyet soruşturmasından sonra yaptığı açıklamada kendi yazısının delil olarak kullanılmasının yanlış olduğunu belirttiğini söylemiştir.

- İ.Y. ve L.T. tarafından yayımlanan röportaja ilişkin olarak başvuru, bunların içeriğinde terör örgütlerine destek niteliğinde bir açıklamasının bulunmadığını belirtmiştir.

ix. Gazetenin tirajının düşmesi ve CUMOK (Cumhuriyet okurları tarafından kurulmuş sivil toplum kuruluşu) tepkilerine ilişkin olarak başvuru; iddianamenin dayanak aldığı, Basın İlan Kurumunca hazırlanan tablodaki günlük fiilî satış ortalaması hanesinde yer alan sayıların ve verilerin tamamının doğru olduğunu, buna karşılık aylık tiraj hanesinde yer alan sayıların hemen hemen tamamının yanlış veya hatalı olduğunu, günlük tiraj değişmediği hâlde aylık ve yıllık tirajın değişmesinin mümkün olmadığını savunmuştur. Başvuru; gazete ile bağlantılı CUMOK adında bir yapının uzun zamandır bulunmadığını, bu nedenle kendisini CUMOK temsilcisi olarak tanıtan kişilerin beyanlarının herhangi bir değerinin bulunmadığını ifade etmiştir.

x. Tanık beyanlarına ilişkin olarak başvuru; tanık ifadelerinin çoğunun suçla ve suçlamayla ilgisiz olduğunu, dedikodu niteliğinde bilgiler içerdiğini beyan ederek aleyhine değerlendirilen hususları kabul etmemiştir. Tanıklar C.K., H.G., L.E., T.A., R.Z. ve M.F.'nin beyanlarının aleyhine delil teşkil etmesinin mümkün olmadığını savunmuştur.

xi. İcra Kurulu başkanlığı ile ilgili olarak başvuru; Vakıf senedinin 11. maddesinde "*Yönetim kurulu başkan, başkan vekili, genel sekreter ve genel saymanın da içinde bulunduğu yeterli sayıda yönetim kurulu üyesinden oluşan bir yürütme kurulu seçer. Yürütme kurulu yönetim kurulu kararlarını uygulamak ve yürütmek ile görevli olup yönetim kuruluna karşı sorumludur.*" şeklinde açıkça İcra Kurulunun düzenlendiğini ve bu kurulun yirmi üç yıldır belirtilen şekilde seçilerek görev yaptığını ileri sürmüştür. Bununla birlikte Vakfın tavsiyesi üzerine Şirkette bir İcra Kurulu başkanlığı oluşturulduğu ve başına kendisinin getirildiği bilgisinin doğru olduğunu, bu ikisinin karıştırıldığını ifade etmiştir. Ayrıca gazetenin künyesinde neye yer verileceği hususunun yargılama konusu yapılmasının doğru olmadığını, diğer birçok gazetenin de şirket unvanı dışında unvan kullandığını ifade etmiştir.

xii. İddianamenin sonuç değerlendirmesine ilişkin olarak başvuru; kendilerinin baştan itibaren bu yapıyla mücadele ettiğini ileri sürerek Başsavcılığın araştırma talebi üzerine İstanbul Emniyet Müdürlüğü Mali Suçlarla Mücadele Şube

Müdürlüğünün düzenlediği 31/3/2017 tarihli tutanakta FETÖ/PDY ile ilgili olarak çeşitli birimler tarafından gönderilen soruşturmalarda adı geçenler listesinde, Bank Asyada hesabı olan şahıslar listesinde, dernek ve sendikalarda kaydı olanlar listesinde, bağlantılı şirketlerin ortakları ve yöneticileri listesinde, Bylock programı kullananlar listesinde, kanun hükmünde kararname ile ihraç edilenler listesinde, FETÖ/PDY ana çatı soruşturması kapsamında HTS kaydı alınan 72 kişiye ait 336 numaranın irtibatlı olduğu karşı numaralar listesinde, sıkıyönetim komutanları atama listesi ve benzeri listelerde haklarında bir kayda rastlanmadığının belirtildiğini ifade etmiştir. Başvurucu; iddianamedeki suçlamanın unsurlarına yönelik değerlendirmelerde bulunarak suçlamanın hukuki dayanağının olmadığını, gazetecilik faaliyeti nedeniyle yargılandıklarını savunmuş ve suçlamaları kabul etmemiştir.

xiii. Mahkeme başkanının "*Vakıf başkan vekili ve imza yetkilisi olarak manşetlerin seçilmesinde, genel yayın yönetmeninin belirlenmesinde, basın danışmanının veya yayın danışmanının seçilmesinde etkinliğiniz nedir?*" şeklindeki sorusuna başvurucu; gazetede 1992 yılında avukat olarak göreve başladığını, ilk olarak 2003 yılında Şirket Yönetim Kurulu üyesi seçildiğini, yaklaşık on dört yıldır çoğunlukla idari, mali ve hukuki işlerden sorumlu olarak görev yaptığını, gazetede editöryal bağımsızlık olduğunu, dolayısıyla ne kendisinin ne de kendisinden daha üst konumda bulunan Vakıf başkanının dahi prensip olarak yapılan işe karışmayacağını, genel yayın yönetmenlerini Vakıf Yönetim Kurulu üyelerinin seçtiğini ifade etmiştir.

xiv. Başvurucu; gazetede konumuna ilişkin bir soruya karşılık olarak ise köşe yazarlarını genel yayın yönetmenlerinin belirlediğini, o dönemde genel yayın yönetmeninin İ.Y. olduğunu, C.D.nin gazetede yazmaya başladıktan yaklaşık bir buçuk yıl sonra Vakıf Yönetim Kurulu kararıyla genel yayın yönetmeni seçildiğini, C.D. ile özel bir yakınlığının olmadığını ifade etmiştir.

xv. Başvurucu; bir soruya karşılık olarak Vakıf Yönetim Kurulunun genel yayın yönetmenini belirlediğini, onun dışında üyelerin yayını denetlemesinin ve yapılan işe karışmasının söz konusu olmadığını ancak gazetenin performansının iyi olmaması durumunda genel yayın yönetmeninin görevden alınabileceğini ifade etmiştir.

xvi. Başvurucu; bir soruya karşılık olarak öncelikle gazetenin yayın politikasının değiştiği veya kuruluş felsefesinden uzaklaştığı yönündeki beyanları kabul etmediğini, bu yönde eleştirilerin olabileceğini ancak bu eleştiri konusu olan şeylerin ceza yargılamasına konu edilmesinin yanlış olduğunu ifade etmiştir.

xvii. Mahkeme başkanının FETÖ/PDY ile bağlantısı olan kişilerin, örneğin bu dosyanın da sanığı olan A.K.A.nın sosyal medya paylaşımlarının gazetede yer almasını nasıl değerlendirdiği ve bunlara bir itirazının olup olmadığı yönündeki sorusuna başvurucu; Vakıf Yönetim Kurulunun iki ayda bir yaptığı toplantılarda genel değerlendirmeler yapıldığını ancak tek tek haber ve yazıların değerlendirilmediğini, zaten bunun mümkün olmadığını ifade etmiştir.

xviii. Başvurucu, bir soruya karşılık olarak Vakıf Yönetim Kurulunun kesinlikle yazılan yazılara ve manşetlere karışmadığını ancak Vakıf Yönetim Kurulunun genel yayın yönetmenini başarısız görmesi hâlinde görevden alabileceğini ifade etmiştir.

xix. Mahkeme başkanının "PKK, DHKPC, FETÖ ve DAES'i terör örgütü olarak görüyor musunuz?" şeklindeki sorusuna karşılık başvuru ve müdafii bu sorunun sorulamayacağı yönünde itirazda bulunmuş; mahkeme heyetinin sorunun sorulabileceği yönündeki kararı üzerine başvuru, hayatının terör örgütleriyle mücadele içinde geçtiğini ifade etmiştir.

xx. Mahkeme başkanının terör örgütü üyelerine *eylemci* veya *saldırgan* ve terör eylemlerine *saldırı* denmesiyle ilgili olarak soru sorması üzerine başvuru; gazetede editöryal bağımsızlık olduğunu, kendisinin bu işlere karışmadığını, bu nedenle haber içerikleriyle ilgili değerlendirme yapmayacağını belirtmiştir.

xxi. Başvuru, MİT tırlarına ilişkin haberle ilgili gazetede yapılan toplantıya ilişkin bir soruya karşılık olarak hukuk bürosu avukatları olarak toplandıklarını ve bir değerlendirme yaptıklarını, C.D.nin kitabında yazılanların doğru olduğunu ifade etmiştir.

29. Mahkemece 16/3/2018 tarihinde yapılan duruşmada Savcılık esas hakkındaki mütalaasını sunmuştur. Savcılık aralarında başvuru ve bulundığı on üç sanığın silahlı terör örgütüne üye olmamakla birlikte örgüte yardım etme, sanık Y.E.İ.nin terör örgütü propagandasını yapma, A.K.A.nın terör örgütü yöneticisi olma suçlarından cezalandırılmalarına, T.G., B.Y. ve G.Ö.nün beraatlerine, C.D. ve İ.T. hakkındaki dosyaların sanıkların kaçak olmaları ve bu nedenle savunmalarının alınamamış olması nedeniyle tefrikine karar verilmesini talep etmiştir. Mütalaanın ilgili kısmı şöyledir:

"...

özellikle 2013 yılı itibarıyla Zaman, Taraf, Bugün gazeteleri, Samanyolu TV, Kanaltürk gibi yayın organlarının kamuoyu önünde inanılabilirliğini ve güvenilirliğini yitirerek itibarsızlaşması üzerine yeni yayın organı arayışına geçen ve bu arada TC Devletine yönelik hukuka aykırı amaç ve hedefleri aynı olunca irtibat kurmakta sakınca görmedikleri PKK/KCK, DHKP-C silahlı terör örgütleri ile aynı çizgide hareket eden FETÖ/PDY silahlı terör örgütünün, yayın organı olarak ekonomik sorunları ve aynı amaç ve hedefte buluştukları Cumhuriyet Gazetesini seçtiği, dayandığı Cumhuriyet Vakfı senedi ve yayın ilkeleri itibarıyla Atatürkçü ve Cumhuriyet ilkeleri doğrultusunda yayın politikası izlemekte olan Cumhuriyet Gazetesinde bu yönde yayın politikası oluşturmak ve buna karşı gelecek veya engel olacak Atatürkçü ve Cumhuriyetçi yönetici, yazar ve muhabirleri tasfiye etmek adına Cumhuriyet Vakfı yönetim kurulu Başkan Vekili ve icra kurulu başkanı olması nedeniyle "en üst yetkili" konumunda bulunan sanık Akın Atalay ile, birlikte hareket ettiği sanıklardan yönetim kurulu üyesi olan H.A.Ç ve Vakıf Başkanı olan M.O.E.nin süreci başlattıkları, bu süreç içerisinde öncelikle yönetim kurulu üyelerinin usulsüz seçimlerle dizayn edilerek, A.C., Ş.T., İ.K., Ş.S. ve M.A.B. gibi Atatürk ve Cumhuriyet ilkelerine bağlı ve kendilerine engel gördükleri kişileri tasfiye edip, yerlerine kendileri ile birlikte hareket edecek olan sanıklar Ö.Ç., H.M.K M.K.G, H.K., G.T.Ö. ve B.U.nun seçilmesini sağladıkları, genel yayın yönetmenini belirleme yetkisi ve dolayısıyla gazetenin yayın politikası ile yönetiminde etkin ve söz sahibi olan Cumhuriyet Vakfının yönetiminin bu şekilde şekillendirilip dizayn edilmesi aşamasında ve sonrasında önce yazar olarak gelen sonrasında genel yayın yönetmeni olan ve Cumhuriyet ile hiçbir organik bağı olmayan, Cumhuriyet ekolünden gelmeyen sanık C.D. ile birlikte sürecin hızlandığı Atatürkçü duruşları ile bilinen O.A., Ü.Z., M.F., B.B. gibi yazarların tasfiye edildiği, özellikle Ekim 2015 tarihinde yönetim kurulu üyeliğine yeniden seçilemeyen ancak gazetede yazılarına devam eden ve FETÖ/PDY örgütüne açıkça karşı olan M.A.B.nin yazılarına da sanık C.D.nin genel yayın yönetmenliğine gelmesi ile aynı tarihlerde son verildiği, bu arada yazar

ve muhabir olarak sanıklar A.E., A.Ş. ve A.K.G. ile önce yayın koordinatörü, haber koordinatörü ve son olarak da C.D.nin yurt dışına kaçması üzerine genel yayın yönetmeni olan sanık M.M.S. ile ekibin tamamlandığı, sanık A.E.nin gazetede yazı yazması dışında fiili olarak yöneten kişilerden olduğu, yine sanık A.K.G.nin de yazı işleri toplantılarına katıldığı, bu şekilde başlayan ve devam eden süreç içerisinde yukarıda ayrıntılı olarak açıklandığı üzere, sanıkların birlikte hareket etmek suretiyle TC Devletin egemenlik ve toprak bütünlüğü ile Milletin huzur ve güvenliğini tehdit eden PKK/KCK, DHKP-C ve FETÖ/PDY silahlı terör örgütlerinin amaç ve hedeflerine hizmet edecek şekilde, yine TC Devleti ve Hükümetini gerek yurt içinde gerekse uluslararası platformda zor durumda bırakıp, itibarsızlaştırarak IŞİD gibi terör örgütlerine yardım ettiği, desteklediği algısı yaratmak suretiyle uluslararası yargı organları nezdinde hukuki ve cezai sorumluluk altına sokmak amaç ve kastı ile bir bütün halinde yukarıda belirtilen haber, yazı, açıklama, paylaşım gibi yayınlar yapmak, özetle bir bütün halinde yayıncılık faaliyetinde bulunmak suretiyle bu terör örgütlerine destek olup yardım ettikleri, bu suretle Terör Örgütü Üyesi Olmamak ile Birlikte Terör Örgütüne Yardım Etme suçunu işledikleri anlaşılmıştır."

30. Mahkeme 25/4/2018 tarihinde yaptığı duruşmada başvurusunun örgüt hiyerarşisine dâhil olmamakla birlikte silahlı terör örgütleri PKK, DHKP-C ve FETÖ/PDY'ye yardım etmek suçundan 7 yıl 13 ay 15 gün hapis cezası ile cezalandırılmasına ve tahliyesine karar vermiştir. Mahkeme ayrıca gerekçeli kararında iddianamede yer verilmeyen ve yargılama aşamasında dosyaya dâhil edildiğini belirttiği bir kısım delile de yer vermiştir. Kararın ilgili kısımları şöyledir:

"...

*'İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı Terör ve Örgütlü Suçlar Bürosunun Mahkemeye gönderdiği 23/10/2017 tarihli yazı*

*Bu belge içerik bakımından suç tarihi öncesine ait olmakla CMK'nın 207. maddesi çerçevesinde bir delildir. Belgede fetö/pdy terör örgütünün önemli iletişim noktalarından biri olan yönetici sıfatı ile soruşturma takibinde ki E.T.A'nın C.U. isimli olan ve FETÖ/PDY'nin önemli unsurlarından biri olan Gazeteci Yazarlar Vakfı başkanı sıfatına sahip şahısla bylock üzerinden yaptığı görüşme içeriği bildirilmektedir.*

*22/1/2016 tarihli olup C.U. tarafından E.T.A'ya gönderilen mesaj da 'Mesajlar arasında Cumhuriyet ile Zaman'ın demokratlığını kıyaslayan bir mesaj gördüm dayanışma gerektiren bir zamanda bu nevi mesajların uygun olmadığını düşünüyorum'*

*27/12/2015 tarihli E.T.A'nın bir başka örgüt yöneticisi M.Y.ye bylock üzerinden gönderdiği mesaj da 'Ocak ayının sonuna doğru Abant toplantısı yapmak istiyoruz iyi bir katılım ümidimiz var 80.000 TL gibi bir maliyet olacak yapalım mı para konusunda yardımcı olunabilir mi ? .... M.A., M.T. ile görüştük yapalım diyorlar Vakfa yönelik bir tehlike arifesinde C. beyin yerine 15 günlük nöbetçi başkanlar olsun diyoruz.... T. ve A. tamam dedi demokrasi nöbeti uygun mudur? '12/1/2016 tarihinde E.T.A'nın bylock üzerinden M.Y.ye mesajında 'geçenlerde A.B. geldi saraya yakın bir arkadaşı vakfı basacaklar sen mütevellî heyetinden ayrıl demiş oda lütfen beni yanlış anlamayın ben her zaman hizmetin yanındayım şüphenez olmasın ama mütevelliden beni çıkartın dedi. '*

*21/1/2016 tarihinde M.Y.nin E.T.A'ya mesajında 'Hocam Abanta katılacakları kendilerine okudum memnu oldu acaba Cumhuriyet'ten ve Sözcü gazetesinden de birileri olsa keşke buyurdu.... Ayrıca C.D.ve ve H.C.ve BEYAN kitabını imzaladı'*

*17/12/2015 tarihli olan E.T.A'nın bir başka bylock kullanıcısına mesajında 'Bugün C.D.nin duruşmasındaydım en az yüz kişi vardı alkışlarla karşılandı salona girerken ve çıkarken'*

1/9/2015 tarihli olan E.Y.nin bylock üzerinden E.T.A.ya mesajında 'E. bey bir teklifim var ancak bunu bizim seslendirmemiz değilde N. HANIM gibi birilerini veya C.D. gibi birilerinin söylemesi faydalı olur bundan sonra hangi gazete baskın yerse ertesi gün bütün gazeteler o gazetenin yüzünü aynen bassın ve bütün gazeteler birlikte hareketin resmini versinler yani bir nevi bütün basın o gün biz bugün medyasyız demiş olsalar yarın başka gazeteler olursa aynı şeyler onlar içinde olmalı tabi'

Özellikle son mesajda zirve yapan bu yaklaşım C.D. ve genel yayın yönetmeni olduğu gazete ile fetö terör örgütü ile nasıl bir dayanışma içinde olduğunu zira fetö terör örgütünün sanık D.ye Nazının ne kadar geçtiği ve onu kamuoyu yapılcığında ne denli kullanabileceği göstermesi bakımından önemlidir. Yine bu mesajların içerikleri FETÖ/PDY'nin Abant toplantıları konusundaki stratejileri o toplantılara kimlerin katılacağı hususundaki organizasyon C.D.nin hoca tarafından yani Fetullah GÜLEN tarafından kitap gönderilerek ve imzalanarak sözde şeref mazhar kılınması oldukça dikkat çekicidir.'

...

#### *'Sanık Aleyhine Kabul Edilen Deliller*

İddianamede bildirilen ve mahkememizce yukarıda açıklanan TCK'nın 220/7. maddesi yönünden delil olarak tanımlanan haber ve yazılar ile bu haber ve yazıların oluşumunda sanığın icra kurulu başkanı, vakıf yönetim kurulu başkan vekili sıfatıyla etkinliği ve gücü,

Sanığın gazetede üstlendiği görev ve etkinliği çerçevesinde gazetede yeni kadronun oluşumunda oynadığı rol özellikle dava konusu olan Vakfın 2/4/2013 tarihli ve 18/2/2014 tarihli seçimlerinde oluşan tartışmalı seçimlere ilişkin tavrı ve rolü,

İcra kurulu başkanı sıfatıyla ve Vakıf yönetim kurulu başkan vekili sıfatıyla kamuoyundan yükselen itiraz seslerinin CUMOK'un tepkisinin kulak ardı edilmesiyle Vakıf senedindeki yayın ilkelerine aykırı yayıncılığın devamında ortaya konulan yoğun irade,

C.D.nin genel yayın yönetmeni yapılması aşamasındaki sıfatı, rolü ve etkinliği,

Sanığın 14/12/2014 tarihinde, 26/10/2015 tarihinde, 27/10/2015 tarihinde, 28/10/2015 tarihinde, 30/10/2015 tarihinde, 5/3/2016 tarihinde ve 6/3/2016 tarihli olan twitter hesabından yaptığı paylaşımlarda açıkça FETÖ/PDY ile artık eşleşmiş olan Zaman gazetesine kayyum atanmasını Zaman ve Samanyolu grubuna yönelik devlet kontrol ve denetimini Koza İpek grubuna yönelik kayyum atanması hususunda ki devlet refleksini Bugün tv (FETÖ/PDY iltisaklı) kapatılmasına yönelik devlet tavrını Kanaltürk isimli iltisaklı tv'ye kayyum atanmasını eleştiren açıklamalar bu açıklamaların Cumhuriyet gazetesi ile özdeşleştirilmesi bu açıklamaların bir kısmının tam da Başsavcılığın mahkememize gönderdiği 23/10/2017 tarihli delil belgede bildirilen E.T.A.nın mesaj içeriklerini destekler tarzda FETÖ/PDY ile ilişkiyi teyit etmesi,

İddianamede yer aldığı üzere bizzat Cumhuriyet gazetesinin destekçisi olan ve olağan durumda sanığın aynı dünya görüşü ile paralel şekilde düşünen kişilerden H.Ç.nin beyanlarına göre İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesinde devam eden Ergenekon davasında İ.S. ve M.B.nin sanık olmaları karşısında Cumhuriyet Vakfının gazete adına müdahale talebinde irade ortaya koyması, iddianamede yer alan H.Ç. beyanlarında Cumhuriyet çalışanlarının Silivriye M.B.yi ziyaret için gizlice gitmeleri hususunun Akın Atalay'ın gazetede ki tavrı ve ağırlığını göstermesi,

Sanığın iddianamede yer aldığı üzere ve yukarıda ayrıntılı açıklandığı üzere haklarında bylock kullanıcısı olmaktan ya da diğer bir şekilde FETÖ/PDY iltisaklı soruşturması devam eden kişilerle yaptığı görüşmelerdeki muhatapların bazılarının

öğretmen, astsubay ve polis sıfatı taşıması ve 'RD' olarak rumuzlanan polisin sadece kendisi ile değil B.U. ve H.Ç. ile de görüştüğünün tespit edilmesi FETÖ/PDY örgütlenmesinde öğretmen, polis ve astsubaylığın önemli bir yer işgal etmesi,

#### *Sonuç Değerlendirme ve Kabul*

TCK'nın 220/7. maddesi yollamasıyla TCK'nın 314/2. maddesi çerçevesinde terör örgütlerine yardım suçlamasını içeren delillerin irdelenmesi sonucunda sanığın gazetesinin adeta FETÖ/PDY ağırlıklı olmak üzere PKK/KCK ve DHKP-C isimli terör örgütlerinin lehine onların amaç ve ülkülerini topluma lanse eden onlara masumiyet kazandıran 'FUATAVNI' [ve] 'JEANSBİRİ' gibi etki ajanlarının fikir ve etkinliklerinin gazeteye taşınması aşamasında sessiz kalan ancak bunları önleme hal ve imkanına sahip pozisyon ve güçte iken bilakis bu sürecin içinde etkin olarak yer alan kast yoğunluğu nedeniyle bu eylem çerçevesinde sanık suçlu bulunarak teşdiden cezalandırılması yoluna gidilmiştir. Sanığın zaburlara yansıyan yargılama aşamasındaki herhangi bir biçimde eylem nedeniyle nedamet göstermeyen tavırları bir pişmanlık sergilemeyişi ve eylem içindeki durumuna göre hakkında takdiren TCK'nın 62. maddesi uygulanmamıştır."

31. Başvurucu istinaf kanun yoluna başvurmuş, İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 3. Ceza Dairesi tarafından 18/2/2019 tarihinde istinaf isteminin esastan reddine karar verilmiştir. Dava, bireysel başvurunun incelendiği tarih itibarıyla temyiz kanun yolunda derdesttir.

#### **IV. İLGİLİ HUKUK**

32. İlgili ulusal ve uluslararası hukuk için bkz. *Şahin Alpay* [GK], B. No: 2016/16092, 11/1/2018, §§ 41-64.

#### **V. İNCELEME VE GEREKÇE**

33. Mahkemenin 2/5/2019 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

##### **A. Kişi Hürriyeti ve Güvenliği Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddialar**

##### **1. Tutuklamanın Hukuki Olmadığına İlişkin İddia**

##### **a. Başvurucunun İddiaları ve Bakanlık Görüşü**

34. Başvurucu; kendisine yönelik doğrudan bir suçlama olmadığını, kişiselleştirme yapılmadan sadece Vakıf Yönetim Kurulu üyeliği sıfatı nedeniyle suçlamaya konu haber ve yazılardan sorumlu tutulmasının Anayasa'nın 38. maddesinde düzenlenen suçların kişiselliği ilkesine aykırı olduğunu, kaldı ki bu haber ve yazıların suç unsuru içermediğini, isnat edilen eylemlerin ifade ve basın özgürlükleri kapsamında kaldığını, olayda kuvvetli suç şüphesinin bulunmadığını ileri sürmüşlerdir.

35. Başvurucu ayrıca tutuklama nedenlerinin somut olgularla ortaya konulmadığını ve adli kontrol hükümlerinin neden yetersiz kalacağını açıklanmadığını, tutuklama ve tutukluluğa itirazın reddi kararlarının gerekçesiz olduğunu belirtmiştir.

36. Öte yandan başvurucuya göre hakkındaki tutuklama tedbiri Anayasa'da öngörülenin dışında, siyasi saiklerle uygulanmıştır.

37. Başvurucu; bu nedenlerle kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının, bununla bağlantılı olarak da Sözleşme'nin 18. maddesinin ihlal edildiğini iddia etmiştir.

38. Bakanlık görüşünde; başvuru hakkındaki suçlamaların somut delillere dayandığı ve darbe teşebbüsü sonrasındaki olağanüstü durum gözönünde bulundurulduğunda başvurunun tutuklanmasının temelsiz ve keyfi olmadığı, orantılı olduğu belirtilmiştir. Bakanlık, başvurunun kuvvetli suç şüphesi ve bir tutuklama nedeni bulunmaksızın özgürlüğünden yoksun bırakıldığı şeklindeki şikâyetlerinin açıkça dayanaktan yoksun olduğu kanaatindedir.

39. Başvurucu, Bakanlık görüşüne karşı ayrıntılı olarak beyanda bulunmamış; kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiğini belirterek tahliyesine karar verilmesini talep etmiştir.

#### **b. Değerlendirme**

40. Anayasa'nın "Temel hak ve hürriyetlerin sınırlanması" kenar başlıklı 13. maddesi şöyledir:

*"Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz."*

41. Anayasa'nın "Temel hak ve hürriyetlerin kullanılmasının durdurulması" kenar başlıklı 15. maddesi şöyledir:

*"Savaş, seferberlik, sıkıyönetim veya olağanüstü hallerde, milletlerarası hukuktan doğan yükümlülükler ihlâl edilmemek kaydıyla, durumun gerektirdiği ölçüde temel hak ve hürriyetlerin kullanılması kısmen veya tamamen durdurulabilir veya bunlar için Anayasada öngörülen güvencelere aykırı tedbirler alınabilir."*

*Birinci fıkrada belirlenen durumlarda da, savaş hukukuna uygun fiiller sonucu meydana gelen ölümler dışında, kişinin yaşama hakkına, maddi ve manevi varlığının bütünlüğüne dokunulamaz; kimse din, vicdan, düşünce ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz ve bunlardan dolayı suçlanamaz; suç ve cezalar geçmişe yürütülemez; suçluluğu mahkeme kararı ile saptanıncaya kadar kimse suçlu sayılamaz."*

42. Anayasa'nın "Kişi hürriyeti ve güvenliği" kenar başlıklı 19. maddesinin birinci fıkrası ile üçüncü fıkrasının birinci cümlesi şöyledir:

*"Herkes, kişi hürriyeti ve güvenliğine sahiptir."*

...

*Suçluluğu hakkında kuvvetli belirti bulunan kişiler, ancak kaçmalarını, delillerin yok edilmesini veya değiştirilmesini önlemek maksadıyla veya bunlar gibi tutuklamayı zorunlu kılan ve kanunda gösterilen diğer hallerde hâkim kararıyla tutuklanabilir."*

43. Başvurucunun bu bölümdeki iddialarının Anayasa'nın 19. maddesinin üçüncü fıkrası bağlamında kişi hürriyeti ve güvenliği hakkı kapsamında incelenmesi gerekir.



## **i. Uygulanabilirlik Yönünden**

44. Anayasa Mahkemesi *Aydın Yavuz ve diğerleri* (bkz. §§ 187-191) kararında, olağanüstü yönetim usullerinin uygulandığı dönemlerde alınan tedbirlere ilişkin bireysel başvuruları incelerken Anayasa'nın 15. maddesinde ortaya konulan temel hak ve özgürlüklere ilişkin güvence rejimini dikkate alacağını belirtmiştir. Buna göre olağanüstü bir durumun bulunması ve bunun ilan edilmesinin yanı sıra bireysel başvuruya konu temel hak ve özgürlüklere müdahale teşkil eden tedbirin olağanüstü durumla bağlantılı olması hâlinde inceleme Anayasa'nın 15. maddesi uyarınca yapılacaktır.

45. 15 Temmuz 2016 tarihinde yaşanan darbe teşebbüsünden sonra Cumhurbaşkanı başkanlığında toplanan Bakanlar Kurulu 21/7/2016 tarihinde olağanüstü hâl ilan edilmesine karar vermiş, daha sonra da olağanüstü hâl birçok kez uzatılmıştır. Olağanüstü hâl ilanı nedenlerinin başında darbe teşebbüsü gelmektedir (*Aydın Yavuz ve diğerleri*, §§ 224, 226). Olağanüstü hâl ilanı ile darbe teşebbüsünden kaynaklanan tehlikenin yanı sıra bu teşebbüsün arkasında olduğu değerlendirilen FETÖ/PDY'den ve diğer terör örgütlerinden kaynaklanan tehdit ve tehlikenin de bertaraf edilmesinin amaçlandığı görülmektedir (*Aydın Yavuz ve diğerleri*, §§ 48, 222, 229).

46. Başvurucunun tutuklandığı tarihte Türkiye'de olağanüstü hâl yönetim usulü yürürlüktedir. Tutuklama kararında, Şirket Yönetim Kurulu üyesi olduğu belirtilen başvurucunun yönetici ve yazar olan diğer şüphelilerle birlikte 15/7/2016 tarihinde gerçekleştirilen darbe teşebbüsü öncesinde ve sonrasında terör örgütleri lehine algı yaratmaya yönelik basın faaliyetleri gerçekleştirdiği, bu şekilde silahlı terör örgütüne yardım ettiği ileri sürülmüştür (bkz. § 19). Dolayısıyla başvurucunun tutuklanmasına konu olan suçlamanın olağanüstü hâl ilanını gerekli kılan olaylarla ilgili olduğu görülmektedir (aynı yöndeki değerlendirmeler için bkz. *Turhan Günay* [GK], B. No: 2016/50972, 11/1/2018, §55).

47. Bu itibarla başvuru hakkında tutuklama tedbirinin hukuki olup olmadığına dair inceleme Anayasa'nın 15. maddesi kapsamında yapılacaktır. Bu inceleme sırasında öncelikle başvurucunun tutuklanmasının başta Anayasa'nın 13. ve 19. maddeleri olmak üzere diğer maddelerinde yer alan güvencelere aykırı olup olmadığı tespit edilecek, aykırılık saptanması hâlinde ise Anayasa'nın 15. maddesindeki ölçütlerin bu aykırılığı meşru kılıp kılmadığı değerlendirilecektir (*Aydın Yavuz ve diğerleri*, §§ 193-195, 242).

## **ii. Kabul Edilebilirlik Yönünden**

48. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan başvurunun bu kısmının kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

## **iii. Esas Yönünden**

### **(1) Genel İlkeler**

49. Anayasa Mahkemesi gazetecinin tutuklanmasının Anayasa'nın 19. maddesinde güvence altına alınan kişi hürriyeti ve güvenliği hakkı bağlamında tutuklamanın hukukiliğine ilişkin başvuruları incelerken göz önünde bulunduracağı genel ilkeleri *Şahin Alp* (§§ 77-91) kararında etraflı bir biçimde şu şekilde ortaya koymuştur:

"77. Anayasa'nın 19. maddesinin birinci fıkrasında, herkesin kişi hürriyeti ve güvenliği hakkına sahip olduğu ilke olarak ortaya konduktan sonra ikinci ve üçüncü fıkralarında, şekil ve şartları kanunda gösterilmek şartıyla kişilerin özgürlüğünden mahrum bırakılabileceği durumlar sınırlı olarak sayılmıştır. Dolayısıyla kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının kısıtlanması ancak Anayasa'nın anılan maddesi kapsamında belirlenen durumlardan herhangi birinin varlığı hâlinde söz konusu olabilir (Murat Narman, B. No: 2012/1137, 2/7/2013, § 42).

78. Ayrıca kişi hürriyeti ve güvenliği hakkına yönelik bir müdahale, temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılmasına ilişkin ölçütlerin belirlendiği Anayasa'nın 13. maddesinde belirtilen koşullara uygun olmadığı müddetçe Anayasa'nın 19. maddesinin ihlalini teşkil edecektir. Bu sebeple sınırlamanın Anayasa'nın 13. maddesinde öngörülen ve tutuklama tedbirinin niteliğine uygun düşen, kanun tarafından öngörülme, Anayasa'nın ilgili maddelerinde belirtilen haklı sebeplerden bir veya daha fazlasına dayanma ve ölçülülük ilkesine aykırı olmama koşullarına uygun olup olmadığının belirlenmesi gerekir (Halas Aslan, B. No: 2014/4994, 16/2/2017, §§ 53, 54).

79. Anayasa'nın 13. maddesinde temel hak ve özgürlüklerin ancak kanunla sınırlandırılabileceği hükme bağlanmıştır. Öte yandan Anayasa'nın 19. maddesinde kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının sınırlandırılabileceği durumların şekil ve şartlarının kanunda gösterilmesi gerektiği belirtilmiştir. Dolayısıyla Anayasa'nın 13. ve 19. maddeleri uyarınca kişi hürriyetine ilişkin müdahale olarak tutuklamanın kanuni bir dayanağının bulunması zorunludur (Murat Narman, § 43; Halas Aslan, § 55).

80. Anayasa'nın 19. maddesinin üçüncü fıkrasında; suçluluğu hakkında kuvvetli belirti bulunan kişilerin ancak kaçmalarını, delilleri yok etmelerini veya değiştirmelerini önlemek amacıyla veya bunlar gibi tutuklamayı zorunlu kılan ve kanunda gösterilen diğer hâllerde hâkim kararıyla tutuklanabilecekleri belirtilmiştir (Halas Aslan, § 57).

81. Buna göre tutuklama ancak 'suçluluğu hakkında kuvvetli belirti bulunan kişiler' bakımından mümkündür. Bir başka anlatımla tutuklamanın ön koşulu, kişinin suçluluğu hakkında kuvvetli belirtinin bulunmasıdır. Bunun için suçlamanın kuvvetli sayılabilecek inandırıcı delillerle desteklenmesi gerekir. İnandırıcı delil sayılabilecek olguların niteliği büyük ölçüde somut olayın kendine özgü şartlarına bağlıdır (Mustafa Ali Balbay, B. No: 2012/1272, 4/2/2013, § 72).

82. Başlangıçtaki bir tutuklama için kuvvetli suç şüphesinin bulunduğu tüm delilleriyle birlikte ortaya konması her zaman mümkün olmayabilir. Zira tutmanın bir amacı da kişi hakkındaki şüpheleri teyit etmek veya çürütmek suretiyle ceza soruşturmasını ve/veya kovuşturmasını ilerletmektir (Dursun Çiçek, B. No: 2012/1108, 16/7/2014, § 87; Halas Aslan, § 76). Bu nedenle yakalama veya tutuklama anında delillerin yeterli düzeyde toplanmış olması mutlaka gerekli değildir. Bu bakımdan suç isnadına ve dolayısıyla tutuklamaya esas teşkil edecek şüphelere dayanak oluşturan olgular ile ceza yargılamasının sonraki aşamalarında tartışılacak olan ve mahkûmiyete gerekçe oluşturacak olguların aynı düzeyde değerlendirilmemesi gerekir (Mustafa Ali Balbay, § 73).

83. Bununla birlikte şüpheli veya sanığa isnat edilen eylemlerin ifade, basın ve sendika özgürlükleri ile siyasi faaliyette bulunma hakkı gibi demokratik toplum düzeni bakımından vazgeçilmez temel hak ve özgürlükler kapsamında olduğu hususunda ciddi iddiaların bulunduğu veya bu durumun somut olayın koşullarından anlaşılabilirdiği hâllerde tutuklamaya karar veren yargı mercilerinin kuvvetli suç şüphesini belirlerken daha özenli davranmaları gerekir. Buradaki özen yükümlülüğüne riayet edilip edilmediği Anayasa Mahkemesinin denetimine tabidir (Gülser Yıldırım (2) [GK], B. No: 2016/40170, 16/11/2017, § 116; bu yöndeki denetim sonucunda verilen ihlal kararı için bkz. Erdem Gül

ve Can Dündar [GK], B. No: 2015/18567, 25/2/2016, §§ 71-82; kabul edilemezlik kararları için bkz. Mustafa Ali Balbay, § 75; Hidayet Karaca [GK], B. No: 2015/144, 14/7/2015, § 93; İzzettin Alpergin [GK], B. No: 2013/385, 14/7/2015, § 46; Mehmet Baransu (2), B. No: 2015/7231, 17/5/2016, §§ 124, 133, 142).

84. Öte yandan Anayasa'nın 19. maddesinin üçüncü fıkrasında, tutuklama kararının 'kaçma' ya da 'delillerin yok edilmesini veya değiştirilmesini' önlemek amacıyla verilebileceği belirtilmiştir. Bununla birlikte anayasa koyucu, tutuklama nedenlerine ilişkin olarak 'bunlar gibi tutuklamayı zorunlu kılan ve kanunda gösterilen diğer hâllerde' ibaresine yer vermek suretiyle hem tutuklama nedenlerinin Anayasa'da ifade edilenlerle sınırlı olmadığını belirtmiş hem de bunların dışında bir tutuklama nedeninin ancak kanunla düzenlenmesini mümkün kılmıştır (Halas Aslan, § 58).

85. Tutuklama nedenlerinin düzenlendiği 5271 sayılı Kanun'un 100. maddesinde tutuklama nedenleri sayılmıştır. Buna göre şüpheli veya sanığın kaçması, saklanması veya kaçacağı şüphesini uyandıran somut olguların bulunması, şüpheli veya sanığın davranışlarının delilleri yok etme, gizleme veya değiştirme, tanık, mağdur veya başkaları üzerinde baskı yapılması girişiminde bulunma hususlarında kuvvetli şüphe oluşturmaları hâllerinde tutuklama kararı verilebilecektir. Maddede ayrıca işlendiği konusunda kuvvetli şüphe bulunması şartıyla tutuklama nedeninin varsayılabilirliği suçlara ilişkin bir listeye yer verilmiştir (Ramazan Aras, B. No: 2012/239, 2/7/2013, § 46; Halas Aslan, § 59). Bununla birlikte başlangıçtaki bir tutuklama için Anayasa ve Kanun'da öngörülen tutuklama nedenlerinin dayandığı tüm olguların somut olarak belirtilmesi -işin doğası gereği- her zaman mümkün olmayabilir (Selçuk Özdemir [GK], § 68).

86. Diğer taraftan Anayasa'nın 13. maddesinde temel hak ve özgürlüklere yönelik sınırlamaların 'ölçülülük' ilkesine aykırı olamayacağı belirtilmiştir. Anayasa'nın 19. maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan 'tutuklamayı zorunlu kılan' ibaresiyle de tutuklamanın ölçülü olması gerektiğine işaret edilmektedir (Halas Aslan, § 72).

87. Ölçülülük ilkesi, 'elverişlilik', 'gereklilik' ve 'orantılılık' olmak üzere üç alt ilkeden oluşmaktadır. Elverişlilik, öngörülen müdahalenin ulaşılmak istenen amacı gerçekleştirmeye elverişli olmasını; gereklik, ulaşılmak istenen amaç bakımından müdahalenin zorunlu olmasını yani aynı amaca daha hafif bir müdahale ile ulaşılmamasının mümkün olmamasını; orantılılık ise bireyin hakkına yapılan müdahale ile ulaşılmak istenen amaç arasında makul bir dengenin gözetilmesi gerekliliğini ifade etmektedir (AYM, E.2016/13, K.2016/127, 22/6/2016, § 18; Mehmet Akdoğan ve diğerleri, B. No: 2013/817, 19/12/2013, § 38).

88. Bu bağlamda dikkate alınacak hususlardan biri tutuklama tedbirinin isnat edilen suçun önemi ve uygulanacak olan yaptırımın ağırlığı karşısında ölçülü olmasıdır. Nitekim 5271 sayılı Kanun'un 100. maddesinde; işin önemi, verilmesi beklenen ceza veya güvenlik tedbiri ile ölçülü olmaması hâlinde tutuklama kararı verilemeyeceği ifade edilmiştir (Halas Aslan, § 72).

89. Ayrıca tutuklama tedbirinin ölçülü olduğunun söylenebilmesi için tutuklamaya alternatif diğer koruma tedbirlerinin yeterli olmaması gerekir. Bu çerçevede -tutuklamaya göre temel hak ve özgürlüklere daha hafif etkide bulunan- adli kontrol yükümlülüklerinin ulaşılmak istenen meşru amaç bakımından yeterli olması hâlinde tutuklama tedbirine başvurulmamalıdır. Nitekim bu hususa 5271 sayılı Kanun'un 101. maddesinin (1) numaralı fıkrasında işaret edilmiştir (Halas Aslan, § 79).

90. Her somut olayda tutuklamanın ön koşulu olan suçun işlendiğine dair kuvvetli belirtinin olup olmadığının, tutuklama nedenlerinin bulunup bulunmadığının ve tutuklama tedbirinin ölçülülüğünün takdiri öncelikle anılan tedbiri uygulayan yargı mercilerine aittir.

*Zira bu konuda taraflarla ve delillerle doğrudan temas hâlinde olan yargı mercileri Anayasa Mahkemesine kıyasla daha iyi konumdadır (Gülser Yıldırım (2), § 123).*

91. Bununla birlikte yargı mercilerinin belirtilen hususlardaki takdir aralığını aşp aşmadığı Anayasa Mahkemesinin denetimine tabidir. Anayasa Mahkemesinin bu husustaki denetimi, somut olayın koşulları dikkate alınarak özellikle tutuklamaya ilişkin süreç ve tutuklama kararının gerekçeleri üzerinden yapılmalıdır (Erdem Gül ve Can Dündar, § 79; Selçuk Özdemir, § 76; Gülser Yıldırım (2), § 124). Nitekim 5271 sayılı Kanun'un 101. maddesinin (2) numaralı fıkrasında; tutuklamaya ilişkin kararlarda kuvvetli suç şüphesini, tutuklama nedenlerinin varlığını ve tutuklama tedbirinin ölçülü olduğunu gösteren delillerin somut olgularla gerekçelendirilerek açıkça gösterileceği belirtilmiştir (Halas Aslan, § 75; Selçuk Özdemir, § 67)."

## **(2) İlkelerin Olaya Uygulanması**

50. Başvurucu 5/11/2016 tarihinde, İstanbul 9. Sulh Ceza Hâkimliğince terör örgütü üyesi olmamakla birlikte örgüt adına faaliyette bulunma suçundan 5271 sayılı Kanun'un 100. maddesi uyarınca tutuklanmıştır. Dolayısıyla başvurucu hakkında uygulanan tutuklama tedbirinin kanuni dayanağı bulunmamaktadır.

51. Kanuni dayanağı bulunduğu anlaşılan tutuklama tedbirinin meşru bir amacının olup olmadığı ve ölçülülüğü incelenmeden önce tutuklamanın ön koşulu olan suçun işlendiğine dair kuvvetli belirtinin bulunup bulunmadığının değerlendirilmesi gerekir.

52. Tutuklama kararında Şirketin gazeteyi çıkaran firma olduğu, gazetenin isim ve yayın hakkını elinde bulunduran Vakfın ise gazete ve Şirket üzerinde üst bir kurum olduğu, dolayısıyla Vakıf, Şirket ve gazete arasında organik bağ bulunduğu, gazetenin yayınlarından Vakıf ve Şirket yönetiminin sorumlu olduğu, FETÖ/PDY ile bağlantısı olan kişilerin yönetimde yer almaları için Vakfın Yönetim Kurulu üyeliği seçimlerinde usulsüzlük yapıldığı, Vakıf Yönetim Kurulundaki değişiklikler sonrasında gazetenin devletçi, laik ve ulusalcı çizgisini değiştirip devleti hedef aldığı, bu kapsamda gazetede FETÖ/PDY ve PKK'nın propagandası sayılabilecek ve bu terör örgütleri lehine algı oluşturabilecek birçok manşet, haber ve yazıya yer verildiği, gazetenin terör örgütlerinin amaçları doğrultusunda gerçekleri perdelediği (manipülasyon yaptığı), böylece ülkeyi yönetilemez hâle getirmeye çalıştığı belirtilerek gazetenin bu yayınlarından sorumlu olduğu ifade edilen başvurucu dâhil Vakıf yönetiminde bulunan şüpheliler yönünden kuvvetli suç şüphesinin bulunduğu sonucuna varılmıştır. Anılan kararda, suçlamaya dayanak olmak üzere gazetenin 2013 yılı sonrası yayınlarına yer verilmiştir. İddianamede ise 2013 yılı ve sonrasında Vakıf Yönetim Kurulunda yapılan değişiklikler ve gazetenin suçlamaya konu yayın politikası değişikliğinden söz edilmiştir (bkz. §§ 23-26).

53. Buna göre başvurucu, gazetede yayımlanan bir haber veya yazısı nedeniyle suçlanmamıştır. Başvurucuya isnat edilen suçlamanın temelinde gazetede yayımlanan manşet, haber ve yazılardan Vakıf ve Şirket yönetiminde bulunması, aynı zamanda İcra Kurulu başkanı olması, dolayısıyla gazetede etkin konumu nedeniyle sorumlu olması gösterilmiştir. Ayrıca başvurunun soruşturma makamlarınca FETÖ/PDY'nin yayın organlarına yapılan operasyonlara karşı çıkarak sosyal medya hesabından yaptığı paylaşımlarla operasyonları etkisizleştirmeye çalışmak ve terör örgütü mensuplarını mağdur gibi göstermek suretiyle anılan terör örgütüne yardım ettiği iddia edilmiştir. (bkz. §§ 23-26).

54. Öte yandan iddianamede FETÖ/PDY ile bağlantılı kişi ve şirketler ile başvurunun Yönetim Kurulu başkan vekili olduğu gazete ve Şirket arasında mali ilişkiler olduğu, başvurunun FETÖ/PDY ile bağlantılı suçlar nedeniyle hakkında soruşturma yürütülen veya Bylock kullanıcısı kişilerle telefon görüşmeleri yaptığı iddia edilmiştir. Anılan hususlar ayrı bir suçlamaya konu edilmemiş, başvurucuya yöneltilen yukarıdaki temel suçlamayla bağlantılı olarak ileri sürülmüştür (bkz. §§ 23-26).

55. Başvurucu savunmasında gazetede editöryal bağımsızlığın bulunduğunu ve gazetenin yayınlarının içeriğine kesinlikle karışmadığını, Vakıf veya Şirket yönetiminde bulunması nedeniyle gazete yayınlarından sorumlu tutulmasının suçların kişiselliği ilkesine aykırı olduğunu, FETÖ/PDY ile bağlantılı şirketler ile Cumhuriyet gazetesi ve Şirket arasında olduğu söylenen mali ilişkilerin herhangi bir gazete ile olandan daha fazla olmadığını, yapılan iş karşılığında ödenen ücretlerin söz konusu olduğunu ve makbuzlarının bulunduğunu savunmuştur. Başvurucu, FETÖ/PDY ile bağlantılı suçlar nedeniyle haklarında soruşturma yürütülen veya Bylock kullanıcısı kişilerle yaptığı görüşmelerin tamamına yakınının gazetecilikle ilgili kişiler olduğunu, bir kısmının da avukatlık mesleği gereği vekâlet ilişkisinden kaynaklanan görüşmeler olduğunu, ayrıca sosyal medyadan yaptığı paylaşımlarında basın ve ifade özgürlüğünü savunduğunu, beyanlarının kesinlikle terör örgütlerine destek mahiyetinde olmadığını ifade etmiştir (bkz. § 28).

56. Ayrıca başvuru; savunmasında genel yayın yönetmenini Vakıf Yönetim Kurulunun belirlediğini, genel yayın yönetmeninin de yazı işleri müdürünü ve çalışacağı diğer kişileri seçtiğini, *performansından* memnun kalınmaması durumunda Yönetim Kurulunun genel yayın yönetmenini her zaman değiştirebileceğini ifade etmiştir. Başvurucu savunmasında ayrıca iki ayda bir gazete ile ilgili değerlendirme toplantısının yapıldığını da belirtmiştir. Başvurucu özellikle sorulması üzerine MİT tırlarıyla ilgili haberin yayımlanmasından önce aralarında kendisinin de bulunduğu gazete hukukçularının toplanarak değerlendirme yaptıklarını ve haberin yayımlandığını, bu konuda C.D.nin kitabında anlatılanların doğru olduğunu söylemiştir (bkz. § 28). Bir kısım tanık ise gazetenin yayın politikasının Vakıf Yönetim Kurulunca belirlendiğini, Vakıf Yönetim Kurulu başkan vekili ve aynı zamanda İcra Kurulu başkanı olan başvurunun bu konuda en üst düzeyde yetkili olduğunu, suçlamaya konu haber ve yazıların yayımlandığı dönemde genel yayın yönetmeni olan C.D.nin de Yönetim Kuruluna başvuru tarafından önerildiğini ifade etmiştir (bkz. § 25). Soruşturma makamlarınca tüm bu hususlar, başvurunun Vakıf ve Şirketteki konumu, uzun zamandır gazetede görev alması birlikte dikkate alınarak başvurunun gazetenin yayın politikasının belirlenmesinde etkili olduğu ve gazetede yayımlanan haber ve yazılar nedeniyle sorumlu tutulabileceği sonucuna varılmıştır (bkz. § 19).

57. Bu bağlamda soruşturma makamlarınca, gazetede 14/3/2015 tarihinde yayımlanan "*Ya Apo Kandil'e ya biz İmralı'ya*" başlıklı yazıda birçok kez teröristlerden "*gerilla*" diye bahsedildiği ve genel olarak haberin bilgi aktarma amacını aşarak PKK'nın gündeme ilişkin söylemlerinin kamuoyuna taşınmasını sağladığı, böylece örgütün propagandasının yapıldığı, 31/3/2015 tarihinde Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim Kiraz'ın şehit edilmesi olayına ilişkin haberin aynı gün internet sitesinde "*Öldürülmeden Yarım Saat Önce Eylemcilerden A.Ş.ye Çarpıcı Açıklamalar*" başlığıyla, gazetenin 1/4/2015 tarihli nüshasında "*Bu Eylem Mecbur Bırakıldığımız Bir Yöntem*" başlığıyla özellikle Cumhuriyet savcısının başına silah dayanmış hâlde gösterilen fotoğrafın gazetenin ilk sayfasının tamamını kaplayacak büyüklükte basılarak, aynı fotoğrafa gazetenin altıncı sayfasında "*Berkin Baskını*" başlığı altında tekrar yayımlanmak suretiyle yer verildiği söz konusu

haberlin başlığı, fotoğrafın verilif şekli ve içeriğinde geçen "eylemci, genç ve kararlı" ibareleri ile aktarılış tarzi dikkate alındığında terörist eylemi kınamak yerine teröristlere ait mesajın aktarım gücünün görşellerle desteklenerek güçlendirilmesine yönelik bir haber olduğu ve böylelikle terör örgütünün propagandasının yapıldığı, 2/6/2015 tarihinde A.Y.nin "Demirtaş Ölümlü Bile Göze Aldı" başlığı ile verilen yazı içeriğinde PKK silahlı terör örgütünün gençler ve sivil toplum kuruluşlarının hassas olduğu evre duyarlılığı ve kadın-erkek eşitliği gibi konular üzerinden övüldüğü, 25/7/2015 tarihinde "YURTTA SAVAş, DÜNYADA SAVAş" manşetiyle verilen haberde devletin terörle mücadele kapsamında yaptığı mücadelenin savaş olarak yansıtıldığı, A.K.G.nin 15 Temmuz darbe teşebbüsünden üç gün önce 12/7/2016 tarihinde yayımlanan "Erdoğan Babamız Olmak İştıyor" başlıklı yazıda Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı'nın sigara konusundaki hassasiyeti üzerinden yapılan anlatım ve yorum ile söz konusu yazı vasıtasıyla Türkiye'de iç karışıklık çıkarılması hususunda bir mesaj verildiği, gazetesinin internet sitesinde darbe teşebbüsünün gerçekleştiği 15/7/2016 günü saat 19.36'da yayımlanan "1 Haftadır Yoktu... Erdoğan'ın Nerede Olduğu Ortaya ıktı" başlıklı haberde Türkiye Cumhuriyeti devleti Cumhurbaşkanı'nın o tarihte nerede olduğuna dair ayrıntılı bilgi verildiği, 18/7/2016 tarihinde "Sokaktaki Tehlike" manşetiyle verilen haberle darbe teşebbüsüne karşı çıkan toplumun kamplaştırılmaya çalışıldığı, gazetesinin internet sitesinde 21/12/2015 tarihinde yayımlanan terör örgütü lideri Murat Karayılan'a ait röportajın "Murat Karayılan: Özerkliği Kabul Etmezlerse Biz De Ayrılmayı Düşünüyoruz" başlığıyla verilen haberde kamuoyunda hendek olayları olarak bilinen olaylardan bahsedildiği, röportajı veren terör örgütü lideri Murat Karayılan'ın yaşanan terörist eylemleri direniş olarak nitelendirdiği, devlet tarafından teröre karşı yapılan mücadeleyi iç savaş olarak değerlendirdiği, devletin bu mücadeleyi kazanamayacağını ifade ederek bölünmenin gerçekleşeceğini söylediği, söz konusu haber ile terör örgütünün propagandasının yapıldığı, 19/7/2016 tarihinde "Cadı Avı Başladı" manşetiyle verilen haberle gazetesinin darbecilere yönelik mücadeleyi tartışmaya açmaya çalıştığı ve "Meydanlarda Demokrasiden Söz Eden Yok" ara başlığıyla darbe teşebbüsüne alanlarda tepkisini gösteren vatandaşların hedef gösterildiği, özellikle MİT tırlarıyla, Reyhanlı patlamasıyla ve benzer olaylarla ilgili olarak yapılan haberlerde kamu görevlilerinin suça karıştıkları ve devletin terörle mücadele etmek yerine bir kısım terör örgütüyle iş birliği yaptığı veya eylemlerine göz yumduğu şeklinde gerçeği çarpıtan ve devleti uluslararası alanda zor durumda bırakan yalan haberler yapıldığı ileri sürülmüştür (bkz. 25).

58. Soruştırma makamlarınca, 23/5/2015 tarihinde FETÖ/PDY liderinin açıklamalarının "Damat Efendi Fakirhaneme Malikhane dedi" başlığı ile Cumhuriyet logosunun yanında verilerek örgütün propagandasının yapıldığı, Zaman gazetesi ile Cumhuriyet gazetesinin 16/2/2016 tarihinde "Azez Düşümü" ve 18/2/2016 "Devletin Kalbine Bomba" şeklinde ortak manşetle haber yaptıkları, Cumhuriyet gazetesi yazarlarının Abant Platformu toplantılarına katıldıkları ve tanık L.E.nin beyanına göre bu toplantıya ancak FETÖ/PDY lideri Fetullah Gülen'in onayladığı kişilerin katılabildiği, A.E.nin 15 Temmuz darbe teşebbüsünden iki gün önce 13/7/2016 tarihinde "Cihanda Sulh, Peki Yurtta Ne?" yazının başlığının 15 Temmuz darbe teşebbüsünde bulunanların kullandığı Yurtta Sulh Konseyi ile benzerliğinin tesadüf olmadığı ve itirafçıların beyanlarına göre yazı tarihinin darbenin tabana duyurulduğu tarih olduğunun belirtildiği, söz konusu yazı ile bir mesaj verildiği, H.A.. isimli Cumhuriyet gazetesi yazarının 31/10/2015 tarihinde Zaman gazetesine verdiği röportajda "Gülen cemaatine terör örgütü diyemem." şeklinde ifadeler kullandığı, FETÖ/PDY ile bağlantılı olması nedeniyle kapatılan bir haber sitesinin muhabiri olan İ.T.nin Cumhuriyet gazetesinin ABD muhabiri yapılarak yazılarının gazetede yayımlanması ve bu yazı içeriklerinde devlet aleyhine yorumlar yapılarak FETÖ/PDY'nin söylemlerinin topluma aktarılmaya çalışıldığı, yine FETÖ/PDY ile bağlantılı kişilerce

kullanıldığı belirtilen *fuatavni* ve *jeansbiri* isimli sosyal medya hesaplarından paylaşılan asılsız ve manipülatif bilgilerin gazetede özel bir bölüm ayrılarak haberleştirilmesi suretiyle anılan örgütün söylemlerinin geniş kitlelere ulaşmasının sağlandığı, başvurunun sosyal medya hesabından yaptığı paylaşımlarda da FETÖ/PDY ile bağlantılı gazete ve televizyona yönelik yapılan işlemlere karşı olduğunu açıkça beyan ederek buna karşı herkesi mücadele etmeye çağırdığı, bu şekilde gazete ile anılan terör örgütü arasında irtibat olduğu ve terör örgütüne yardım edildiği ileri sürülmüştür (bkz. 25).

59. Böylece gazetenin geçmişteki yayın politikasının tam aksi yönde birçok haber ve yazıya yer verilerek devlet aleyhine manipülasyon yapıldığı ve haber yapma amacının ötesine geçilerek terör örgütleri PKK, DHKP-C ve FETÖ/PDY'nin masum veya mağdur gösterilerek söylemlerinin geniş kitlelere aktarılması suretiyle anılan terör örgütlerine yardım edildiği, başvurunun da bundan sorumlu olduğu ileri sürülmüştür.

60. Suçlamaya konu yazı, haber ve sosyal medya mesajlarında kullanılan dil, yayımlandıkları tarihlerde toplumda algılanışı ve insanlar üzerindeki etkisi, yazıların bağlamıyla birlikte dikkate alındığında soruşturma makamlarının başvurunun suç işlediğine dair kuvvetli belirti bulunduğu yönündeki değerlendirmesinin keyfi ve temelsiz olduğu söylenemez.

61. Başvurucu hakkında uygulanan ve kuvvetli suç şüphesinin bulunması şeklindeki ön koşulu yerine gelmiş olan tutuklama tedbirinin meşru bir amacının olup olmadığının değerlendirilmesi gerekir. Bu değerlendirmede tutuklama kararının verildiği andaki genel koşullar da dâhil olmak üzere somut olayın tüm özelliklerinin dikkate alınması gerekir.

62. Başvurucunun tutuklanmasına karar verilirken işlediği iddia olunan suçla ilişkin kanunda öngörülen cezanın ağırlığına, delillerin henüz toplanmamış olmasına ve olayda delil karartılması ihtimalinin bulunmasına, isnat edilen suçun katalog suçlar arasında olmasına, kaçma şüphesinin bulunmasına ve adli kontrolün yetersiz kalacak olmasına dayanıldığı görülmektedir.

63. Başvurucunun tutuklanmasına karar verilen, örgüt hiyerarşisine dâhil olmamakla birlikte örgüt adına faaliyette bulunma suçu on yıla kadar hapis cezasını gerektiren ağır bir suçtur. Ayrıca bu suçun terörle bağlantılı olarak işlendiği isnat edilen suçla ilişkin kanunda öngörülen cezanın ağırlığı kaçma şüphesine işaret eden durumlardan biridir (*Hüseyin Burçak*, B. No: 2014/474, 3/2/2016, § 61; *Aydın Yavuz ve diğerleri*, § 275). Öte yandan anılan suç, 5271 sayılı Kanun'un 100. maddesinin (3) numaralı fıkrasında yer alan ve kanun gereği *tutuklama nedeni varsayılabilen* suçlar arasındadır.

64. Darbe teşebbüsü sonrasındaki koşullar dolayısıyla soruşturma konusu olaylara ilişkin delillerin sağlıklı bir şekilde toplanabilmesi ve soruşturmanın güvenlik içinde yürütülebilmesi için tutuklama dışındaki koruma tedbirlerinin yetersiz kalması söz konusu olabilir. Bu dönemde ortaya çıkan kargaşadan yararlanmak suretiyle kaçma imkânı ve bu dönemde delillere etki edilmesi ihtimali normal zamanda işlenen suçlara göre çok daha fazladır (aynı yöndeki değerlendirmeler için bkz. *Aydın Yavuz ve diğerleri*, §§ 271, 272; *Selçuk Özdemir* [GK], B. No: 2016/49158, 26/7/2017 §§ 78, 79).

65. Dolayısıyla tutuklama kararının verildiği andaki genel koşullar ve somut olayın yukarıda belirtilen özel koşulları ile İstanbul 9. Sulh Ceza Hâkimliği tarafından verilen kararın içeriği birlikte değerlendirildiğinde başvuru yönünden özellikle kaçma ve delilleri

etkileme şüphesine yönelen tutuklama nedenlerinin olgusal temellerden yoksun olduğu söylenemez.

66. Son olarak başvuru hakkındaki tutuklama tedbirinin ölçülü olup olmadığının da belirlenmesi gerekir. Bir tutuklama tedbirinin Anayasa'nın 13. ve 19. maddeleri kapsamında ölçülülüğünün belirlenmesinde somut olayın tüm özellikleri dikkate alınmalıdır (Gülser Yıldırım (2) [GK], B. No: 2016/40170, 16/11/2017, § 151).

67. Öncelikle terör suçlarının soruşturulması kamu makamlarını ciddi zorluklarla karşı karşıya bırakmaktadır. Bu nedenle kişi hürriyeti ve güvenliği hakkı, adli makamlar ve güvenlik görevlilerinin -özellikle organize olanlar olmak üzere- suçlarla ve suçlulukla etkili bir şekilde mücadelesini aşırı derecede güçleştirmeye neden olabilecek şekilde yorumlanmamalıdır (aynı yöndeki değerlendirmeler için bkz. Süleyman Bağrıyanık ve diğerleri, § 214; Devran Duran [GK], B. No: 2014/10405, 25/5/2017, § 64).

68. Somut olayın yukarıda belirtilen özellikleri dikkate alındığında İstanbul 9. Sulh Ceza Hâkimliğinin isnat edilen suç için öngörülen cezanın miktarını, işin niteliğini ve önemini de gözönünde tutarak başvuru hakkında uygulanan tutuklama tedbirinin ölçülü olduğu ve adli kontrol uygulamasının yetersiz kalacağı sonucuna varmasının keyfi ve temelsiz olduğu söylenemez.

69. Açıklanan gerekçelerle başvurunun tutuklamanın hukuki olmadığı iddiasına ilişkin olarak Anayasa'nın 19. maddesinin üçüncü fıkrası ile güvence altına alınan kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edilmediğine karar verilmesi gerekir.

70. Buna göre başvurunun kişi hürriyeti ve güvenliği hakkına tutuklama yoluyla yapılan müdahalenin bu hakka dair Anayasa'da (13. ve 19. maddelerde) yer alan güvencelere aykırılık oluşturmadığı görüldüğünden Anayasa'nın 15. maddesinde yer alan ölçütler yönünden ayrıca bir inceleme yapılmasına gerek bulunmamaktadır.

Zühtü ARSLAN, Engin YILDIRIM, Hasan Tahsin GÖKCAN, Celal Mümtaz AKINCI, M. Emin KUZ ve Yusuf Şevki HAKYEMEZ bu görüşe katılmamışlardır.

## **2. Soruşturma Dosyasına Erişimin Kısıtlandığına İlişkin İddia**

### **a. Başvurucunun İddiaları ve Bakanlık Görüşü**

71. Başvurucu; gözaltı ve ifade alma sürecinde suçlamalara dair ayrıntılı şekilde bilgilendirilmediğini, soruşturma dosyasını inceleme talebinin *kısıtlama* kararı gerekçe gösterilerek kabul edilmediğini, bu nedenlerle kendisine yönelik suçlamaları ve bunların delillerini öğrenemediğini ileri sürmüştür.

72. Başvurucu; soruşturma mercileri tarafından *kısıtlama* kararının kanunda öngörülen kapsamı aşılarak yorumlandığını, bu bağlamda incelemeye ve/veya örnek almaya yetkili olduğu bilirkişi raporlarına yönelik erişiminin engellendiğini iddia etmiştir. Başvurucuya göre soruşturma mercilerinin bu tutumu, *silahların eşitliği* ilkesiyle bağdaşmamaktadır.

73. Başvurucu sonuç olarak tutuklamaya karşı etkili bir şekilde itirazda bulunma imkânından yoksun bırakıldığını belirterek kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.



74. Bakanlık görüşünde başvurunun bu bölümdeki iddialarına ilişkin bir açıklamada bulunulmamıştır.

75. Başvurucu, Bakanlık görüşüne karşı beyanında başvuru formundakine benzer açıklamalarda bulunmuştur.

#### **b. Değerlendirme**

76. Anayasa'nın 19. maddesinin sekizinci fıkrası şöyledir:

*"Her ne sebeple olursa olsun, hürriyeti kısıtlanan kişi, kısa sürede durumu hakkında karar verilmesini ve bu kısıtlamanın kanuna aykırılığı halinde hemen serbest bırakılmasını sağlamak amacıyla yetkili bir yargı merciine başvurma hakkına sahiptir."*

77. Başvurucunun bu bölümdeki iddialarının Anayasa'nın 19. maddesinin sekizinci fıkrası bağlamında kişi hürriyeti ve güvenliği hakkı kapsamında incelenmesi gerekir.

#### **i. Uygulanabilirlik Yönünden**

78. Başvurucunun şikâyetine konu kısıtlama kararının verildiği soruşturma dosyasında başvurucuya yöneltilen suçlama olağanüstü hâl ilanına sebebiyet veren olaylarla ilgilidir. Söz konusu kısıtlama kararı olağanüstü hâl sürecinde verilmiştir. Bu nedenle kısıtlamanın hukuki olup olmadığı, bir başka ifadeyle kararın kişi hürriyeti ve güvenliği hakkı üzerindeki etkisinin incelenmesi Anayasa'nın 15. maddesi kapsamında yapılacaktır. Bu inceleme sırasında öncelikle kısıtlamanın Anayasa'nın 19. maddesinde yer alan güvencelere aykırı olup olmadığı tespit edilecektir.

#### **ii. Kabul Edilebilirlik Yönünden**

##### **(1) Genel İlkeler**

79. Genel ilkeler için bkz. *Turhan Günay*, §§ 102-106.

##### **(2) İlkelerin Olaya Uygulanması**

80. Başsavcılık tarafından 18/8/2016 tarihinde, 668 sayılı KHK'nın 3. maddesinin (I) bendi uyarınca başvuru hakkındaki soruşturma dosyasına ilişkin olarak müdafinin dosya içeriğini inceleme veya belgelerden örnek alma yetkisinin kısıtlanmasına karar verilmiştir.

81. Başvuru formu ve eklerinde, kısıtlama kararının daha sonra kaldırılıp kaldırılmadığı hususunda herhangi bir bilgi veya belge bulunmamakla birlikte İstanbul 27. Ağır Ceza Mahkemesince iddianamenin kabul edildiği 19/4/2017 tarihi itibarıyla kısıtlılık, 5271 sayılı Kanun'un 153. maddesinin (4) numaralı fıkrası uyarınca kendiliğinden sona ermiş bulunmaktadır (bkz. § 27).

82. Başvurucuya yöneltilen ve tutuklamaya konu olan suçlamaların ve buna ilişkin olguların Başsavcılık tarafından ifade alma işlemi sırasında başvurucuya sorulan sorularda açıklandığı ve başvurunun ifadesinde anılan suçlamalarla ilgili ayrıntılı bir şekilde beyanda bulunduğu görülmektedir (bkz. §§ 16-18).

83. Öte yandan başvuru, Hâkimliğin tutuklama kararında da tutuklamaya konu edilen suçlamalarla (eylemlerle) ilgili Savcılık savunmasını tekrar ederek değerlendirmelerde bulunmuştur (bkz. § 16). Ayrıca tutukluluğa itiraz dilekçesinde başvuru müdafileri

tarafından usul ve esasa ilişkin ayrıntılı bir şekilde savunma yapılmıştır. Dolayısıyla başvurunun ve müdafilerinin isnat edilen suçlamalara ve tutukluluğa temel teşkil eden bilgilere gerek sorgu öncesinde gerekse sorgu sonrasında erişimlerinin olduğu anlaşılmaktadır.

84. Bu itibarla suçlamalara dayanak olan temel unsurların ve tutmanın hukukiliğinin değerlendirilmesi için esas olan bilgilerin başvurucuya veya müdafilerine bildirilmiş ve başvurucuya bunlara karşı savunma ve itirazlarını ileri sürme imkânı verilmiş olması dikkate alındığında yaklaşık birkaç ay devam eden soruşturma aşamasında uygulanmış olan kısıtlama nedeniyle başvurunun tutukluluğa karşı etkili bir şekilde itirazda bulunamadığının kabulü mümkün görülmemiştir.

85. Diğer taraftan başvuru kısıtlama kararının kapsamında bulunmayan bilirkişi raporlarına erişiminin kısıtlanması nedeniyle tutukluluğa etkili bir şekilde itirazda bulunamadığını ileri sürmüşse de anılan raporlarda yer alan başvurucuya ilişkin bilgi ve olguların ifade alma işlemi sırasında başvurucuya bildirildiği, tutuklama kararında da bu olgulara yer verildiği görülmektedir. Dolayısıyla bilirkişi raporlarının başvurunun erişimine açılmamasının tutukluluğa etkili bir şekilde itirazda bulunmayı güçleştirdiği söylenemez.

86. Açıklanan gerekçelerle başvurunun kısıtlama kararı nedeniyle tutukluluğa etkili bir şekilde itirazda bulunamadığı iddiasına ilişkin olarak bir ihlalin bulunmadığı açık olduğundan başvurunun bu kısmının *açıkça dayanaktan yoksun olması* nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

87. Buna göre başvurunun kişi hürriyeti ve güvenliği hakkına yönelik olarak soruşturma dosyasında kısıtlama kararı verilmesi suretiyle yapıldığı belirtilen müdahalenin Anayasa'da -özellikle 19. maddenin sekizinci fıkrasında- yer alan güvencelere aykırılık oluşturmadığı görüldüğünden Anayasa'nın 15. maddesinde yer alan ölçütler yönünden ayrıca bir inceleme yapılmasına gerek bulunmamaktadır.

## **B. İfade Özgürlüğünün İhlal Edildiğine İlişkin İddia**

### **1. Başvurunun İddiaları ve Bakanlık Görüşü**

88. Başvurucu; gazetede yayımlanan haber, yazı ve manşetlerin soruşturmaya konu edildiğini bunların gazetecilik faaliyeti olduğunu ve bu nedenlerle tutuklanmasının ifade ve basın özgürlüklerini ihlal ettiğini ileri sürmüştür.

89. Bakanlık, başvurunun ifade ve basın özgürlüklerinin ihlal edildiği iddiasının açıkça dayanaktan yoksun olduğu kanaatinde dir.

### **2. Değerlendirme**

90. Anayasa'nın "*Düşünceyi açıklama ve yayma hürriyeti*" kenar başlıklı 26. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

*"Herkes, düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahiptir. Bu hürriyet resmi makamların müdahalesi olmaksızın haber veya fikir almak ya da vermek serbestliğini de kapsar..."*

*Bu hürriyetlerin kullanılması, millî güvenlik, kamu düzeni, kamu güvenliği, Cumhuriyetin temel nitelikleri ve Devletin ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğünün korunması, suçların önlenmesi, suçluların cezalandırılması, Devlet sırrı olarak usulünce belirtilmiş bilgilerin açıklanmaması, başkalarının şöhret veya haklarının, özel ve aile hayatlarının yahut kanunun öngördüğü meslek sırlarının korunması veya yargılama görevinin gereğine uygun olarak yerine getirilmesi amaçlarıyla sınırlanabilir.*

...

*Düşünceyi açıklama ve yayma hürriyetinin kullanılmasında uygulanacak şekil, şart ve usuller kanunla düzenlenir."*

91. Anayasa'nın "Basın hürriyeti" kenar başlıklı 28. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

*"Basın hürdür, sansür edilemez...*

...

*Devlet, basın ve haber alma hürriyetlerini sağlayacak tedbirleri alır.*

*Basın hürriyetinin sınırlanmasında, Anayasanın 26 ve 27 nci maddeleri hükümleri uygulanır.*

*Devletin iç ve dış güvenliğini, ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü tehdit eden veya suç işlemeye ya da ayaklanma veya isyana teşvik eder nitelikte olan veya Devlete ait gizli bilgilere ilişkin bulunan her türlü haber veya yazıyı, yazarlar veya bastırılanlar veya aynı amaçla, basanlar,*

#### **a. Uygulanabilirlik Yönünden**

92. Başvurucunun şikâyetine konu kısıtlama kararının verildiği soruşturma dosyasında başvurucuya yöneltilen suçlama, olağanüstü hâl ilanına sebebiyet veren olaylarla ilgilidir. Söz konusu kısıtlama kararı olağanüstü hâl sürecinde verilmiştir. Bu nedenle kısıtlamanın hukuki olup olmadığı, bir başka ifadeyle kararın kişi hürriyeti ve güvenliği hakkı üzerindeki etkisinin incelenmesi Anayasa'nın 15. maddesi kapsamında yapılacaktır. Bu inceleme sırasında öncelikle kısıtlamanın Anayasa'nın 19. maddesinde yer alan güvencelere aykırı olup olmadığı tespit edilecektir.

#### **b. Kabul Edilebilirlik Yönünden**

93. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan başvurunun bu kısmının kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

#### **c. Esas Yönünden**

94. Anayasa Mahkemesi, tutuklama tedbirinin ifade ve basın özgürlükleri, dernek kurma hürriyeti, seçilme ve siyasi faaliyette bulunma hakları gibi diğer temel hak ve özgürlükler üzerindeki etkisini incelerken öncelikle tutuklamanın hukuki olup olmadığını ve/veya tutukluluğun makul süreyi aşp aşmadığını değerlendirmekte; sonrasında tutuklamanın hukukiliğine ya da tutukluluğun süresinin makullüğüne ilişkin vardığı sonucu da dikkate alarak diğer temel hak ve özgürlüklerin ihlal edilip edilmediğini belirlemektedir

(*Erdem Gül ve Can Dündar*, §§ 92-100; *Hidayet Karaca* [GK], B. No: 2015/144, 14/7/2015, §§ 111-117; *Günay Dağ ve diğerleri* [GK], B. No: 2013/1631, 17/12/2015, §§ 191-203; *Mehmet Haberal*, B. No: 2012/849, 4/12/2013, §§ 105-116; *Mustafa Ali Balbay*, B. No: 2012/1272, 4/12/2013, §§ 120-134; *Kemal Aktaş ve Selma Irmak*, B. No: 2014/85, 3/1/2014, §§ 61-75; *Faysal Sarıyıldız*, B. No: 2014/9, 3/1/2014, §§ 61-75; *İbrahim Ayhan*, B. No: 2013/9895, 2/1/2014, §§ 60-74; *Gülser Yıldırım*, B. No: 2013/9894, 2/1/2014, §§ 60-74).

95. Somut olayda başvurunun tutuklanmasının hukuki olmadığına ilişkin iddiası incelendiğinde başvurunun suç işlemiş olabileceğinden şüphelenilmesi için inandırıcı delillerin bulunduğu, ayrıca olayda tutuklama nedenlerinin mevcut olduğu ve tutuklamanın ölçülü olduğunun söylenebileceği sonucuna varılmıştır (bkz. §§ 50-70). Bu kapsamda yapılan değerlendirmeler dikkate alındığında başvurunun yalnızca ifade ve basın özgürlükleri kapsamında kalan eylemleri nedeniyle soruşturmaya maruz kaldığı ve tutuklandığı iddiası yönünden farklı bir sonuca varılmasını gerekli kılan bir durum bulunmamaktadır.

96. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 26. ve 28. maddelerinde bağlamında ifade ve basın özgürlüklerinin ihlal edilmediğine karar verilmesi gerekir.

97. Buna göre başvurunun ifade ve basın özgürlüklerine tutuklama yoluyla yapılan müdahalenin bu hakka dair Anayasa'da (26. ve 28. maddelerde) yer alan güvencelere aykırılık oluşturmadığı görüldüğünden Anayasa'nın 15. maddesinde yer alan ölçütler yönünden ayrıca bir inceleme yapılmasına gerek bulunmamaktadır.

Zühtü ARSLAN, Engin YILDIRIM, Hasan Tahsin GÖKCAN, Celal Mümtaz AKINCI, M. Emin KUZ ve Yusuf Şevki HAKYEMEZ bu görüşe katılmamışlardır.

## **VI. HÜKÜM**

Açıklanan gerekçelerle;

A. 1. Soruşturma dosyasına erişimin kısıtlanması nedeniyle kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın *açıkça dayanaktan yoksun olması* nedeniyle KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA OYBİRLİĞİYLE,

2. Tutuklamanın hukuki olmaması nedeniyle kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA OYBİRLİĞİYLE,

3. İfade ve basın özgürlüklerinin ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA OYBİRLİĞİYLE,

B. 1. Anayasa'nın 19. maddesinde güvence altına alınan kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının İHLAL EDİLMEDİĞİNE Zühtü ARSLAN, Engin YILDIRIM, Hasan Tahsin GÖKCAN, Celal Mümtaz AKINCI, M. Emin KUZ ve Yusuf Şevki HAKYEMEZ'in karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

2. Anayasa'nın 26. ve 28. maddelerinde güvence altına alınan ifade ve basın özgürlüklerinin İHLAL EDİLMEDİĞİNE Zühtü ARSLAN, Engin YILDIRIM, Hasan Tahsin GÖKCAN, Celal Mümtaz AKINCI, M. Emin KUZ ve Yusuf Şevki HAKYEMEZ'in karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

C. Yargılama giderlerinin başvuru üzerinde BIRAKILMASINA 2/5/2019 tarihinde karar verildi.

Başkan  
Zühtü ARSLAN

Başkanvekili  
Engin YILDIRIM

Başkanvekili  
Hasan Tahsin GÖKCAN

Üye  
Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye  
Recep KÖMÜRCÜ

Üye  
Burhan ÜSTÜN

Üye  
Hicabi DURSUN

Üye  
Celal Mümtaz AKINCI

Üye  
Muammer TOPAL

Üye  
M. Emin KUZ

Üye  
Kadir ÖZKAYA

Üye  
Rıdvan GÜLEÇ

Üye  
Recai AKYEL

Üye  
Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Üye  
Yıldız SEFERİNOĞLU

### KARŞIOY GEREKÇESİ

1. Cumhuriyet Vakfı yönetim kurulu başkanvekili, İcra Kurulu Başkanı, Yenigün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık A.Ş. yönetim kurulu başkanvekili olarak görev yapan başvuru, 12/11/2016 tarihinde silahlı terör örgütüne üye olmamakla beraber örgüt adına faaliyette bulunma suçundan tutuklanmıştır. Başvuru tutuklanmasının hukuka aykırı olduğunu, bu nedenle kişi hürriyeti ve güvenliği hakkı ile ifade ve basın hürriyetlerinin ihlal edildiğini ileri sürmüştür. Mahkememiz çoğunluğu başvurunun tutuklanmasının kuvvetli suç şüphesini gösteren olgulara dayandığını ve ölçülü olduğunu belirterek herhangi bir hak ihlali olmadığı sonucuna ulaşmıştır.

2. Başvurucuya yönelik suçlamaların temelinde başvurunun Vakıf yönetim kurulu başkanvekilliğine gelmesiyle eş zamanlı olarak, Cumhuriyet gazetesinin yayın politikasının değiştiği, terör örgütlerini meşru göstermeye yönelik yayınlara yer verildiği ve devlet aleyhine manipülasyonlar yapıldığı iddiaları bulunmaktadır. Somut başvurunun şartları *Önder Çelik ve diğerleri* başvurusuna (B.No: 2016/50971, 2/5/2019) konu olay ve olgularla aynı mahiyettedir. Bu nedenle söz konusu başvuruya ilişkin kararda yazdığım karşıoyda belirtilen gerekçelerin mevcut başvuru için de aynen geçerli olduğunu düşünüyorum.

3. Başvurucuya yöneltilen temel suçlamanın yanında, iddianamede bazı sosyal medya paylaşımlarına da yer verilmiştir. Somut başvuruda sıralanan sosyal medya paylaşımlarının içerikleri incelendiğinde, bu paylaşımlarda genellikle FETÖ/PDY terör örgütüyle bağlantılı kuruluşlara yönelik tedbirlerin hukuka aykırı olduğu yönünde değerlendirmeler yapıldığı, bununla birlikte bu örgütün geçmişte yaptığı hukuksuzluklara da değinildiği, sadece hükümet politikalarının değil Anayasa Mahkemesinin de eleştirildiği görülmektedir. Soruşturma makamlarınca bu paylaşımların ifade özgürlüğü kapsamı dışında kaldığı, dolayısıyla tutuklama için suç şüphesini gösteren kuvvetli belirti oluşturduğu ilgili ve yeterli gerekçelerle ortaya konabilmiş değildir.

4. Açıklanan nedenlerle soruşturma makamlarının ortaya koyduğu gerekçeler kapsamında somut olayda "suç işlendiğine dair kuvvetli belirti"nin yeterince ortaya konulamadığı, dolayısıyla başvurunun tutuklanmasının hukukilik şartını sağlamadığı kanaatini taşımaktayım. Kuvvetli suç şüphesinin varlığı olağanüstü halin ilan edildiği dönemde de tutuklamanın ön şartı olmaya devam ettiği için, somut olayda başvurunun tutuklanması Anayasa'nın 15. maddesi kapsamında değerlendirildiğinde de anılan hakkın ihlaline sebep olmaktadır.

5. Diğer yandan başvuru esas itibarıyla gazetenin yayın politikasının değişmesinden, gazetede yayınlanan yazı ve haberlerden dolayı tutuklanmıştır. Hakkında uygulanan tutuklama tedbirinin hukukilik şartını sağlamadığı tespiti ışığında, tutuklama gibi ağır bir tedbirin ifade ve basın hürriyetleri bakımından demokratik toplumda gerekli ve ölçülü bir müdahale olarak kabul edilmesi mümkün değildir.

6. Mahkememizin benzer başvurularda ifade ettiği gibi demokratik toplum düzeninde gerekli olma ve ölçülülük değerlendirmesi yapılırken ifade ve basın özgürlüklerine yapılan müdahalelerin başvuru ve genel olarak basın üzerindeki muhtemel "caydırıcı etkisi" de dikkate alınmalıdır (*Şahin Alpay*, B. No: 2016/16092, 11/1/2018, § 140).

Başvurucunun tutuklanmasının ifade ve basın özgürlüklerine yönelik caydırıcı bir etki doğurabileceği açıktır.

7. Öte yandan başvurucunun olağan dönemde ifade ve basın özgürlüklerini ihlal eden müdahalenin, olağanüstü dönemde Anayasa'nın 15. maddesi kapsamında "durumun gerektirdiği ölçüde" görülmesinin mümkün olup olmadığı da ayrıca değerlendirilmelidir. Bu kapsamda tutuklamanın hukukiliğine ilişkin olarak yukarıda değerlendirme yapılmış ve suç işlendiğine dair kuvvetli belirti olduğu ortaya konulmadan tutuklama tedbirinin uygulanmasının durumun gerektirdiği ölçüde bir müdahale olmadığı sonucuna varılmıştır. Somut başvuruda ifade ve basın özgürlükleri yönünden bu sonuçtan ayrılmayı gerektiren bir durumun bulunduğu söylenemez.

8. Sonuç olarak, açıklanan gerekçelerle başvurucunun Anayasa'nın 19. maddesinde güvenceye alınan kişi hürriyeti ve güvenliği hakkı ile 26. ve 28. maddelerinde korunan ifade ve basın hürriyetlerinin ihlal edildiği kanaatini taşıdığından çoğunluğun aksi yöndeki kararına katılmıyorum.

Başkan  
Zühtü ARSLAN

### KARŞIOY GEREKÇESİ

1. Anayasa'nın 19. maddesinin üçüncü fıkrasında; suçluluğu hakkında kuvvetli belirti bulunan kişilerin ancak kaçmalarını, delilleri yok etmelerini veya değiştirmelerini önlemek maksadıyla veya bunlar gibi tutuklamayı zorunlu kılan ve kanunda gösterilen diğer hâllerde hâkim kararıyla tutuklanabilecekleri belirtilmiştir. Tutuklamanın ön koşulu, kişinin suçluluğu hakkında kuvvetli belirtinin bulunmasıdır. Bunun için suçlamanın kuvvetli sayılabilecek inandırıcı delillerle desteklenmesi gerekir (*Mustafa Ali Balbay*, B. No: 2012/1272, 4/2/2013, § 72).

2. Buna ek olarak kişi hürriyeti ve güvenliği hakkına yönelik bir müdahale, temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılmasına ilişkin ölçütlerin belirlendiği Anayasa'nın 13. maddesinde belirtilen koşullara uygun olmadığı müddetçe Anayasa'nın 19. maddesinin ihlali teşkil edecektir. Bu sebeple sınırlamanın Anayasa'nın 13. maddesinde öngörülen ve tutuklama tedbirinin niteliğine uygun düşen, kanun tarafından öngörülme, Anayasa'nın ilgili maddelerinde belirtilen haklı sebeplerden bir veya daha fazlasına dayanma ve ölçülülük ilkesine aykırı olmama koşullarına uygun olup olmadığının belirlenmesi gerekir (*Halas Aslan*, B. No: 2014/4994, 16/2/2017, §§ 53, 54). Anayasa'nın 19. maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "tutuklamayı zorunlu kılan" ibaresiyle de tutuklamanın ölçülü olması gerektiğine işaret edilmektedir (*Halas Aslan*, § 72).

3. Tutuklanan kişiye isnat edilen eylemlerin ifade, basın ve sendika özgürlükleri ile siyasi faaliyette bulunma hakkı gibi demokratik toplum düzeni bakımından vazgeçilmez temel hak ve özgürlükler kapsamında olduğu hususunda ciddi iddiaların bulunduğu veya bu durumun somut olayın koşullarından anlaşılabilirdiği hâllerde tutuklamaya karar veren yargı mercilerinin kuvvetli suç şüphesini belirlerken daha özenli davranmaları gerekir (*Gülser Yıldırım (2)* [GK], B. No: 2016/40170, 16/11/2017, § 116; bu yöndeki bir ihlal kararı için bkz. *Erdem Gül ve Can Dundar* [GK], B. No: 2015/18567, 25/2/2016, §§ 71-82.)

4. Ayrıca tutuklama tedbirinin ölçülü olduğunun söylenebilmesi için tutuklamaya alternatif diğer koruma tedbirlerinin yeterli olmaması gerekir. Bu çerçevede-tutuklamaya göre temel hak ve özgürlüklere daha hafif etkiye bulunan- adli kontrol yükümlülüklerinin ulaşılmak istenen meşru amaç bakımından yeterli olması hâlinde tutuklama tedbirine başvurulmamalıdır.

5. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) "Özgürlük ve güvenlik hakkı" başlıklı 5. maddesinin birinci fıkrasının ilgili bölümünde "kişinin bir suç işlediğinden şüphelenmek için inandırıcı sebeplerin bulunduğu veya suç işlemesine ya da suçu işledikten sonra kaçmasına engel olma zorunluluğu kanaatini doğuran makul gerekçelerin varlığı halinde" tutuklamanın meşru olduğu hükme bağlanmıştır.

6. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) yalnızca bir ceza soruşturması veya kovuşturması çerçevesinde kişinin suç işlediğine dair şüphenin bulunması hâlinde yetkili adli makamın huzuruna çıkarılması amacıyla tutuklanabileceği yönündeki içtihadını (*Jecius/Litvanya*, B. No: 34578/97, 31/7/2000, § 50; *Wloch/Polonya*, B. No: 27785/95, 19/10/2000, § 108) yakın dönemde verdiği *Buzadji/Moldova* ([BD], B. No: 23755/07, 5/7/2016, §§ 92-102) kararında daha da genişleterek ilk tutuklama kararından itibaren suçun işlendiğine ilişkin makul şüphenin varlığı yanında tutuklamaya ilişkin nedenlerin bulunduğu ilgili ve yeterli gerekçelerle ortaya konması gerekliliğine karar vermiştir.



7. AİHM'e göre ilk tutuklama için yeterli görülen makul şüphenin varlığı, elde edilen deliller ve somut olayın kendine özgü koşulları da dikkate alındığında olaylara dışarıdan bakan, tamamen objektif bir gözlemciyi ikna edecek yeterlilikte olmalıdır. Toplanan deliller, objektif bir gözlemciye sunulduğunda şüpheli ya da sanığın atılı suçu işlemiş olabileceği yönünde gözlemciye kanaat oluşturmaya yeterli ise somut olayda makul şüphe vardır (*Fox, Campbell ve Hartley/Birleşik Krallık*, B. No: 12244/86, 30/8/1990, § 32; *O'Hara/Birleşik Krallık*, B. No: 37555/97, 16/10/2001, § 34).

8. Başvurucu Cumhuriyet Vakfı yönetim kurulu üyesi ve başkan vekili, Yenigün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık A.Ş. başkan vekili ve aynı şirketin icra kurulu başkanı olarak Cumhuriyet Gazetesinin süreklilik arzeden FETÖ/PDY ve PKK terör örgütlerinin reklam ve propagandasını yapma faaliyetlerinden sorumlu olduğu ve üzerine atılı suçu işlediğine dair kuvvetli suç şüphe altında bulunduğu kanaatiyle başvurusunun İstanbul 9. Sulh Ceza Hakimliğince 12.11.2016 tarihinde tutuklanmasına karar verilmiştir.

9. Başvurucuya yöneticiliğini yaptığı gazetede yayınlanan herhangi bir haber veya yazıdan dolayı bir suç isnat edilmemiştir. Çoğunluk kararında kuvvetli suç belirtisi olarak sadece ve sadece Cumhuriyet gazetesinde yayınlanan yazı, manşet ve haberlerden dolayı başvurusunun vakıf ve şirketteki konumu nedeniyle sorumlu olması gösterilmiştir. Bu konumundan dolayı başvuru gazetinin yayın politikasının belirlenmesinde etkili görülmüştür.

10. Bir gazetesinin yayın politikasının değişmesinin nasıl suç teşkil edebileceğinin ve bu değişikliğin terör örgütlerinin amaçları doğrultusunda yapıldığının olgusal olarak ortaya konulması gerekir. Tek başına bir yayın politikası değişikliği bir suç olarak nitelendirilemez. Gazete yayın politikasının sistematik ve düzenli bir şekilde terör örgütünün amacına hizmet ettiğinin ve bu yayın politikası ile terör örgütlerinin amaç ve eylemleri arasındaki ilişki ve bağın kuvvetli bir şekilde somut olarak gösterilmesi gerekir. Salt yayınların içeriğindeki bazı ifadelerle dayanılarak yapılan öznel bir değerlendirme ifade ve basın özgürlüklerine darbe vuracaktır.

11. Halkın özellikle kamuyu ilgilendiren tartışmalara katılımının sağlanması demokratik toplum için vazgeçilmez niteliktedir. Bunun için kamuyu ilgilendiren tartışmalara ilişkin her türlü fikir ve bilginin yayılabilmesi, halkın da bunlara ulaşabilmesi gerekir. Bu bağlamda ifade özgürlüğünün özel bir görünümü olan basın özgürlüğünün demokratik bir toplumda ayrı bir önemi bulunmaktadır. Zira anılan özgürlük sadece basının fikir ve bilgileri yaymasına değil halkın bunlara ulaşmasına da imkân sağlar (*İlhan Cihaner (2)*, B. No: 2013/5574, 30/6/2014, §§ 56-58, 82; *Kadir Sağdıç [GK]*, B. No: 2013/6617, 8/4/2015, §§ 49-51, 61-63; *Nihat Özdemir [GK]*, B. No: 2013/1997, 8/4/2015, §§ 45-47, 57-58).

12. Haber ve yazıların içeriğindeki bazı ibarelerden hareketle öznel bir değerlendirme yaparak bunların terör örgütü propagandasına hizmet için yapıldığının kabul edilmesi ifade ve basın özgürlükleri üzerinde caydırıcı bir etki yaparak bu özgürlükleri anlamsız hale getirerek basının kamuoyu üzerindeki gözetleyici rolünün gerçekleştirilmesine zarar verecektir. Özgür ve demokratik bir toplumsal düzende basından beklenen iliştilirilmiş (*embedded*) ve sadece resmi açıklamalara itibar eden bir gazetecilik değil, olayları soruşturan, sorgulayan ve arkaplanını ortaya çıkartmaya çalışan bağımsız bir gazetecilik faaliyeti yürütmesidir.

13. Başvurucunun yöneticisi olduğu gazete muhalif yayın politikası ile tanınan bir yayın organıdır. Burada yayınlanan haber ve yorumların başlık ve içeriklerindeki kimi ibarelerden hareketle gazetenin terör örgütlerinin amaçlarına hizmet ettiği iddiası demokratik hukuk devleti bakımından ancak ve ancak somut bulgularla desteklenmesi halinde ciddiye alınabilir. Bunun dışında bir gazetenin salt yayın politikasındaki değişiklikten dolayı kriminalize edilmesi, ona suç isnat edilmesi kabul edilemez. Özgür ve bağımsız basının varlığı demokratik bir toplumsal yaşamın oluşması ve sürdürülmesi için havadaki oksijen gibi hayati bir öneme sahiptir. Sürekli bir suç isnat edilme ve ceza yaptırımına maruz kalma endişesi taşıyan basın kamusal görevlerini hakkıyla yerine getirmekten uzaklaşır, kendi derdine düşer. Böyle bir durum bir demokrasi için tehlike çanlarının çalmaya başlaması demektir.

14. Somut başvuruda Anayasa'nın 19. maddesinin üçüncü fıkrası çerçevesinde kuvvetli suç belirtisinin oluşmadığı kanaatine varıldığından tutuklamanın ölçülülüğü konusunda ayrıntılı bir değerlendirme yapılmayacaktır. Bununla beraber, bir an için kuvvetli suç şüphesinin ortaya konulduğunu varsaysak bile olayımızda tutuklama tedbirinin ölçülü olmadığını da söylemek gerekir.

15. Bilindiği üzere kişi hürriyeti ve güvenliği hakkına yönelik bir müdahale, temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılmasına ilişkin ölçütlerin belirlendiği Anayasa'nın 13. maddesinde belirtilen koşullara uygun olmadığı müddetçe Anayasa'nın 19. maddesinin ihlalinin teşkil edecektir. Bu sebeple sınırlamanın Anayasa'nın 13. maddesinde öngörülen ve tutuklama tedbirinin niteliğine uygun düşen, kanun tarafından öngörülme, Anayasa'nın ilgili maddelerinde belirtilen haklı sebeplerden bir veya daha fazlasına dayanma ve ölçülülük ilkesine aykırı olmama koşullarına uygun olup olmadığının tespit edilmesi gerekir (*Halas Aslan*, B. No: 2014/4994, 16/2/2017, §§ 53, 54). Anayasa'nın 19. maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "tutuklamayı zorunlu kılan" ibaresiyle de tutuklamanın ölçülü olması gerektiğine işaret edilmektedir (*Halas Aslan*, § 72).

16. Başvurucunun uzun sayılabilecek bir süre ikna edici ve yeterli olarak nitelendirilemeyecek gerekçelerle tutuklu kalması üstün bir kamu yararına hizmet etmediği gibi söz konusu tedbirlerin her halükarda güdülen meşru amaçlar ile orantılılık içinde olmadığını ve bu niteliği dolayısıyla da demokratik bir toplumda gerekli olmadığı açıktır.

17. Somut başvuruda suç işlediğine dair kuvvetli belirtiler somut olgularla ortaya konulmadan başvurunun sadece yönetici konumuna dayanılarak hakkında tutuklama tedbirinin uygulanmasının ifade ve basın özgürlüklerine ilişkin olarak Anayasa'nın 26. ve 28. maddelerinde yer alan güvencelere aykırı olduğu sonucuna varılmıştır.

18. Başvurucu hakkında uygulanan tutuklama tedbirinin olağanüstü halin uygulanmakta olduğu bir dönemde devreye sokulduğu dikkate alındığında, bu tedbirin aynı zamanda Anayasa'nın 15. maddesi ile uyumlu olup olmadığını da değerlendirmek gerekir. Anayasa Mahkemesi daha önceki pek çok kararında OHAL döneminde temel hak ve özgürlüklerin kullanımının durdurulmasını ve sınırlandırılmasını düzenleyen Anayasa'nın 15. maddesinin suç işlendiğine dair kuvvetli belirtilerin varlığı ortaya konulmadan gerçekleştirilen tutuklamaları meşru kılmadığına, böyle bir tutuklama tedbirinin uygulanmasının durumun gerektirdiği ölçüde bir müdahale olmadığına karar vermiştir (*Şahin Alpay*, §§ 105-110; *Mehmet Hasan Altan (2)* [GK], B. No: 2016/23672, 11/1/2018, §§ 152-157; *Turhan Günay* [GK], B. No: 2016/50972, 11/1/2018, §§ 83-89; *Mustafa Baldir*, B. No: 2016/29354, 4/4/2018, §§ 83-88).

19. Benzer şekilde Anayasa Mahkemesi daha önceki kararlarında Anayasa'nın 15. maddesinin, suç işlendiğine dair belirtilerin varlığı ortaya konulmadan gerçekleştirilen tutuklamalar yoluyla ifade ve basın özgürlüklerine yapılan müdahaleyi meşru kılmadığını kabul etmiştir (*Şahin Alpay*, §§ 143-146; *Mehmet Hasan Altan (2)*, §§ 238-241).

20. Sonuç olarak, başvurunun kabul edilebilir olduğu ve Anayasa'nın 15. maddesiyle birlikte değerlendirildiğinde Anayasa'nın 19. maddesinin üçüncü fıkrası bağlamında somut olayda tutuklama için gerekli olan suç işlendiğine dair kuvvetli belirtinin yeterince ortaya konulmadığından başvurucunun kişi hürriyeti ve güvenliği hakkı ile Anayasa'nın 26. ve 28. maddelerindeki düşüncüyü açıklama ve basın hürriyetinin ihlal edildiği düşüncesiyle çoğunluk görüşüne katılmıyorum.

Başkanvekili  
Engin YILDIRIM

Başvuru Numarası : 2016/50970  
Karar Tarihi : 2/5/2019

### **KARŞIOY GEREKÇESİ**

1. Tutuklama kararında başvuran Akın Atalay'ın Cumhuriyet Vakfı Yönetim Kurulu Başkanvekili ve İcra Kurulu Başkanı olduğu, başvuran ve diğer yöneticilerin Vakıf bünyesinde yayın yapan Cumhuriyet Gazetesi'nin yayın politikasını terör örgütlerinin amaçlarına uygun olarak ve onları desteklemek amacıyla değiştirerek, yapılmasını sağladıkları yayınlarla halk üzerinde bu amaçlar doğrultusunda algı oluşturarak terör örgütlerine yardım fiilini işlediği yönündedir.

2. Başvurucuya yönelik suçlama, aynı nedenlere dayalı olarak diğer Vakıf yöneticilerine de yapılmış ve onlar da tutuklanmıştır. Vakıf yöneticilerinin başvurusu Mahkememizce görüşülmüş ve ihlal bulunmadığı yönünde sonuçlandırılmıştır. Anılan dosyada tarafımızca açıklanan karşıoy gerekçesindeki hukuki nedenler Akın Atalay başvurusu bakımından da geçerlidir. Bu nedenle 2016/50971 başvuru numaralı dosyada yer alan karşıoy yazısında açıkladığım gerekçelerle, tutuklanmasına ilişkin mahkeme kararında isnat edilen suçu işlediğine ilişkin olarak ilgili ve yeterli gerekçenin bulunmaması nedeniyle tutuklamanın hukuki olmadığı ve dolayısıyla başvurucunun özgürlük ve güvenlik hakkı ile ifade özgürlüğü hakkının ihlal edildiği görüşündeyim.

Başkanvekili  
Hasan Tahsin GÖKCAN

### KARŞIOY GEREKÇESİ

1. Başvurucu, diğer ihlal iddiaları yanında, hakkında uygulanan tutuklama tedbirinin hukuki olmaması nedeniyle kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiği iddiasıyla Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruda bulunmuştur. Çoğunluk kararında tutuklamanın hukuki olmadığı iddiasına ilişkin olarak başvuru kabul edilebilir bulunduktan sonra, başvurunun Anayasa'nın 19. maddesinin üçüncü fıkrası ile güvence altına alınan kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edilmediğine karar verilmiştir.

2. Başvurucu İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığınca Cumhuriyet Vakfı Yönetim Kurulundaki değişikliklerle eş zamanlı olarak Cumhuriyet gazetesinin yayın politikasının özellikle 15 Temmuz darbe teşebbüsüne uzanan süreçte Vakfın kuruluş felsefesine aykırı şekilde değiştiği ve gazetede devlet aleyhine manipülasyon yapıldığı iddiasıyla başvurunun da aralarında yer aldığı çok sayıda kişi hakkında başlatılan soruşturma sürecinde tutuklanmıştır. Bu kapsamda Cumhuriyet Gazetesinin özellikle gazetenin okur kitlesinin dünya görüşüyle bağdaşmayacak şekilde gündemi etkilemeye çalıştığı, yıkıcı ve bölücü manipülasyonlara yönelik haberler yaptığı, terör örgütü lider ve yöneticilerinin şiddet çağrısı yapan açıklamalarına yer verdiği, terör örgütlerini meşru gösterdiği, Türkiye Cumhuriyeti devletini terör örgütleri ile irtibatlı göstermeye yönelik yayınlar yaptığı ileri sürülmüştür.

3. Cumhuriyet Vakfı yönetim kurulu üyesi ve başkan vekili, Yenigün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık A.Ş. başkan vekili ve aynı şirketin icra kurulu başkanı olarak Cumhuriyet Gazetesinin süreklilik arzeden FETÖ/PDY ve PKK terör örgütlerinin reklam ve propagandasını yapma faaliyetlerinden sorumlu olduğu ve üzerine atılı suçu işlediğine dair kuvvetli suç şüphe altında bulunduğu kanaatiyle başvurunun İstanbul 9. Sulh Ceza Hakimliğince 12.11.2016 tarihinde tutuklanmasına karar verilmiştir. Tutuklama kararında Yenigün Haber Ajansının Cumhuriyet Gazetesini çıkaran ticari firmanın adı olduğu, Cumhuriyet Vakfının bunlar üzerinde üst bir kurum olduğu, yani Cumhuriyet Gazetesinin isim ve yayın hakkını elinde bulunduran bir kurum olduğu, Cumhuriyet Vakfının, Cumhuriyet Gazetesinin isim hakkını Yenigün Yayıncılığa ücret karşılığında kiraladığı bu hali ile Cumhuriyet Gazetesinde yayınlanan yazı ve haberleri Cumhuriyet Vakfı ve Yenigün Haber Ajansının Yönetim Kurulu üyelerinin de sorumluluğunu doğuracak nitelikte olduğu belirtildikten sonra detaylı biçimde gazetede yayınlanan bir dizi haber ve yazıyla FETÖ/PDY ve PKK terör örgütlerinin reklam ve propagandasının nasıl yapılmış olduğu ortaya konulmaya çalışılmıştır.

4. Anayasa Mahkemesi çoğunluk kararında tutuklamanın hukukiliği ele alınırken başvurunun gazetede yayınlanan bir haber veya yazısı nedeniyle suçlanmadığı belirtildikten sonra tutuklama kararında ve iddianamede yer alan birçok iddia peş peşe sıralanmıştır (§§ 52-58). Ancak çoğunluk kararında sıralanan bu iddiaların tutuklamanın hukukiliği noktasında kuvvetli suç şüphesi olarak değerlendirilip değerlendirilmeyeceği somut olarak irdelenmeden, suçlamaya konu yazı, haber ve sosyal medya mesajlarında kullanılan dil, yayımlandıkları tarihlerde toplumda algılanışı ve insanlar üzerindeki etkisi, yazıların bağlamıyla birlikte nazara alındığında soruşturma makamlarının başvurunun suç işlediğine dair kuvvetli belirti bulunduğu yönündeki değerlendirmesinin keyfî ve temelsiz olduğunun söylenemeyeceğine hükmedilmiştir (§ 60).

5. Oysa bireysel başvuru incelemesinde Anayasa Mahkemesi tutuklamanın hukukiliğini incelerken dosyadaki bilgi ve belgelerden hareketle her bir delili ele almalı ve tutuklamanın hukukiliği hususunda kuvvetli suç şüphesi bulunup bulunmadığı kanaatini bu delillerden hareketle bizzat yapmalıdır.

6. Çoğunluk kararında tutuklamanın hukukiliği konusunda sıralananlar içerisinde doğrudan başvurunun bir haberi veya yazısı yerine Cumhuriyet gazetesinde yayınlanan yazı, manşet ve haberlere yer verilmiş ve başvurucuya isnat edilen suçlamanın temelinde vakıf ve Şirketteki konumu nedeniyle sorumlu olması hususu gösterilmiştir. Nitekim çoğunluk kararında bu konuda şöyle bir değerlendirme yapılarak başvurunun sorumlu tutulabileceği sonucuna ulaşılmıştır:

*“Soruşturma makamlarınca tüm bu hususlar ve başvurunun Vakıf ve Şirketteki konumu, uzun zamandır gazetede görev alması birlikte dikkate alınarak başvurunun gazetenin yayın politikasının belirlenmesinde etkili olduğu ve gazetede yayımlanan haber ve yazılar nedeniyle sorumlu tutulabileceği sonucuna varılmıştır” (§ 56).*

7. Anayasa Mahkemesi çoğunluğunun tutuklamanın hukukiliği ile ilgili kanaatine katılmamaktayız. Zira esasen tutuklamanın hukukiliğini değerlendirirken Anayasa Mahkemesi kararında tutuklamaya esas alınan veya soruşturma dosyasında yer alan delillerin tutuklamanın hukukiliği şartını sağlayıp sağlamadığı konusunda her bir somut delilden hareketle bir değerlendirme yapıp buna göre tutuklamanın hukukiliği hususunda kuvvetli suç şüphesi bulunup bulunmadığı ortaya konulmalıdır. Anayasa Mahkemesi kararında bu değerlendirmenin tutuklamanın hukukiliği yönüyle tatminkar biçimde yapılması gerekirdi.

8. İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından Cumhuriyet Gazetesine yönelik yürütülen soruşturmadaki temel argüman Cumhuriyet Gazetesinin yayın politikasının esaslı biçimde değiştiği ve bu değişiklik sonucunda gazetenin okur kitlesinin dünya görüşüyle bağdaşmayacak şekilde gündemi etkilemeye çalıştığı, yıkıcı ve bölücü manipülasyonlara yönelik haberler yaptığı, terör örgütü lider ve yöneticilerinin şiddet çağrısı yapan açıklamalarına yer verdiği, terör örgütlerini meşru gösterdiği, Türkiye Cumhuriyeti devletini terör örgütleri ile irtibatlı göstermeye yönelik yayınlar yaptığı iddiasıdır (§ 9). Anayasa Mahkemesi de tutuklamanın hukukiliğini değerlendirdiği başlıkta bahse konu soruşturma dosyasındaki birçok hususu başvurunun tutuklanması bağlamında suç işlendiğine dair kuvvetli bir belirti olarak kabul etmiştir.

9. Bu görüşe katılmak mümkün değildir. Zira her ne kadar çoğunluk kararında gazetenin daha önceki yayın politikasının tam aksi yönde birçok haber ve yazıya yer verilerek devlet aleyhine manipülasyon yapıldığı ve haber yapma amacının ötesinde terör örgütleri PKK, DHKP-C ve FETÖ/PDY'nin masum veya mağdur gösterilerek söylemlerinin geniş kitlelere aktarılması suretiyle anılan terör örgütlerine yardım edildiği, başvurucların da bundan sorumlu olduğu iddiasına suçlamaya konu yazı, haber ve sosyal medya mesajlarında kullanılan dil, yayımlandıkları tarihlerde toplumda algılanışı ve insanlar üzerindeki etkisi, yazıların bağlamıyla birlikte dikkate alındığında soruşturma makamlarının başvurucların suç işlediğine dair kuvvetli belirti bulunduğu yönündeki değerlendirmesinin keyfî ve temelsiz olduğunun söylenemeyeceği yorumu yapılmakta ise de (§ 60), başvurucların haklarındaki suçlamalardan sorumlu tutulabilmeleri için öncelikle bu eylemlerin suç olması ve başvurucların bu suçları işleme hususunda bir iştirak iradelerinin bulunması gerekmektedir. Aksi durumda ceza sorumluluğunun şahsiliği ilkesi açıkça ihlal edilmiş olacaktır.

10. Dolayısıyla başvuruçuların sorumluluğu için açıkça bahse konu eylemlerin suç olması ve başvuruçuların bu suçları işleme hususunda bir iştirak iradelerinin bulunduğu ortaya konulması veya başka bir deyişle temellendirilmesi gerekmektedir. Bu biçimdeki ağır bir suç iddiası ile ilgili olarak vakıf veya şirket üyesinin sorumluluğu ancak bu mevkiye bulunanların bir talimatı, yönlendirmesi veya başka bir şekilde suç işleme konusunda esas alınabilecek bir iştirak iradesinin ortaya konulması ile mümkün olabilir. Aksi durumda süreli bir yayındaki suç işlendiğine dair iddialar üzerine cezai takibat sadece bu yayını yapan kişi açısından söz konusu olabilecektir.

11. Nitekim Anayasa Mahkemesi de bir kararında suçun işlenişine iştirak etmemiş olan gazete sahipleri bağlamındaki sorumlulukla ilgili yukarıdakine benzer bir değerlendirmeyi şu şekilde ifade etmiştir:

*“Basın yayın organlarının sahipleri genellikle yayın hayatına sermayesiyle katkı sağlayan kişilerdir. Konuları nedeniyle bu kişilerin yayın işleri yönetimini şekillendirmek, yazı ve yayınları denetlemek ve yayın üzerinde inceleme ve denetim görevi olduğunu kabul etmek mümkün değildir. Yayınları inceleme ve denetim ödevi yayın sorumlusuna aittir. Yasak eylemlerin basın yayın yoluyla işlenmesi halinde basın yayın organlarının sahiplerinin salt bu nitelikleri nedeniyle cezalandırılması ceza sorumluluğunun şahsiliği ilkesine aykırılık oluşturur.”* (AYM, E.:2006/121, K.: 2009/90, K.T.: 18.06.2009).

12. Öte yandan bir gazetenin salt muhalif duruşundan hareketle FETÖ/PDY veya PKK gibi terör örgütlerinin amaçlarına hizmet ettiği iddiasıyla bu gazetenin veya orada çalışan gazetecilerin sorumlu tutulması demokratik hukuk devletinde ciddi sorunlara yol açacaktır. Demokratik hukuk devletinde ifade ve basın hürriyetinin konumu açısından düşünüldüğünde bir gazetenin muhalif duruş sergilemesi ve kendi yayın politikasını değiştirmesi tamamen kendi takdirindedir.

13. Zira kişiler açısından bu kapsamdaki bir sorumluluk için öncelikle suç işleme konusunda bir iştirak iradesinin bulunması ve bu iradenin hukuken ortaya konulması gerekir. Daha açık ifade etmek gerekirse bir gazetenin yayınları ile terör örgütünün hedefleri arasındaki ilişkinin çok net biçimde temellendirilmesi gerekir ki bu yayınlardan dolayı kişilerin cezai anlamda sorumluluğuna hükmetmek mümkün olabilsin. Aksi durumun kabulü halinde pekala konjonktürel olarak çok farklı zamanlarda birçok gazetenin sahibi veya gazeteci o dönemdeki yayın politikası nedeniyle bu biçimdeki suçlamalarla karşı karşıya kalabilecektir.

14. İşte bu nedenle ancak bir suç işleme kastı ile birlikte terör örgütlerinin amaçlarıyla örtüşmesi veya terör örgütünden talimat alınması durumunda bu biçimdeki muhalif yayınların sorumluları hakkında tutuklama kararı verildiğinde Anayasa Mahkemesi suç işlendiğine dair kuvvetli belirtinin varlığını kabul edebilecektir. Bu şartın yokluğuna rağmen verilen tutuklama kararında ise kaçınılmaz biçimde kişi hürriyetinin ihlali yanında ifade ve basın hürriyeti de ihlal edilmiş olacaktır. Böyle bir durumda aynı zamanda ifade ve basın hürriyetinin demokratik hukuk devletindeki işlevinin yok olması riski ortaya çıkacaktır. Oysa somut başvuruda şiddete çağrı veya başka bir suç işleme kastı gibi bir durumun ortaya konulmadığı görülmektedir.

15. Başvurucu hakkında uygulanan tutuklama tedbirinin olağanüstü halin uygulanmakta olduğu bir dönemde devreye sokulduğu dikkate alındığında, bu tedbirin aynı zamanda Anayasa'nın 15. maddesi ile uyumlu olup olmadığını da değerlendirmek gerekir.

Başvurucu hakkında uygulanan tutuklama tedbirinin olağanüstü hallerde temel hak ve özgürlüklerin kullanılmasının kısmen veya tamamen durdurulması ya da bunlar için Anayasa'da öngörülen güvencelere aykırı tedbirler alınabilmesine imkan sağlayan Anayasa'nın bu hükmü yönüyle değerlendirildiğinde, bu hükmün olağanüstü dönemlerde dahi Anayasa'nın 19. maddesinin üçüncü fıkrasındaki güvencelere daha fazla müdahaleyi mümkün hale getirmediğini ve bu yönüyle de Anayasa'nın 15. maddesinin başvuru hakkında bahse konu tedbiri meşru kılmadığını belirtmek gerekir (Benzer yönde bkz. *Mehmet Hasan Altan (2)* [GK], B. No: 2016/23672, 11.1.2018, §§ 152-158; (*Şahin Alpay* [GK], B. No: 2016/16092, 11.1.2018, §§ 105-110)

16. Benzer şekilde uygulanan tutuklama tedbiri ile başvurunun ifade ve basın hürriyeti ihlal edildiği için bu özgürlüklere yapılan müdahale de Anayasa'nın 15. maddesi kapsamında değerlendirilmelidir. Kanaatimizce Anayasa'nın 15. maddesi somut dosyada başvurunun ifade ve basın hürriyetine de bu nedenle daha fazla müdahaleyi meşru kılmamaktadır (Benzer yönde bkz. *Mehmet Hasan Altan (2)* §§ 238-242; *Şahin Alpay*, §§ 143-147).

17. Sonuç olarak yukarıda sıralanan nedenlerle tutuklamanın hukukiliği konusunda Anayasa Mahkemesi çoğunluk kararına katılmamaktayız. Bu nedenle, başvurunun kişi hürriyeti ve güvenliği başlıklı Anayasa'nın 19. maddesinin 3. fıkrasındaki güvenceler ile birlikte Anayasa'nın 26. ve 28. maddelerindeki ifade ve basın hürriyetinin ihlal edildiği kanaatindeyiz.

Üye  
Celal Mümtaz AKINCI

Üye  
Yusuf Şevki HAKYEMEZ



### KARŞIOY GEREKÇESİ

Mahkememiz, tutuklamanın hukukî olmaması nedeniyle kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının; tutuklamaya konu suçlamaların ifade ve basın hürriyetleri kapsamındaki eylemlere ilişkin olması sebebiyle de bu hürriyetlerin ihlal edildiği iddiaları ile ilgili bireysel başvuruda mezkûr hak ve hürriyetlerin ihlal edilmediğine karar vermiştir.

Başvuru konusu somut olayda, Cumhuriyet Vakfı Yönetim Kurulu üyesi ve Şirket İcra Kurulu başkanı olan başvurucunun Cumhuriyet Gazetesinin yayın politikasında değişiklik yaparak devlet aleyhine ve terör örgütlerinin amaçları doğrultusunda yayınlar yapmak suretiyle örgüt hiyerarşisine dahil olmaksızın silahlı terör örgütlerine yardım ettiği ve bu örgütlerin propagandasını yaptığı iddiasıyla tutuklanması talep edilmiş ve silahlı terör örgütüne üye olmamakla birlikte örgüt adına faaliyette bulunma suçundan tutuklanmasına karar verilmiştir.

Başvurucuya yöneltilen suçlamanın temelinde gazetede yayımlanan haber ve yazılardan Vakıf ve Şirket yönetiminde bulunması sebebiyle sorumlu olması gösterilmiş ve tutuklanmasına ilişkin talep yazısı ile tutuklama kararında, başvurucunun ve diğer şüphelilerin Vakıf Yönetim Kuruluna seçilmelerine ilişkin süreç ile gazetede bazı manşet, haber ve yazılar müstet suçu işlediklerine dair kuvvetli suç şüphesinin varlığını gösteren olgular olarak değerlendirilmiştir.

Başvurucu Vakıf Yönetim Kurulu seçimlerinde usulstzlük bulunmadığını, gazetenin yayın politikasının değişmediğini, Vakıf ve Şirket yöneticilerinin gazetenin yayın işlerine karışmadığını, kendisinin de manşet, haber ve yazıların belirlenmesinde herhangi bir yetkisinin ve etkisinin olmadığını savunmuş; soruşturma makamlarınca başvurucunun savunmalarının aksine somut olgular belirtilmediği gibi tutuklama kararında da Vakıf ve Şirket yöneticisi sıfatıyla gazete yayınları nedeniyle sorumlu tutulması sonucunu doğuracak bir bilgi veya belge gösterilmemiştir. Başka bir ifadeyle Vakıf ve Şirket yöneticiliği ile sınırlı bir görevin gazetenin yayın politikası üzerinde nasıl bir etkisinin bulunduğu ortaya konulamamıştır.

Diğer taraftan silahlı terör örgütü ile bağlantılı kişi ve kuruluşlarla başvuru ve adı geçen gazete ve gazeteyi çıkaran şirket arasında malî ilişkiler olduğu yönündeki iddialar konusunda başvurucunun hayatın olağan akışına uygun savunmalarının aksi de ortaya konulamamıştır.

Bu sebeplerle, eldeki belgelere göre ve tutuklama kararında belirtilen gerekçeler kapsamında somut olayda tutuklama için gerekli olan “suç işlendiğine dair kuvvetli belirti”nin yeterince ortaya konulmadığı ve ihlal kararı verilmesi gerektiği düşüncesiyle çoğunluğun aksi yöndeki kararına katılmıyorum.

Aynı şekilde, yukarıdaki gerekçelerle hukukilik şartını sağlamadığını düşündüğüm tutuklama tedbirinin ifade ve basın hürriyetleri bakımından da demokratik bir toplumda

gerekli ve ölçülü bir müdahale olarak kabul edilemeyeceği, bu nedenle Anayasanın 26. ve 28. maddelerinde öngörülen güvencelere aykırı olduğu görüşüyle çoğunluğun bu hürriyetlerin ihlal edilmediği yönündeki kararına da katılamıyorum.

Üye  
M. Emin KUZ